

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo

mesečno 25 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesečno 40 Din

nedeljska izdaja

celoletno v Jug

slaviji 120 Din, za

inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

1 stoip. peti-vrsta

maliglasji po 130

in 2 D, večji oglasi

nad 45 mm višine

po Din 250, veliki

po 3 in 4 Din, v

uredniškem delu

vrstica po 10 Din

a pri večjem q

naročilu popust

izide ob 4 zjutraj

razen ponedeljke in

dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neizbrana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Novi državni proračun

Ekspoze finančnega ministra dr. Šverljuge

Novi proračun uravnovešen :: Ureditev državnih dolgov :: Dohodki proračunani na 13.348 milijonov, izdatki prav toliko :: Izvleček iz novega proračunskega zakona

Belgrad, 29. marca. Finančni minister doktor Šverljuga je predložil Nj. Vel. kralju finančni zakon za leto 1930/31 ter ekspoze, ki se v svojih glavnih mislih glasi takole:

Vaše Veličanstvo!

Predlog proračuna za l. 1930/31, ki ga imam čast predložiti Vam v imenu kraljevske vlade v odobritev, pomeni novo etapo v razvoju naših državnih financ. Po stagnaciji, ki je označevala naše finance v zadnjih treh proračunih, pomeni sedanjí predlog odločen protest v cilju ustvaritve finančnih pogojev za živahnije in intenzivnejše državno življenje. V največji meri je ta preokret rezultat one državne politike, ki je inavgurirana z Vašim kraljevim aktom od 6. januarja in ki je dala v preteklem letu že toliko produktivnih rezultatov. Če bi se dinamika našega državnega življenja izrazila v številkah, bi se moglo brez težko ugotoviti, da je bilo preteklo leto plodovitejše, kakor ves prejšnji decenij. Znano je, da je temeljna karakteristika iskrenega in realnega proračuna, da v popolnosti pokaže potrebe državnega aparata, ozir. finančna sredstva za njih kritje.

Sestava proračuna

Kakor prejšnja dva proračuna, tako vsebuje tudi sedanjí ločeno izdatke in dohodke splošne državne uprave in izdatke in dohodke državnih gospodarskih podjetij. Tak način razdelitve v sestavi proračuna je sprejet v večini evropskih držav. Državna gospodarska podjetja pokrivajo svoje izdatke z lastnimi dohodki, višek njihovih dohodkov pa se dodaja čisto fiskalnemu dohodkom.

V novem proračunu je doseženo

popolno ravnanje med dohodki in izdatki.

Proračun za l. 1929/30, ki poteče koncem tega meseca, je dosegel skupno 12.464 milj. dinarjev izdatkov. Novi proračun je znatno večji od prejšnjega in sicer je povečan proračun splošne državne uprave za 588, proračun državnih podjetij pa za 294 milj. dinarjev. Ta razlika je pa samo navidezna, ker je treba k lansnemu proračunu pristeti še izvenproračunske izdatke v znesku 559 milj. dinarjev. Potemtakem je znašal proračun za l. 1929/30 dejansko 13.004 milj. dinarjev in je torej dejanska razlika med starim proračunom in novim predlogom samo 343,8 milj. dinarjev.

Povečanje izdatkov

V drugem delu tega ekspozeja bodo podrobno navedena povečanja državnih kreditov. Povečanja izdatkov državnih podjetij so rezultat njihove večje aktivnosti, ki se vidi tudi v povečanju dohodkov. Zato povečanje tega dela našega državnega proračuna nima tega pomena za fiskalno obremenitev prebivalstva kot povečanje prvega dela našega proračuna, to je izdatkov iz splošne uprave, to je direktno neproduktivnih izdatkov, ker samo ta kategorija izdatkov pomeni fiskalno obremenitev prebivalstva, vsled česar mora biti stremiljenje državne oblasti, da se ti izdatki ne povečajo preko meje.

V glavnem so povečani izdatki raznih postavk iz proračuna splošne administracije takole: Za državne dolge je določeno 121,5 milj. več kot v prejšnjih proračunih. Za potrebe vojnega ministrstva, računajoč v to povečanje oficirskih prinaldnosti po novem zakonu, 94,3 milj. več, za pokojnine 74 milj., za organizacijo banških uprav 55 milj., za investicije (že začeti zgradb) 68 milj., za povečanje prinaldnosti civilnega uradništva 140 milj. dinarjev.

Skupna karakteristika vseh teh povečanj izdatkov je v tem, da rezultirajo iz sprejetih zakonov, s katerimi je položeno temelj novi organizaciji državne uprave. Naše vrhovno stremiljenje je, da bo proračun verna slika državnih potreb in s tem sigurna podlaga za financiranje v bodočem letu. Nedostatki proračunskih kreditov nikakor ne osvobodijo državo od njenih obvez in zato treba pripraviti denar za vse državne obveznosti, ki izhajajo iz zakonov ali drugih pogodb. Znano je, koliko škode je povzročilo državi vprašanje takozvanih letališnih dolgov, ki so se komaj lanske leto likvidirali z dohodki monopolskega posojila.

Povečanje proračuna nujno

Novi proračun je moral biti večji kot prejšnji. To povečanje je logična posledica razvoja državnega življenja. Mi smo predvsem imeli troletno dobo stagnacije v naši proračunski politiki. Vsi trije prejšnji proračuni se v svojem globalnem znesku skoro ne razlikujejo eden od drugega. V dobi živahnega dela na vseh poljih državne aktivnosti je prehod iz tega mrtvila neizogiben.

Dovolj jasno smo označili, zakaj je moral biti novi proračun večji. Nastaja vprašanje, če naša

gospodarska in finančna situacija dopušta tako povečanje. Naše naziranje je osnovano na vedrem optimizmu. So tu jasni dokazi, da se naša zemlja gospodarsko krepi. In to kljub težkim izkušnjam, ki jih je preživela v prejšnjih letih vsled slabih žetev. Finančna situacija postaja ugodnejša in to v občutljivi meri. Razlog za to konstatacijo je dvojen: zunanji, ki rezultira v glavnem iz dobre lanske žetve, notranji, ki je posledica ugodne rešitve raznih vprašanj.

Trgovinska in plačilna bilanca aktivni.

Med prvimi, ki so posledica poboljšanja splošnih gospodarskih razmer, omenjamo predvsem aktivnost naše trgovinske bilance za l. 1929, ki je aktivna z nad 300 milj. dinarjev. Po l. 1926 je s tem naša država zopet prvič vstopila v periodo aktivnih trgovinskih bilanc. Nobenega dvoma ni, da pa je tudi naša plačilna bilanca za to leto aktivna in to še v večji meri ko trgovinska, ki je, kakor znano, v bilanci plačanja samo ena pozicija. Dokaz za to je stanje deviznega zaklada pri Narodni banki, ki je v zadnjih mesecih dosegel rekordno višino. V zadnjem tedenskem izkazu banke znaša ta 1801 milj. dinarjev, kar daje skupno s kovinsko podlago pokritje obteka bankovcev za nad 55%. S tem je dejanska stabilizacija našega nacionalnega denarja, ki traja že od druge polovice l. 1925., še bolj utrjena.

Na drugem mestu je dotok državnih dohodkov siguren znak poboljšanja naše finančne situacije. Povsodi so bili doseženi znatno višji dohodki, ki so se uporabili za izdatke, ki rezultirajo iz novih zakonov.

Tudi drž. dohodki večji

Neposrednih davkov za l. 1929 je bilo predvidenih za 1816 milj., plačanih pa je bilo 2005 milj., torej za 189 milj. več in za 231 milj. več kot leta

1928. Tudi posrednih davkov je bilo plačanih več. Tako trošarine za 139 milj., taks pa za 65 milj. dinarjev več. Monopolski dohodki so enako dali večje dohodke. Predvidenih dohodkov je bilo 1904 milj., doseženih pa je bilo 2035 milj. dinarjev, torej za 41 milj. več. Vsled novih trgovinskih pogodb so se carinski dohodki nekoliko znižali ko v letu 1928, vendar pa so višji, kakor so bili proračunjeni za l. 1929.

Iz teh števil, zlasti glede višjih dohodkov posrednih davkov, se vidi, da je konsumna moč prebivalstva narasla.

Kredit države se dvignil.

Ugoden priliv dohodkov v državne blagajne in redno odgovarjanje države vsem njenim obvezam niso mogli ostati brez vpliva tudi na državni kredit v državi in v tujini, kar se najbolj jasno vidi v kurzu državnih papirjev. Zlasti viden je skok tečajev obveznic zunanjega državnega posojila, emitiranega l. 1922. in 1927 v New Yorku. 7% obveznice tega posojila so pridobile v zadnjih treh mesecih skoraj 17 poenov, kar je vsekakor redek rezultat z ozirom na kratki čas, v katerem se je dosegel ta rezultat. Značilno je, da se je začel ta skok v New Yorku, čeprav so ti papirji kotirali tudi na domačih borzah.

Ureditvi in poboljšanju naše finančne situacije bodo znatno pripomogle tudi nekatere rešitve prejšnjih finančnih vprašanj. Na prvem mestu je treba omeniti, da se je naša država v letu 1929 oprostila letališnih dolgov. S pomočjo eskonta druge in tretje tranše monopolskega posojila v znesku 22 milj. dolarjev pri angleški bančni hiši Rothschild v Londonu, s katero se naša država nahaja kot zastopnico močnega finančnega koncerna iz Londona in New Yorka nahaja v pogajanjih za zunanje posojilo, se je moglo takoj likvidirati stare letališke dolge.

Reparacijska plačila Nemčije

Drug, še važnejši rezultat naših državnih financ je rešitev naših reparacijskih dohodkov od Nemčije. Na haški konferenci je bil sprejet Youngov načrt, s katerim se za vsako upniško državo določajo anuitete, ki jih ima plačevati Nemčija v roku 37 let (prva perioda Youngovega načrta). Za drugo periodo, ki traja 22 let, je sprejeto načelo, da plača Nemčija samo vsote, ki so potrebne za odplačilo vojnih dolgov upniških držav.

Povprečna anuiteta, ki jo ima naša država sprejeti na ime nemških reparacij, znaša prvih 37 let 84 milj. zlatih mark. Te anuitete znašajo v prvem letu 72 milj. in se dvignejo polagoma v 37. letu na 106 milj. zlatih mark. Od nam priznanih anuitet spada 6 milj. zlatih mark v brezpogojen del nemških plačil, ki se v skupnem znesku 600 milj. zlatih mark razlikujejo od ostalih nemških plačil, da ne morejo biti odložena, pač pa morajo biti predmet posebnih finančnih transakcij, posebno »mobilizacije«.

Ker je naša država po Dawesovem načrtu prejela v petem letu tega načrta 40 milj. zlatih mark več, kakor ji pripada, se ima po novem Youngovem načrtu ta višek odbiti od naših reparacijskih plačil. Naša delegacija v Haagu pa je dosegla, da se razdeli na vseh 37 let in da se vrši ta odbitek po posebnih lestvicah, ki znaša v prvem letu 250.000 zlatih mark in se ta vsota zadnjih šest let zviša na okroglo 10 milj. mark, da znaša povprečno odplačilo 2.570.000 zlatih mark.

Ob priliki konference v Haagu je dosežen še drug, zelo pomemben rezultat za naše državne finance. Urejeni so naši

vojni dolgovi Franciji

in to na ta način, da bomo skozi 37 let, dokler traja Youngov načrt, plačali Franciji povprečno na leto 3.554.300 zlatih mark, in to po lestvici, ki se začneja s 518.000 ter se polagoma zvišuje ter znaša v 19. letu 6.190.000 zlatih mark. Sedanja vrednost povprečnih anuitet od 3.554.000 zlatih mark, računanih po 5½% obrestih, znaša 55.609.000 zlatih mark, dočim znaša naš dejanski vojni dolg Franciji več kot 1 milijardo zlatih mark in se šele s to primero jasno vidi, kako velik uspeh se je dosegel s sporazumom o francoskih vojnih dolgovih. Z ureditvijo vojnih dolgov s Francijo je naša država uredila vse vojne dolge, ker jih je z Ameriko in Anglijo uredila že preje.

Z rešitvijo naših reparacijskih dohodkov smo lahko popolnoma zadovoljni. Po odbitku vseh anui-

tet za te dolge, ostaja državi povprečno v svobodno razpolaganje še 66 milj. zlatih mark na leto. To je razmeroma več, kakor ima prejeti katerakoli država, ki je sodelovala v vojni. Vsota naših letnih čistih dohodkov iz računa reparacij more poslužiti kot soliden temelj za nove finančne operacije, ki bi mogle državo zainteresirati. Ti dohodki so obenem znaten in stalen donos za naš devizni zaklad, kar bo služilo stabilnosti naše valute.

Na drugi haški konferenci so definitivno rešena tudi načelna vprašanja, ki se nanašajo na tako zvane

vzhodne reparacije.

Predvsem je konferenca sklenila, da se zbrše dolg za osvobodjenje v višini 178 milj. zlatih frankov, ki bi ga morala plačati naša kraljevina. Poleg tega je konferenca brisala ves naš dolg za prejeta državna dobra ter posestva bivše avstro-ogrške monarhije, ki bi po precenitvi angleških in francoskih članov v odboru za precenitev znašala 1750 milj. zlatih kron.

Avstrijo je konferenca osvobodila vseh reparacijskih plačil z ozirom na njeno težko gospodarsko in finančno situacijo.

V madjarskih reparacijah bo naša država vsled že sprejetega predloga v znesku 47 milj. zlatih mark, sodelovala z 2% s tem, da vsa madjarska plačila do 30. junija t. l. gredo v korist naše države. Glede zahtev madjarskih državljanov po čl. 191 in 250 tranouskega mirovnega dogovora je bilo definitivno sklenjeno, da se ustanovi dva posebna fonda A in B, iz katerih se bodo vršila plačila, ki bi jih sodišča prisodila madjarskim državljanom. Podrobnosti tega vprašanja se ravnokar rešujejo na posebni konferenci v Parizu.

Kar se tiče bolgarskih reparacij, je naš del določen na 5% in ne bomo plačali Bolgarski nobene odškodnine za odstojena državna dobra in posestva, ki so cenjena na 5.300.000 zlatih frankov.

Končno je treba na tem mestu še omeniti definitivno rešitev vprašanja

predvojnih dolgov Srbije v Franciji.

Stalno mednarodno razsodišče v Haagu je razsodilo, da je treba plačati te dolge v zlatu. Po tej razsodbi so se začela pogajanja z zastopniki posestnikov obveznic teh posojil, da se določi procent valorizacije teh posojil. Ta pogajanja so v glavnem že zaključena in je bila določena ta lestvica za odplačevanje:

za prvih pet let (1930—34)	55%
za leta	(1935—40) . 56%
za leta	(1941—45) . 58%
za leta	(1946—50) . 60%
za leta	(1951—54) . 65%
za leta	(1955—57) . 75%
za leta	(1957—74) . 100%.

V času prvih treh let se ne bo vršila amortizacija niti enega posojila, temveč se bo ta začela šele četrto leto in bo trajala 42 let. Pripomniti je, da so naša plačila mnogo manjša, kakor jih mora za enake dolge plačevati Romunija.

Z ozirom na finančni efekt pa je treba pripomniti to-le: Dosedanja anuiteta za francosko tranšo omenjenih predvojnih dolgov je znašala do sedaj 42 milj. franc. frankov, to je 8,6 zlatih frankov predvojne vrednosti. Če bi se na to anuiteto uporabil procent po sporazumu (55%), potem bi morala znašati anuiteta 116 milj. zlatih frankov, v resnici pa bo znašala anuiteta le 87 milj. frankov.

Ekspoze omenja nato podrobno vse detaljne dogovore in prednosti novega sporazuma ter podarja, da je po tem sporazumu ugotovljena dejanska vsota vseh naših državnih dolgov. Na drugem mestu pa se z rešitvijo tega vprašanja ponovno ustvarjajo pogoji in možnosti za otvarjanje francoskega denarnega trga za nove finančne operacije, ki bi mogle zainteresirati našo državo. Dejansko je prejela kraljevska vlada tudi že mnogo ponudb za nova posojila in so bila do sedaj tudi že sklenjena s tujimi podjetji — gradbena dela za izkoriščanje vodnih sil Krke in Cetinje v Dalmaciji, izsušitve pančevskega barja in zgraditve velikega savskega mostu med Belgradom in Zemunom.

V prvem splošnem delu našega ekspozeja smo pokazali karakteristiko proračuna in dokazali, da je proračun moral biti večji, ker je tako narekovala evolucija našega državnega življenja, na drugi strani pa, da je tudi mogel biti večji, ker nudi razvoj gospodarskega življenja dežele in njena finančna situacija dovolj realnih pogojev in možnosti za popolno izvedbo proračuna.

Proračun je realen

Iz analize izdatkov in dohodkov se vidi, da so se mnogi izdatki že izvrševali v proračunskem letu 1929/30 in da je večina povišanih dohodkov že bila dosežena. Ta okoliščina še bolj prepričuje, da odgovarja predloženi proračun ne samo dejanskim potrebam državnega aparata, temveč tudi finančnim možnostim države. To potrjuje še bolj ureditev naše finančne uprave, ki je dosežena z novim zakonom o organizaciji finančne uprave. V prihodnjem letu se bo še bolj skrbelo, da bo naša finančna uprava v vsakem oziru ažurna in ekspeditivna.

Novi predlog proračuna je rezultat že urejene in zboljšane situacije. V programu kraljevske vlade je še nekaj točk, da se dosežejo v tej smeri še nova zboljšanja. Na prvem mestu je omeniti

zakonsko stabilizacijo dinarja,

za katero so pri nas razmere vsestransko dozorele in ki se ima izvršiti edino na podlagi sedanje vrednosti dinarja. Ker je pogoj stabilizacije odplačilo enega dela državnega dolga Narodni banki in se to odplačilo ni moglo izvršiti iz rednih državnih sredstev se je to vprašanje stalno vezalo na sklenitev zunanega posojila.

ZAGREBAČKI ZBOR
5.-14. aprila 1930VII. razstava avtomobilov
vseh vrst, motornih koles itd.XI. specialni veliki sejem
za polje delstvo
(stroji, gnojila, potrebščine)Za perutnino (5—8 aprila 1930) za polje
turist. in športne potrebščineMednarodna fotografska
razstavaProti sejmski legitimaciji brezplačni povratek
na železnicah, na jadranskih parobrodih
višji razred za ceno nižjega

Pregled državnih dohodkov in izdatkov

PREGLED IZDATKOV

Po proračunu za leto	1929/30	1930/31
vse v milijonih Din		
državna uprava	208,2	332,1
pokojsnine in invalidnine	1.127,3	1.100,0
državni dolgovi	895,4	1.016,9
pravosodno ministristvo	413,7	446,5
prosvetno ministristvo	826,9	872,1
zunanje ministristvo	142,0	150,1
notranje ministristvo	586,1	671,9
finančno ministristvo	380,6	411,2
vojno ministristvo	2.428,5	2.522,8
gradbeno ministristvo	326,3	388,6
železniško ministristvo	92,8	109,3
kmetijsko ministristvo	84,7	102,8
trgovinsko ministristvo	55,7	72,9
soe. in zdravstveno ministristvo	213,0	243,4
proračunske rezerve	74,0	74,0
Vsi upravni izdatki	7.945,6	8.534,5

Izdatki državnih podjetij

Iz resora:		
prosvetnega ministristva	26,6	29,2
finančnega ministristva	795,2	795,9
gradbenega ministristva	387,8	426,6
železniškega ministristva	2.608,7	2.830,7
kmetijskega ministristva	88,1	130,8
trgovinskega ministristva	14,4	15,1
soe. in zdravstven. ministristva	55,4	68,3
gozdarskega ministristva	452,2	507,5

Vseh izdatkov podjetij	4.518,2	4.813,4
Vseh državnih izdatkov	12.464,4	13.347,9
milijonov dinarjev		

PREGLED DOHODKOV

Po proračunu za leto	1929/30	1930/31
vse v milijonih Din		
Neposredni davki	1.549,0	1.680,0
posebni davki	221,0	281,0
zaostali davki	100,0	100,0
trošarina	903,0	903,0
takse	1.199,5	1.245,2
carinske takse in agio	1.474,6	1.504,3
monopoli (viški dohodkov)	1.796,7	1.816,5
vojna odškodnina od Nemčije	162,3	426,0

Dohodki državnih podjetij

Iz resora:		
prosvetnega ministristva	3,1	3,8
finančnega ministristva	49,7	44,0
železniškega ministristva	99,6	98,2
gradbenega ministristva	184,6	158,2
kmetijskega ministristva	7,1	—
gozdarskega ministristva	114,1	111,5
trgovinskega ministristva	17,9	17,5
denarnih podjetij	30,0	30,0
kapitali in fondii	4,6	4,6
razni drobni dohodki	84,8	85,3
Skupno vsi dohodki	7.945,6	8.534,5

Pripombe k posameznim proračunom

Proračun vrhovne državne uprave je povečan za 33,9 milijonov dinarjev, in to v skladu s predvidenimi potrebami ministrskega sveta, v čigar pristojnost sta prišla centralni presbiri in državna statistika. Izdatki za presbiri znašajo 10,3 milijonov, za izvršitev ljudskega štetja pa je določenih 4 in pol milijona. Znižan je kredit za izdajanje publikacij v deželi in tujini na 20 milj. Din. Zato pa je vnešen nov kredit v višini 5 milj. Din za naročnino na časopisne agencije. Krediti za državni svet, glavno kontrolo, pisarno dvora in pisarno kraljevskih redov so povečani za 5,4 milj. Din.

Proračunski oddelek: pokojnine, invalidnine in drugo je znižan za 27 milj. Din, to pa predvsem z ozirom na pričakovani efekt novega invalidskega zakona. Nasprotno pa je povečan kredit za pokojnine za 94 milj., in to v skladu s povečanjem števila penzionistov in prevečanju starih kronskih pokojnin na nove.

Izdatki za državne dolge so se povečali za 121,5 milj., to pa v skladu s potrebo po dolgu Franciji in za druge državne dolge. Predvideni so tudi krediti za odplačilo državnega dolga brezobrestnega posojila pri Narodni banki za izplačilo kronskih novčanic, za izplačilo bonov, za izplačilo dolga za prehrano pasivnih krajev, za izplačilo dolga Gospodarskega društva v Zagrebu, belgijskemu društvu za tramvaj in razsvetljenje Belgrade.

Proračun državnih dolgov znaša še vedno manj kot 10% vseh proračunskih izdatkov.

Proračun pravosodnega ministristva je povečan za 32,7 milj., od česar odpade 26 milj. na sodno stroko, ostalo na versko upravo. Povečanja so posledica novih dodatkov za sodno osebo.

Izdatki prosvetnega ministristva so povečani za 45,2 milj., od katerih odpade največ na srednje šole v skladu s predvidenimi potrebami. Univerze dobijo 8,8 milj. več, od tega 6,2 milj. za izredne izdatke. Za učiteljska je določenih 5,7 milj. več. Za ljudsko šolo in narodno prosveto je določenih 13,5 milj. manj. To v skladu s tem, da učiteljske stanarine in plače šolskih slug po novem zakonu preneha na obdobje. Dejansko pa je proračun osnovne šole povečan za 24 milj., in to za plače 480 novih učiteljev, za pomoč revnim občanom za zgradbo novih šolskih poslopij 3 milj., za ustanovitve šolskega fonda za zgradbo novih poslopij 7 milj. Din. Izdatki prosvetnega ministristva za gledališča v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani in tiskarne v Belgradu, Sarajevu in Cetinju so povečani za 3 milj. Din.

Zunanjemu ministristvu so povečani krediti za 17 milj. Din, ker se službeniki ne plačujejo več iz tajnih kreditov.

Ministristvo za notranje zadeve dobi 85,8 milj. več. To deloma v skladu s tem, da nekateri krediti preneha v proračun notranjega ministristva in pa v skladu s potrebo po dolgu Franciji in za druge državne dolge. Predvideni so tudi krediti za odplačilo državnega dolga brezobrestnega posojila pri Narodni banki za izplačilo kronskih novčanic, za izplačilo bonov, za izplačilo dolga za prehrano pasivnih krajev, za izplačilo dolga Gospodarskega društva v Zagrebu, belgijskemu društvu za tramvaj in razsvetljenje Belgrade.

Za finančno ministristvo je določenih 80,6 milj. več, od katerih gre 17,3 za specialne dodatke nameštencev.

Proračun vojnega ministristva je povečan za 94 milj., od katere vsote odpade 48 milj. za dodatke po novem zakonu o ustroju vojske. Ostanek se razdeli na: za vežbanje čet 3 milj., za zrakoplovstvo 17 milj., za izredne izdatke 26 milj., za mornarico 6 milj. in za obmejne čete 10 milj.

Pri gradbenem ministristvu so povečani izdatki za 72 milj., od katerih gre 8 milj. za nove dodatke nameštencev, 60 milj. za izvršitev del pri gradnji novih železnic, 8 milj. za gradnjo Jadranske proge, 4,5 milj. za hidroelektrična dela na Savi, 1,5 milj. za novo pristanišče v Bakru.

Za izdatke pošne, telegrafske in telefonske službe je določenih 38,7 milj. Din več. Večnoma za zgradbo novih telegrafskih prog, razširjenje telefonskega omrežja in slinno.

Železniško ministristvo. Proračun splošne administracije se poveča za 16,5 milj., za železniška podjetja pa za 140 milj. Din, in sicer za železniško komercialno službo 50 milj., za strojno 34 milj., za gradbeno 12 milj., za razne nabave 16 milj., za stroške službe 22 milj., za uporabo tujih vagonov 30 milj., za odpise 24 milj., za obveze in izplačila bonov 31,5 milj. ter za popravila vozovnih sredstev v zasebnih tovarnah 20 milj. Din. Krediti za železniške delavnice so povečani za 24 milj. Ta povečanja bodo krita s povečanjem dohodkov železnice.

Kmetijsko ministristvo dobi 18 milj. Din dohodkov, za gospodarska podjetja svojega resora pa 42,6 milj. Din več. Za naseljevanje Melohije

je določenih 24 milj. Po novem zakonu za dvig kmetijstva se je ustanovil kmetijski sklad, ki znaša v tem proračunu 76 milj. Iz tega sklada so določeni ti izdatki: za zidavo kmetijskih fakultet v Belgradu in Zagrebu 10 milj., za ureditev okrajnih sadnih drevesnic 2 milj., za nabavo semen 8 milj., za kmetijsko razstavo 2 milj., za pobiranje študentske uš 2 milj., za manjše melioracije 2 milj., za nabavo plemenske živine 8 milj., za nabavo perutnine 1 milj., za vzdrževanje žrečarn 6,6 milj., za kolonizacijo 3 milj., za zadržna skladišča in produktivne zadruge 10 milj., za poučna potovanja 1,5 milj., za dvig ribarstva in čebelarstva 3 milj., za nabavo zemljišč in zgradb v svrhu napredka živinoreje 4 milj.

Gozdarsko ministristvo. Povečani izdatki znašajo 19,4 milj., od katerih odpade za nove specialne dodatke 5 milj., za plačanje državnih in samoupravnih davčnin 2 milj., za pogoditve in ureditve Avale in Lipovce 2,5 milj. Din. Gozdarsko kot državna gospodarska ustanova je popolnoma aktivna in ima 45,5 milj. čistih dohodkov. Za rudarstvo so povečani izdatki za 35,7 milj., od katerih gre večinoma za osebne dodatke, 13 milj. za stroške produkcije in 3,5 milj. za stroje. Predvideni čisti dohodki znašajo 66 milj. Din.

Ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje ima povečan proračun za 30,3 milj., od katerih odpade za nove posebne zakonske dodatke 16 milj., za bolnico v Skoplju 5 milj., za zakladno bolnico v Zagrebu 2,5 milj. Din.

Štedenje izvedeno

Sedanji proračunski predlog je izdelan z živim in iskrenim stremeljenjem, da se izločijo vsi nepotrebnosti izdatki. Kako zelo se je štedilo, dokazuje najbolje to, da so prvotni predlogi proračunov posameznih ministristev znašali skupno 16 milijard dinarjev.

Vsi izdatki za investicije so izločeni iz proračuna in se bo za njih kritje iskalo posebna izvenproračunska sredstva. Izjemo tvorijo le že započeta dela. Za precepitev novega proračuna naj služijo tudi proračuni drugih držav. Tako znaša skupna vsota izdatkov češkoslovaškega proračuna 52.612 milijonov dinarjev, madjarskega 13.981 milj. Din in romunskega 12.600 milj. Din.

Nato govori ekapoz o dohodkih, ki jih je pričakovati, ter ugotavlja, da so ti dohodki določeni na podlagi že doseženih rezultatov.

Vprašanju zunanjega posojila

Je posvečala kraljevska vlada vedno živo zanimanje, ni pa bila pri tem nestrpljiva in ni hotela skleniti posojila za vsako ceno. Nobena stiska je tudi ni silila na to. Pač pa je kraljevska vlada budno opazovala razvoj prilik na mednarodnem denarnem trgu in čakala na ugoden trenutek, ko ji bo dal ta razvoj možnost, da sklene to posojilo pod sprejemljivimi pogoji. To svoje stališče vlada do danes ni spremenila. Posojilo bi se uporabilo v prvi vrsti za stabilizacijo in za javna dela, zakar so načrti v posameznih ministristvih že pripravljeni. S temi javnimi deli bi se tudi znatno povečala plačilna sila naroda.

Ekspoz se končuje s temi besedami:

Predlagatelj ta predlog finančnega zakona za l. 1930/31, ki vsebuje tudi predlog proračuna za isto leto, na Visoko odobritev, mi je čast, zaprositi Vaše Velikanstvo, da blagovolji sprejeti izrazo moje globoke in trajne vdanosti.

V Belgradu, dne 27. marca 1930.

Finančni minister:
Dr. S. Šverljuga s. r.

Izplačilo predvojnih vlog iz čl. bank

Belgrad, 29. marca. AA. Na podlagi poročila kraljevskega konzulata v Bratislavi sporoča ministristvo financ interesentom, da morejo naši državljani, ki so imeli pred vojno hranilne vloge na knjižice pri bankah na sedanjem področju češkoslovaške republike, dvigniti te vloge na ozemlju Češke pri pristojnem oddelku češkoslovaške deželne banke, na ozemlju Slovaške pa pri istem zavodu v Bratislavi. Glasom konvencije med češkoslovaško in Jugoslavijo bo češkoslovaška deželna banka vrnila za eno avstrijsko krono pol češkoslovaške krone. Terjatje se lahko dvigne tudi preko naših konzulatov, a v tem primeru morajo naši državljani in opremiti prosti dokaz, da so naši državljani in opremiti prošnje na konzulate s predpisanimi takami.

Iz finančnega zakona

Danes je objavljen v »Sl. N.« tudi finančni zakon, ki je mnogo krajši kakor v prejšnjih letih, saj ima komaj 57 odredb. Med ostalimi so te odredbe splošne važnosti:

Od skupnega deleža na naših reparacijah znaša čisti dohodek 426,1 milj. Din, od česar se porabi 11,37 milj. Din za anuitete našega vojnega dolga v Ameriki, 82,9 milj. za vojni dolg Angliji, 41,7 milj. za reliefni dolg Angliji, 28,8 za odplačilo vojnega dolga Franciji, 183,5 za anuitete rente vojne škode, 200 milj. za izplačilo invalidskih podpor in 40 milj. za odkup invalidnine.

Državne obveznosti iz prejšnjih let se bodo izplačevale iz obrtne glavnice, izkazane v zadnjem zaključnem računu.

Odpusti se izdani denar za brezobrestno posojilo občanom v l. 1922, 1923 za prehrano prebivalstva, kakor tudi vse terjatve za izdane živila tem občanom v letu 1923 in 1924.

Na breme pror. rez. kreditov in obratne glavnice glavne drž. blag. se lahko izplača Primorski, Zetski in Vrbaski banovini vsota v njihovih proračunih za 1930-31 določene drž. dotacije za kritje

presežkov izdatkov nad dohodki.

Nadalje se morejo izplačati še neplačani 6% kronsko-dinarski blagajniški zapisi, izdani na podlagi čl. 18 fin. zakona za leto 1919-20, in sicer do konca marca 1931, in sicer v vsoti 100.000 Din. Po tem roku izgube zapisi vsako vrednost.

Prosvetni minister se pooblašča uvesti plačilo vstopnine za muzeje. Dohodki od tega bodo služili za kritje stroškov muzejev.

Izjemo od čl. 23 zakona o osnovnih šolah se bodo onim ljudskim šolam, ki so za svoje materialno vzdrževanje in posluho prejemale na podlagi prejšnjih zakonov pomoč iz drž. proračuna, odobravalne podpore po proračunski možnosti tudi letos.

Ne more se zahtevati plačilo izplačanih pripadkov od onih oseb, katerim je odlok o njih sprejemu v drž. službo razveljavil Drž. svet.

Doprinos belgrajske občine v znesku 5,75 milj. Din za vzdrževanje policije v tem pror. letu po čl. 56 Zakona o notranji upravi se bo porabil za zidanje stavbe Uprave mesta Belgrad. Projekt zgradbe bo odobril notranji minister v sporazumu z gradb. ministrom. Gradilo bo gradbeno ministristvo.

Kongres zveze mest v Belgradu

90 delegatov zastopa 52 mest — Pozdravne brzojavke kralju in predsedniku vlade

Belgrad, 29. marca. r. V slavnostni dvorani belgrajske skupščine se je danes pričel kongres zveze mest kraljevine Jugoslavije. Kongresu prisostvuje 90 delegatov, ki zastopajo 52 mest. Ob pol 10 so vstopili predsednik zveze dr. Skulj, Miloš Savčić, belgrajski župan, dr. Stojadinović, belgrajski podžupan in podpredsednik zveze mest. Bili so burno pozdravljeni.

Belgrajski župan Savčić je otvoril kongres. Veseli se, da kot domačin more pozdraviti v imenu prestolice vse delegate in jim izreči najpriprnejšo dobrodošlico ter jim želi uspešno delo. Nato je prosil dr. Skulja kot predsednika zveze mest, da vodi posle kongresa.

Dr. Skulj je v kratkem nagovoru naglasil svoje veselje, da more kot predsednik zveze mest pozdraviti vse delegate naših mest v naši dični prestolici. Toplo se zahvaljuje belgrajskemu županu, ker jih je tako prisrčno in lepo pozdravil in še lepše sprejel, najlepše pa je poskrbel, da se posli kongresa lepo izvedejo. Predlagal je, da se pošlje pozdravni brzojav Nj. Vel. kralju. Ta brzojav se glasi takole:

»Zveza mest kraljevine Jugoslavije smatra za svojo prvo dolžnost, da predno preide na dnevni red, pozdravi svojega vzvišenega kralja z vsemi najlepšimi željami za dolgo življenje. Njegovega Velikanstva in celokupnega kraljevega doma, in za uspešno delo narodne konsolidacije v novi eri. Mesta, ki so od nekdanj vedno bila elementu miru, dela ter napredka in prav tako izvor moči države v vseh njenih ustvarjajočih izražajih, bodo nadaljevala svoje zgodovinsko poslanstvo in doprinosila k največji meri k vseobčemu jačanju kraljevine Jugoslavije. Predsednik zveze mest kraljevine Jugoslavije dr. Skulj.«

Predsedniku vlade pa je bil poslan nastopni brzojav:

»S svoje letne skupščine zveze mest smatramo za posebno dolžnost, da moremo pozdraviti predsednika ministrskega sveta in notranjega ministra. Tudi toplota ga zagotavljam o čvrsti veri zveze mest, da dejansko deluje za občno narodno konsolidacijo samo močna in napredna samouprava. Predsednik zveze mest kraljevine Jugoslavije dr. Skulj.«

Navzoči so oba brzojava sprejeli z burnim vzklikanjem kralju in predsedniku ministrskega sveta. Za tem je dr. Skulj na kratko

orisal zgodovino zveze mest, ki se je osnovala 6. junija 1928. Naglasil je, da je zveza narodna manifestacija večjega sloga.

Nato so bila prečitana poročila uprave o delu v preteklem letu, nakar je dosedanja uprava dobila razrešitev. Nato se je razpravljalo o proračunu za prihodnje leto. Na dnevnem redu so bile spremembe pravil in določitev mesta, kjer naj bi se vršil prihodnji zvezni kongres. Stavljen je bil predlog za prestop zveze mest k vseslovanski zvezi mest. Podžupan belgrajske občine dr. Miloslav Stojadinović je v daljšem govoru obrazložil mnenje o vseslovanski zvezi mest, katere misel so sprožili zunanji minister ČSR dr. Beneš, poljski poslanik na našem dvoru dr. Bobinski, predsednik poljske vlade Bartel, poljski minister Zaleski, praški primator dr. Karel Baxa in drugi.

Med odmorom je dr. Stojadinović sporočil delegatom, da bo Nj. Vel. kralj sprejel v avdijenco udeležence kongresa v torek 1. aprila ob 6. uri zvečer.

Predloženi proračun zveze mest za tekoče leto znaša 300.000 Din. O proračunu se je vršila obširna debata, ki se je je udeležilo veliko število delegatov.

Belgrajska občina je delegatom v čast priredila slavnostni banket. Zvečer je bila v gledališču slavnostna predstava.

Popoldne so delegati napravili izlet do Belih vod, kjer jim je bil prirejen prigrizek. Jutri dopoldne se bo kongres nadaljeval. Na dnevnem redu bo čitanje referatov o aktualnih občinskih vprašanjih. Današnja seja se je končala ob 11.30, prihodnja seja bo jutri dopoldne.

Uradniške legitimacije podaljšane

Belgrad, 29. marca. AA. Ministristvo prometa je podaljšalo veljavo legitimacij uradnikov in uslužbencev civilnega in vojaškega reda in upokojeencev za trikratno ugodnost 50% popusta na železnicah in državnih ladjah do konca meseca maja. Legitimacije so podaljšane za to, ker je ministristvu tehnično nemogoče, da izgotovi nove legitimacije. Pristopni šefi uradov naj kakor doslej uradnikom in članom njihovih rodbin izdajo potrdila in ko bodo izročene nove legitimacije, se bo uničilo število opravljenih potovanj.

Umrla nam je naša dobra, ljubljena mama, stara mamica, tašča, svakinja in teta, gospa

Helena Bohinjec

v starosti 73 let. — Njeno življenje je bilo polno trpljenja in ljubezni do nas.

Pogreb bo v ponedeljek dne 31. marca 1930 ob 11 dopoldne na pokopališču v Lešah pri Trziču.

Bog ji daj miren počitek!

Leše - Ljubljana, dne 29. marca 1930.

Rodbine: Dr. Joža Bohinjec, Franc Bohinjec, Smolej, Švab in ostali sorodniki.

Nova nemška vlada

Vlada sestavljena brez socialnih demokratov

Berlin, 29. marca. n. Ob 6 zvečer se je oficijozno objavilo, da je poslanec dr. Brüning ob 18.15 odšel k državnemu predsedniku Hindenburgu, da mu sporoči da je končal pogajanja in sestavil novo vlado, ki je sestavljena tako-le:

Državni kancler dr. Brüning, centrum.
Notranji minister za zasedene pokrajine dr. Wirth, centrum.
Gospodarski minister Dietrich, demokrat.

Zunanji minister dr. Curtius, nemška ljudska stranka.
Finančni minister dr. Moldenhauer, nemška ljudska stranka.
Minister za prehrano Schiele, do sedaj pripadajoč nemški nacionalni državni frakciji.
Pravosodni minister dr. Brecht, gospodarska stranka.
Prometni minister v. Guérard, centrum.
Delovni minister Stegerwald, centrum.

Vojni minister Gröner.
Poštni minister dr. Schätzle, bavarska ljudska stranka.
Minister brez portfelja Treviranus iz ljudske konservativne skupine.
Pričakuje se, da bo državni predsednik Hindenburg še danes pozno zvečer objavil imenovanje kabineta. Novi kabinet se bo v torek predstavil državnemu zboru z vladno izjavo.

Zagrebski župniki za reveže

Zagreb, 29. marca. r. V teku letošnjega leta se je v Zagrebu osnovala kuhinja »Kruha sv. Antona«, ki so jo otvorili zagrebski župniki. Menza se je postopoma razširila, tako da danes prehranjuje 125 oseb. Po prizadevanju gornjih oseb se bo kuhinja razširila, da se bo zadostilo silnim potrebam revnih ljudi.

Skoraj 4000 slušateljev na zagrebski univerzi

Zagreb, 29. marca. r. Ker se je končalo vpisovanje v letni semester, se je ugotovilo, da se je vpisalo na zagrebski univerzi v letnem semestru 3814 slušateljev in sicer na bogoslovni fakulteti 102, na filozofski 1119, na juridični 1150, na medicinski 406, na gozdarski 230, na tehnični 546, na veterinarski 261. V prejšnjem semestru se je vpisalo nekaj sto slušateljev več. Ta pojav se ponavlja vsako leto.

Brezposelnost med farmacevti

Zagreb, 29. marca. r. Hrvatsko farmacevtsko društvo je sinoči ob 9 imelo občni zbor, ki se ga je udeležilo veliko število članstva. Po tajniškem in blagajniškem poročilu se je obširno obravnavalo vprašanje brezposelnosti. Ponudb je zelo veliko. Povpraševanje po farmacevtskih je pa majhno. Društvo si bo prizadevalo, da se zaposlijo samo kvalificirani farmacevti, ker so doslej lekarnarji sprejemali tudi nekvalificirane ljudi.

Francoski list o Jugoslaviji

Pariz, 29. marca. AA. Veliki francoski list »Agence Economique et Financière« prinaša danes v svoji posebni številki podatke o razvoju industrije v Jugoslaviji v letu 1929., o graditvi državnih potov, o kmetijstvu in razvoju turizma v Jugoslaviji. Vsa številka tega velikega lista je posvečena jugoslovanskemu narodnemu gospodarstvu.

Napredovanja pri pošti

Belgrad, 29. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za gradbe sta med drugim povišana: v 3a-I g. Alojz Gregorič, direktor oblastne poštne telegrafске uprave v Ljubljani, za višjega tehničnega svetnika v 4a-I g. Karol Šturm, tehnični svetnik tehničnega oddelka pri sreskem načelstvu v Ljubljani dozdaj.

Zborovanje trg. potnikov

Zagreb, 29. marca. r. Združenje trgovskih potnikov je imelo sejo, na kateri se je obravnavalo vprašanje zboljšanja položaja trgovskih potnikov. V najnovejšem času se je podvzela akcija za omogočitev zaslužka in zaposlitev predvsem domačih trgovskih potnikov in agentov. Obenem s to akcijo so se storili koraki pri pristojnem ministru, da bi se trgovskim potnikom zagotovil popust na železnica za njihove vzorce in za osebno vožnjo. Skozi šest let pa so bila vsa prizadevanja zaman in brezuspešna, čeprav trg. potniki uživajo v drugih državah take ugodnosti. Mednarodna liga združenj trgovskih potnikov v Evropi s sedežem v Berlinu bo skoraj izvedla mednarodno akcijo, da bi se razširile olajšave za trgovske potnike v čim večjem številu držav.

Velik požar v Budapešti

Budimpešta, 29. marca. n. Na najživahnem križišču Jožefovega Ringa in Rakoczyjeve ceste nasproti narodnemu gledališču je nastal v podstrešju štirinadstropne vogalne hiše ogenj ter so plameni v par minutah zajeli vso streho. Ker stoji hiša na najprometnejši točki, se je takoj zbralo mnogo ljudi, tako da so morali veliki oddelki policije delati red. Prebivalci hiše so zbežali. Ogenj se je hitro razširil tudi na sosednje strehe, vendar so gasilci v par urah lokalizirali požar. Prepozno so našli v podstrešju tri onesveščene elektromonterje s težkimi opeklinami, kateri so umrli, še preden so jih prepeljali v bolnico.

Hajduk-Ilirija 7:2

Split, 29. marca. A. Današnja prijateljska tekma med državnim prvacom »Hajdukom« in ljubljansko »Ilirijo« je končala z izidom 7:2. Prvi polčas je bil zaključen z izidom 2:1 v korist ljubljanskih gostov.

Dunajska vremenska napoved. Lepo vreme se bo za nekoliko časa skazilo, potem pa se bo počasi jasnilo in nastalo bo milo vreme.

Prihodnje leto vesoljni cerkveni zbor

Proglasil bo versko resnico o Marijinem Vnebovzetju

Rim, 29. marca. n. V valikanskih krogih se je danes zagotavljalo, da se je papež odločil sklicati za konec prihodnjega leta ali pa celo že za spomlad prihodnjega leta ekumenski koncil, ki je bil prekinjen l. 1870. ob izbruhu nemško-francoske vojne. Papež pripravlja okrožnico ob koncu svojega jubilejnega leta in v tej okrožnici bo napovedal nameravano sklicanje koncila. Priprave za tak koncil, na katerega bi bilo treba povabiti vse dostojanstvenike katoliške cerkve z vsega sve-

ta, bi seveda zahtevale mnogo časa, posebno ker bi morali nekateri povabljeni napraviti na koncil dolgo potovanje. Zato je pač razumljivo, da se koncil ne more sklicati na kratko dobo in je datum, kakor gori naveden, zelo verjeten. Glavna naloga novega koncila bi bila, kakor znano, proglasitev dogme o Marijinem Vnebovzetju. Jasno pa je, da bi takemu sestanku dostojanstvenikov cerkve z vsega sveta bilo pripisovati tudi velik političen pomen.

Izvajanje sporazuma med Cerkvijo in državo v Italiji

Rim, 29. marca. n. Fašizem je na potu praktičnega sporazuma s katoliško cerkvijo po formalnem aktu sprave napravil nov važen korak. Generalni tajnik fašistične stranke Turatti je vse pokrajinske fašistične zveze instruiral tako, da pripadnost k organizacijam

katoliške akcije, ki jih vodi katoliška cerkev, ni nobena ovira za pripadnost k fašistični stranki. »Osservatore Romano« jemlje to odredbo z zadovoljstvom na znanje in vidi s tem odstranjeno zadnjo oviro za končni sporazum med katoliško cerkvijo in fašistično državo.

Slawek sestavil poljsko vlado

Nova vlada izrazito bojna vlada — Neuspeh mlajšega Pilsudskega Sejm odšel na počitnice

Varšava, 29. marca. n. Danes je šel poljski sejm na počitnice in brat maršala Pilsudskega je neposredno potem vrnil svoj mandat za sestavo vlade, ker so se razbila pogajanja za sporazum z opozicijsko večino.

Predsednik republike Moscicki je nato danes popoldne poveril sestavo vlade voditelju frakcije vladnega bloka, poslanca, polkovniku Slaweku. Ta kandidatura je brez dvoma mišljena resneje, kakor oba poskusa s senatnim maršalom Szymanskim in z mlajšim Janom Pilsudskim. Slawek se je takoj obrnil na nekatere somišljenike, katere si hoče izbrati za sodelavce v svojem kabinetu. Značilno je, da spadata k njim tudi dosednji delovni minister, polkovnik Pryslor, kateremu je sejm pravkar izrekel svojo nezaupnico, kar je povzročilo vladno krizo, in bivši pravosodni minister Car, ki se smatra za povzročitelja radikalnega protiparlamentarnega ustavnega načrta vladnega bloka.

Slawekov kabinet bi bila izrazito bojna vlada. Slawek, ki je star 51 let, pripada že več desetletij najožjemu prijateljskemu krogu Pilsudskega ter je bil voditelj tako zvane skupine polkovnikov, ki zastopa radikalne notranje politične nazore. Pripada prvim najuglednejšim rodbinam Poljske. V novo nastali Poljski je bil imenovan za generalštabnega polkovnika ter je pod maršalom Pilsudskim služil kot častnik za posebne svrhe. Po prevratu Pilsudskega leta 1926. je postal politični posredovalec maršala in voditelj Pilsudskemu udane stranke.

VARŠAVA, 29. marca. n. Predsednik republike Moscicki je danes zvečer že oficijozno

potrdil novi Slawekov kabinet. Novi kabinet ima zelo malo sprememb nasproti bivšemu kabinetu. Razen novega ministrskega predsednika Slaweka se nahaja samo bivši pravosodni minister Car kot nova osebnost, ki je odstopil v prvem kabinetu Switalskega. Vsi drugi člani kabineta so ostali na svojih mestih.

Pretepi na seji sejma

Varšava, 29. marca. n. Današnja seja sejma je bila manj viharina, kakor se je pričakovalo. Samo ob koncu je nastal divji pretep med poslanci vladnega bloka in opozicijskimi demokrati. Najnevarnejše sporno vprašanje, to je nadaljnja obravnava obtožbe proti bivšemu finančnemu ministru Čehoviču, niti ni bilo na dnevnem redu, temveč samo glasovanje o končni obliki proračuna.

Vladni poslanci so zato opustili zagroženo obstrukcijo, dasi so bili pri končnih glasovanjih o spornih posameznih pozicijah vedno preglasovani. Designirani ministrski predsednik Jan Pilsudski je zaprosil svoje prijatelje, naj ostanejo zmerni s tem, da jim je sporočil, da upa še danes sestaviti svoj kabinet in da zato ne potrebuje nobenih incidentov. Šele potem, ko je sejmski maršal po končanem glasovanju že voščil poslanecem vesele velikonočne praznike, je nenadno prišlo do hudega spora med desničarsko opozicijo in vladnimi pristaši. Voditelj narodnih demokratov, poslanec Rybarski je dobil udarec na čeljust, neki drugi narodni demokratiški poslanec pa je dobil udarec po glavi z nekim trdim predmetom. Seja je bila zaključena med veliko razburjenostjo.

Pred odhodom deputacije HSS v Belgrad

Značilen članek »Seljaškega glasa« — 1000 bivših radičevcev bo v deputaciji

Zagreb, 29. marca. r. Današnji »Seljaški glas« prinaša sliko predsednika vlade generala Petra Zivkoviča. Obenem priobčuje članek nekega bivšega uglednega pristaša radičevske stranke. Članek priobčuje pod naslovom »Nade kmetijskega naroda«. V članku se naglašja, da je že sam S. Radič izrazil željo, da bi vlado prevzela kaka vojaška osebnost. S tem je mislil na generala Petra Zivkoviča. Če bi se bilo to zgodilo, bi ne bilo prišlo do krvave tragedije 20. junija v parlamentu. S. Radič je imel prav, ko je predlagal generala za šefa vlade. Ko je prišel 6. januar, so bili vsi prepričani, da nam prihajajo mirnejši dnevi. Zares je tudi nastopila doba zakonitosti in dela. Rezultati so vsem znani. Vendar se še mora mnogo storiti za kmečko ljudstvo.

Kmetje iz Hrvatske prihajajo h kralju na obisk. Ob tej priliki bodo predsedniku vlade obrazložili svoje potrebe. Zivkovič razume selo in kmeta. Prva skrb mu je kmetstvo. V družbenem kaosu je treba harmonije in zadovoljiti občutljivost posameznih krajev. To ni lahko. Kmet s polno pravico pričakuje dobre rezultate svojega veličastnega pohoda v Belgrad.

List dalje objavlja, da bo ta deputacija odšla v Belgrad na Veliko noč. Kralj jo bo sprejel na velikonočni ponedeljek. List objavlja 150 imen, s čimer je seznan dosegl številu 1000 in je število zaključeno. Vsi so sami funkcionarji bivših radičevskih organizacij. Deputacija se bo najpreje zbrala v Zagrebu, iz Zagreba do Belgrada, oziroma iz Sarajeva do Broda, bo vozil poseben vlak.

Madj. kmetje zahtevajo več svobode

Budimpešta, 29. marca. r. Včeraj je bil končan kongres malih posestnikov v Budimpešti. Na kongresu se je razpravljalo o političnem položaju. Sklenjena je bila resolucija, ki je izzvala senzacijo. Od kmetijskega ministra se zahteva, da ukrene resne ukrepe za slučaj, ako se s podaniki radi političnega prepričanja slabo ravna. Zahteva se čistoča javnega življenja in zakon o inkompatibiliteti

za člane parlamenta. Zahtevajo se ustavne svobodščine vsaj v toliki meri kotkršne so obstojale 1914. Kongres je zahteval zakon o splošnem in tajnem glasovanju. Madžarsko kmetstvo bo izvajalo vse posledice, v kolikor ne bi vlada izpolnila njihovih želja. Kmetijski minister Mayer je po teh dogodkih izgubil zaupanje madžarske vlade, zato se misli, da bo podal ostavko.

De Valera sestavi novo vlado na Irskem

Dublin, 29. marca. r. Ker je včeraj vlada dala ostavko, je imel eksekutivni svet: svobodne Irske države sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se poveri sestava nove vlade republikanski stranki. Sinoči je imel sejo izvršilni odbor stranke, ki je soglasno sklenil, da označi stranka leadera De Valero, ki se sedaj nahaja v Ameriki. Pričakuje se, da bo De Valera v teku tega tedna dospel na Irsko. Do takrat se bodo nadaljevala pogajanja za sestavo vlade brez osebne udeležbe De Valere.

Tardieu za Youngov načrt

Pariz, 29. marca. AA. O priliki debate glede haških sporazumov je predsednik vlade g. Tardieu obširno obrazložil parlamentu potek pogajanj v Haagu, kjer je Francija, zavedajoč se odgovornosti, pristala na sprejetje Youngovega načrta in dosegla tudi to, da se v veliki začetku sporazuma izrečno veli, da je bila dosežena popolna in končna rešitev reparacijskega problema. Prav tako je prišlo tudi do sporazuma, po katerem se Franciji zajamči prvenstvo v reparacijskih dajatvah. Razpravljajoč dalje o sporazumu je Tardieu rekel, da bi Francija v primeru, ako Nemčija ne bi izpolnila svojih obvez, ponovno dobila proste roke za izvršitev ukrepov, na katere je Nemčija kot upravičene pristala. Na koncu svojega govora je g. Tardieu apeliral na zbornico in pozval vse stranke k slogi, da se omogoči boljša gmotna bodočnost Francije, Evrope in človeštva.

Pariz, 29. marca. n. V večernih urah je poskušalo 150 do 200 pristašev »Action française«, večinoma študentov, s silo vdreti v poslansko zbornico, da bi preprečili ratifikacijo Youngovega načrta. Ze popoldne so v velikih množinah razdeljevali letake s protestom »Action française« proti ratifikaciji Youngovega načrta. Policija je proti študentom nastopila zelo odločno, nakar so ti zbežali.

Pred novimi nemiri v Palestini?

Jeruzalem, 29. marca. AA. Tu so se pojavile nove težkoče radi imenovanja arabskega začasnega župana, ki bo nadomeščal župana do njegovega povratka iz Londona. Židje zahtevajo, da mora vlada imenovati žida za začasnega župana, češ, da tvorijo židje večino prebivalstva. Policija je dobila nalog, da mora preprečiti vsako zbiranje ljudi na ulicah, aretirati nosilce orožja in povzročitelje neredov. Vladni krogi se boje, da bodo izbruhnili novi neredi povodom verskih praznikov Arabcev.

Novi predsednik Brazilije

Newyork, 29. marca. AA. Braziljski konzulat potrjuje, da je bil republikansko-konservativni kandidat dr. Julijo Prestes izvoljen za predsednika braziljske republike.

Izenačenje čsl. upokojencev

Praga, 29. marca. n. Ministrski svet je odobril danes zakon, s katerim se zenačijo stari in novi upokojenci, kar se ima izvršiti v štirih etapah do l. 1933. Tudi pokojnine starih avstrijskih generalov se bodo valorizirale in zenačile, vendar se generalom, ki živijo zunaj Čekoslovaške, ne bo plačevala nobena pokojnina, dočim se bo ostalim bivšim državnim uradnikom, ki živijo sedaj v inozemstvu, pokojnina znižala za 10%.

Marconi nadaljuje s poizkusi

Genova, 29. marca. r. Marconi se je sinoči ponovno razgovarjal s Sidneyem. Njegov govor so oddajali z megafoni. Poslušala ga je velika množica ljudstva, ki je Marconiju živahno aklamirala.

V cerkvi se ustrelil

Pariz, 29. marca. n. Veliko razburjenje je bilo včeraj v neki pariški cerkvi, ko so se nenadoma zaslišali štirje strelci. Neki neznanec, star okoli 45 let, je bil v cerkvi pri spovedi, potem pa se je ustrelil in je težko ranjen padel pred oltarjem. Z zadnjimi silami se je privlekel do zakristije, pokleknil tam pred duhovnikom ter ga prosil za odvezo. Pri zadnjih besedah duhovnika, ki mu je dajal odvezo, je dotičnik umrl. Njegove identitete do sedaj niso mogli dognati.

Drobne vesti

Rim, 29. marca. AA. Današnja »Vedetta d'Italia« javlja, da bo stopil dekret o upostavitvi reške svobodne zone v veljavo 3. aprila o polnoči. Carinske in finančne oblasti vršijo v ta namen vse predpriprave.

Stockholm, 29. marca. n. Iz Helsingforsa se poroča, da je bila prošle noči popolnoma porušena tiskarna komunističnega lista »Glas delavcev« v Vasi. Tiskarna je bila porušena tako zelo, da navedeni komunistični list dolgo časa ne bo mogel izhajati.

Kam z našo mladino?

Potreba poklicne posvetovalnice — Stevilke brezposelnih kličejo

Ljubljana, 29. marca.

Ponovno zatrjevati, da imamo v Ljubljani opraviti z občutno brezposelnostjo, bi se reklo nositi vodo v Savo. Druga stvar pa je, če si to brezposelnost ogledamo malo pobližje in ugotovimo predvsem, kateri stanovi so prizadejni najbolj: Že razmerje, v katerem so posamezni stanovi zastopani v seznamu brezposelnosti, bi nam moglo povedati marsikaj tudi o vzrokih brezposelnosti. Največ luči bi nam mogla dati v tem smislu kakšna točna statistika v tem vprašanju. Take statistike pa zaenkrat še ni in se je treba poslužiti drugih števil. Precej dober vpogled v gibanje brezposelnosti v Ljubljani nam nudi statistika mestnega socialnega urada, koliko ljudi je prejemale brezposelnostno podporo v letu 1929.

Tu vidimo, da je prvih enajst mesecev prejemale podporo 1285 oseb, ki so dobile skupaj 227.422 Din podpore. Med temi so: 104 trgovski sodružniki, 155 zasebnih uradnikov, 42 zidarjev, 16 sobnih slikarjev, 88 čevljarjev, 13 knjigovozov, 39 natakarijev, 107 kovinarjev, 185 delavcev (težakov), 69 mizarjev, 51 monterjev, 34 krojačev, 11 izvoščkov, 66 slug, 12 zlatarjev, 34 pekov, 19 mesarjev, 34 postrežkinj, 179 oseb raznih drugih poklicev. Največ je bilo torej brezposelnih med ročnimi delavci-težaki in pa med zasebnimi uradniki. Dokaz, da vlada v vseh stanovih, ročnih in duševnih, brezposelnost v istem razmerju, da je ta brezposelnost znak stalne splošne krize in ne samo krize v enem ali drugem poklicu. Precej visoko je število trgovskih sodružnikov, kljub temu, da se je število trgovskih obratov v zadnjih petnajstih letih počelo vrtilo in bi moral vladati nasproten pojav. To je jasen znak, da politika ljubljanskih trgovcev, ki vedno bolj sprejemajo vajence in producirajo vedno večje število trgovskih sodružnikov, ni prava. Mnogo je brezposelnih tudi čevljarjev, ne samo pomočnikov, ampak celo mojstri so brez zaslužka. Vzrok: konkurenca industrije, ki povzroča tudi brezposelnost mizarjev, krojačev in drugih poklicev. Velika je brezposelnost med kovinarji, tudi v tem poklicu je preveč vajencev, ki izpodrivajo že izučene delavce. Da je toliko slug brezposelnih, naj ne osumne nikogar. Gotovo je tega precej kriva privzgojena miselnost ljudi, da je služba slug še najlažja, ker ni treba v tem poklicu toliko in tako težko delati. Vsakdo, kdor se ni nič učil, nič ne zna in nič ne more,

ima ideal: postati sluga. Tako imamo opraviti z veliko brezposelnostjo tudi v tem stanu.

So pa zopet poklici, kjer brezposelnosti sploh ni ali pa je zelo majhna, na primer med dobro kvalificiranimi krojači, dimnikarji, brivci itd., torej pretežno med stanovi, ki jih industrija ne more izpodrivati.

Najhujiši meseci za brezposelne so zimski. Tako je bilo največ podpor izplačanih v najkrajšem mesecu, februarju, in sicer 321 osebam 57.595 Din, najmanj pa v juniju, to je 36 oseb 4.535 Din. V mesecu decembru, za katerega še ni točnih podatkov, je bilo izplačanih podpor nad 250 osebam skupno približno 45.000 dinarjev. To se pravi, da je lani mestna občina izdala za brezposelne nad 270.000 Din podpor. Med podpiranci je bilo mnogo goriških Slovencev, ki so prišli preko meje.

Prava brezposelnost je v Ljubljani seveda še mnogo večja, zakaj vse polno je takih, ki na magistratu ne prejemaajo podpore, ali pa jih je sram prositi zanjo in vsak dan čakajo in sčeto dela.

Pravih zdravil proti brezposelnosti ni. Tako so le proti nekaterim vzrokom, na primer zaradi vajeniškega problema. Nezdrav pojav je, če se v nekatere poklice zateče vse polno mladine, drugi poklici pa so prazni in zavzemajo njihova mesta tuje. V Ljubljani živi okrog 3000 tujih državljanov, ki niso naše narodnosti.

Ta nezdrav pojav bi se dal v prihodnjih letih odpraviti, če bi že sedaj pričeli pri nas resno, strokovno obravnavati problem: Kam z našo mladino? V katere poklice? Tu vidimo velik primanjkljaj, da nimamo pri nas nobene poklicne posvetovalnice za mladino, nasploh, kakor jo poznajo vsa moderna mesta. Ta posvetovalnica bi s pomočjo nove znanosti, psihotehnik in ob sodelovanju izkušenih vzgojiteljev in narodnih gospodarjev ter socialnih delavcev usmerjala mladino po njenih možnostih v prave poklice, v take, ki so vsakemu posameznemu človeku najbolj blizu, z ozirom na njegove telesne in duševne lastnosti in z ozirom na to, kje ima človek tudi izgleda, da si ustvari življenjske pogoje. — z lastnim delom in trudom, ne pa s podporami magistrata in drugih javnih činiteljev.

Na poklicno posvetovalnico za mladino moramo misliti Slovenci že sedaj, jo moramo takoj ustanoviti, če nečemo imeti še deset in desetletja opraviti s takimi velikimi številkami brezposelnosti, kakor sedaj.

Kralji rešitelj iz bede

Belgrajska »Politika« poroča o velikodušnem dejanju Nj. Vel. kralja Aleksandra. Izvedel je, da v Novem Sadu živi v največji bedi vdova po bivšem agentu Desanka Nikolić s 6 otroki, ki so dne 15. t. m. izgubili očeta. Ko je kralj izvedel za tragedijo te družine, je takoj poslal svojo pomoč, ki je bila res kraljevska, 30.000 Din za prvo silo in potem stalno mesečno podporo po 1500 Din.

Nesrečna družina se je iz dosedanjega stanovanja v Novem Sadu preselila k stari materi. Tam jo je obiskal dopisnik »Politike«. Gospa mu je rekla:

»Vem, zakaj ste prišli. V našem največjem trpljenju nam je prišla rešitev. Naš dobri kralj, naj mu milostni Bog da srečo in zdravje, se je spomnil mene in mojih slabotnih otročičev. Danes dopoldne so mi sporočili to veselo vest. Nisem se mogla vzdržati, skoro bi bila omedlela od razburjenja. Htela sem to sporočiti otrokom.«

Ko je gospa to pripovedovala, je prišel njen 8 letni sinko Svetozar, pocukal časnika za suknjo in dejal:

»Strie, naš dobri kralj nam je dal polno denarja. Sedaj ne bomo lačni.« In vsi otroci so začeli klicati »Živio« kralju.

»Vidite, kako so srečni,« je nadaljevala žena. »Milostni Bog, ne vem, kaj bi bila počela, ko bi se nas ne bil spomnil Nj. Vel. kralj. Nisem sposobna za delo.« In res ni sposobna, ker pričakuje sedmo dete.

Res, srečna je postala ta družinka. Iz največje bede rešena po zaslugi kralja.

Bedni brez strehe

Revežem uničil požar streho in borno imetje Ormož, 28. marca.

Požar. V nedeljo je začela ob 10 zvečer goriti slamnata streha na občinski hiši v mestni grabi. Po vsem sklepati, je bilo podtaknjeno. Vsaj toliko se zdi, da je izključeno, da bi bil zakrivil požar kdo od stanovalcev hiše. Največjo škodo trpi mestna občina, v drugi meri pa stanovalci, sami revni ljudje: delavci in dva občinska reveži. Vsem je zgorel ves živč, kolikor so ga imeli na podstrešju, enemu delavcu edini prašič, drugemu delavcu, ki ima poleg bolehnih žene še 6 malih otrok, pa edina koza, ki je dajala deci mleka.

Občinski odbor je že sklepal v četrtek, kako naj se priredi stavba nanovo. Do definitivnega sklepa ni prišlo. Eni odborniki so zagovarjali, tik pred sejo vloženo prošnjo sokolskega društva, da se njemu prostor prepusti za postavitev sokolskega doma, drugi pa so poudarjali posebno socialne dolžnosti občine do revežev in drugih brezstanovalcev, ki so do sedaj tam bivali. Za te naj bi se ta hiša ohranila in po možnosti še povečala, društvu se bo po možnosti drugod ustreglo, tako so poudarjali ti odborniki. Končno veljavni sklep se bo storil pri prihodnji seji.

Kopališče Gleichenberg

Avstrija, Štajerska

Sloviti zdravilni vrelci, moderne zdraviliške naprave

Odlični zdravilni uspehi pri

kataris, astmi, emphysemu, srčnih boleznih

Najlepše okrevališče!

Penzije od 68 - višje.

Sv. zone: April-Oktober

Vevška papirnica in delavci

Vevče, 29. marca.

V naši vevški papirnici nastopa vsako leto po enkrat kriza. Pri teh večnih krizah je vedno pogosto delavstvo v boj in potem čuti ono samo posledice. Upali smo, da se z nacionalizacijo papirnice izboljšajo razmere. Pred vsem se je delavstvo v teh krizah (tega ali onega značaja) v povojnih letih na minimum reduciralo. Napram predvojnimi zaposlitvam je danes šestina manj delavstva zaposlenega. Nasprotno pa se je produkcija papirja povišala (navzile zastareli stroji) radi pridnosti delavstva za 10% od predvojne. Pred kratkim je papirnica odpustila 134 delavcev in delavk, češ da ni naročil. Delavstvo od B-stroja za izdelavo tiskovnega rotacijskega papirja je odpuščeno, brez ozira, ali je že 20 ali tudi 30 let v tovarni, brez ozira na družinsko in gospodarsko stanje delavca. Med odpuščenimi so družinski očeti s 5—7 otroci, vdove z otroci. Organizacije in delavstvo je prosilo in predlagalo, naj se družinski očetje zamenjajo s samci, prosilo za izmenjavo delopista na 14 dni, ali pa: če sta zaposlena dva družinska člana, naj se samo eden odpusti. Podjetje pa odklanja vsa in vseh posredovanj, ter s tem ne kaže prav nič, da bi imelo kaj soc. čuta do odpuščenega delavca. Delavstvo je sicer mirno, a s skrbjo gleda v bodočnost.

Zadnja leta si je mnogo delavcev z bornimi prihranki s pomočjo strok. organizacije in stavbnega društva postavilo lastne domove ter se pri tem zadolžilo. Kam naj gre sedaj tak delavec, kako bo plačeval obresti in glavnico? Tukajšnje delavstvo je stalno (kar bi podjetje tudi moralo vpoštevati), zato se ne seli iz tovarne v tovarno. Mnogi strokovni delavci bi v inozemskih papirnicah dobro zaslužili, a jim je rodni kraj svet kraj. Brezposelnost je povsod velika. Zakonita podpora pa je malenkostna. Srečni posamezniki se odpravljajo sicer v druge kraje. Nekaj navadnih delavcev že govori, da gredo v Nemčijo kot poljedelski delavci. Vprašamo pa: Ali naj gredo v Nemčijo na poljedelstvo ali v Francijo in Belgijo v rudokope, tisti, ki imajo družine, kopico otrok, in ki so od svojega 14. leta v papirnici?

Pišemo o tem problemu, praktično pa se bore malo stori. Podjetje pravi, da ni naročil (zaradi v celoti ne drži). Delavstvo je mnenja, da bi se dala odpoved preprečiti in vsaj v kratkem času preklicati. Res da je rotacijski papir iz inozemstva cenejši kakor vevški in pri tem tudi kvaliteta boljša. Res je, da moramo mi iz inozemskega uvažati razen lesne sirovine, vse, celulozo, sestavne dele strojev, barve itd. in da je ta uvoz visoko zaščiten, med tem ko je rotacijski papir premalo zaščiten. Treba je tu v prilog domače papirne industrije dobiti ključ, ne da bi pri tem prišli navzkriž s tiskarnami po monopolu vevškega papirja. Delavstvo in vse javne korporacije so tu voljne pomagati, da se tozadevne carinske postavke revidirajo v prilog domačemu trgu.

Delavstvo je pa tudi mnenja, da pri vevški papirnici tudi ureditev sama ni dobra. Vedno menjavanje komercialnega in tehničnega vodstva in sedeža, in pa premalo strokovnega vodstva! Naj gospodje uvidijo, da na stroj, ki je bil pred več desetletji postavljen, ne moremo konkurirati z modernimi brzotočnimi, nalažba za rotacijski papir izdelanimi inozemskimi. Treba je tudi čistilne naprave za vodo. Ljubljani, ne da bi bila prečiščena, ni za konkurenčni papir. Treba splošne preureditve poslovanja in oddelkov. — Ako se to ne bi izpeljalo, naj se stroj porabi za izdelavo brezlesnega papirja, ker vevška tovarna še vedno ne krije z brezlesnim papirjem domačega trga. Kratko: Z do-

BLAGO ALBUS Terpentinovo MILO čuva Vaše perilo.

Večina strokovnih sredstev za pranje kvari perilo radi škodljivosti dodatkov, ki jih vsebujejo. ALBUS TERPENTINOVNO MILO je blago, izdelano iz najčistejših surovin. Daje divno peno in čuva roke.

ALBUS TERPENTINOVNO MILO je radi svoje izdatnosti zelo po ceni. Štedljiva gospodinja ga radi njegove odlične kakovosti zelo ceni.

Albus Terpentinovo Milo
se dobiva v vseh trgovinah.

Albus Terpentinovo Milo
proizvaja: Albus tvornica mila d. d.
NOVI SAD

bro voljo in malo soc. čuta do soustvariteljev vevškega premoženja, — nekaj pa bi družba na dividendah utrpela, — bi se dale zgoraj povedane preureditve izvesti in lahko bi se vse delavstvo zaposlilo. Mnogo solz in gorja nam bi bilo prihranjenega. — Javnosti in posameznikom pa priporočamo odpuščene vevške delavce!

Peščeni kartel

Kartel peska v Belgradu obsojen na 2 milijona.

Lansko leto se je v Belgradu ustanovil kartel prodajalcev peska za ceste in zgradbe. Temu kartelu na čelu je stala »Prometna banka«, kateri načeljuje kot predsednik upravnega odbora g. Miloš Savčič, belgrajski župan. Ko je bil kartel sklenjen, je takoj imel dosti posla, ker je belgrajska občina začela z vso vneto tlakovati ceste. Zato je bilo tudi povpraševanje po pesku vedno zelo veliko.

Že ob času procesa proti dr. Kostu Jovanoviću, ki je bil tožen, ker je sedanjemu kartelu belgrajske občine očital razne nepravilnosti, in bil od sodišča oproščen, se je govorilo, da kartel peska nepravilno postopa. To so posebno poudarjali Jovanovičevi zagovorniki.

Te vesti in govorice pa so se sedaj potrdile, kakor nam dokazuje razsodba davčne uprave v Belgradu, ki je kartel peska kaznovala z globo nad 2 milijona dinarjev, ker ta kartel peska ni plačal državi dolžnih taks v znesku 734.834 dinarjev. Davčna uprava je obsodila ta peščeni kartel (Prometna banka, broderska in bagerska d. d. ter M. B. Zavadi in Comp.) na plačilo te takse, na plačilo 3kratne kazni, ki znaša 2.251.503 Din, na plačilo takse za razsodbo, ki znaša 67.120 Din. Skupno tedaj ima peščeni kartel plačati 2.993.167 Din.

Tako poroča »Politika«, Belgrajčani delajo več ali manj posrečene dovipe s tem peskom. Tako včerajšnja »Politika« na t. strani prinaša karikaturu: župan Miloš Savčič sedi za mizo v fotelju, pred njim pa stoji deputacija iz belgrajskega predmestja ter pravi:

»Ker imamo že radi slabega premoga (tudi premog je bil predmet Jovanovičeve sodne razprave) slabo razsvetljavo, nam popravite vsaj ulice, da si ne bomo lomili vratov.« Župan: »Nemogoče, ker sedaj se mora podražiti pesek.« — Tako »Politika«, ki je doslovno prinesla razsodbo in razloge obsodbe ter tudi dovipe, ki so s tem v zvezi. Naj bo že, kakor hoče: Iz tega je razvidno vsaj to, da ni dobro, če so možje na takih mestih, kakor je občina velikega mesta, obenem zastopani v takozvanih gospodarskih pridobitnih podjetjih.

Otrok utonil

Sv. Lovrene na Pohorju, 27. marca.

Nocoj okrog 5 se je raznesla po trgu vest, da je utonil otrok kovača Kiefferovih tovarn in tajnika podružnice Strokovne zveze Koperja Mihaela, ki stanuje v Büttnerovi slanovanski hiši ob Radolni. Mimo imenovane hiše vodi kanal, ki polje vodo iz Radolne na Ropičovo žago in dalje na elektrarno in žago g. Kogelnika. Mala dveletna Sonja je v trenutku, ko je šla mati na vrt pobirati perilo, šla za drugimi otroci proti kanalu, ki je nezavarovan. Otroci so se po drugi strani vrnili nazaj in niso videli Sonje, da je šla za njimi. Mati je otroka v teku pet minut pogrešila in ga začela iskati. Ker ga nikjer ni našla, je takoj slutila nesrečo. Htela je do elektrarne in prosila, naj takoj vržejo vodo dol, ker je njen otrok najbrž padel v vodo. V tistem hipu so že tudi delavci čutili, da jim je nekaj vodo zaprlo in so našli med zatvornicami že mrtvo dete, katero je voda prinesla že čez eno žago. Na lice mesta je bila takoj poklicana komisija zdravnikov in orožnika, ki pa je mogla ugotoviti le smrt. V teku par let se je na istem mestu zgodil sedaj že drugi slučaj, da je utonil otrok, in v dveh mesecih so pri elektrarni našli že drugega mrtveca, enega pod elektrarno v poško zmrznjenega, sedaj pa drugega med zatvornicami. Zaradi varnosti naj bi se napravila ob kanalu gosta ograja. Ako pa je hišni posestnik noče napraviti, naj si jo napravijo starši sami, ker gre za varnost njihovih otrok. Ne puščajte pa nikdar otrok ob vodi samih!

ZOBNI ATELJE
PAVLE MARIJE KOJCANČIĆ ima telefonsko štev. 3472

Zbor mariborskih planincev

Maribor, 29. marca.

V Narodnem domu se je vršil včeraj ob polnoštevni udeležbi članstva XI. redni letni občni zbor tukajšnje podružnice SPD. Načelnik dr. Senjor je uvodoma pozdravil ravnatelja dr. Tominka, načelnika okrajnega cestnega odbora Fr. Zebota, predstavnik sorodnih organizacij ter mnogoštevno zbrano članstvo. Iz poročila tajnika gosp. Gašeka je bilo razvidno, da šteje podružnica 1272 članov; število članov je torej v preteklem letu naraslo za 261. Blagajniško poročilo je podal dr. Šnuderl. Denarni promet je znašal 1.111.471 Din 60 par in sicer je bilo prejemkov 507.905 Din 12 par, izdatkov pa 503.566 Din 48 par. Tajniku in blagajniku se je izrekel v smislu predloga revizorjev inž. Slajmerja in dr. Robiča absolutorij s pohvalo. Zanimivo je bilo poročilo gospodarja Mariborske koče. Frekvenca je znašala v preteklem letu pri Mariborski koči 4560 oseb; od teh je bilo 83% Slovencev, 8% Hrvatov, 6,5% Nemcev in 2,5% obiskovalcev iz drugih držav. Mariborska koča je priljubljena tudi kot letovišče, kar dokazuje dejstvo, da so bili tukaj delj časa v pretekli sezoni številni gostje iz Belgrada in Savske banovine. Nad 2500 planincev pa je posetilo kočo na Klopnem vrhu; od teh je bilo 90% naših državljanov, 10% pa iz drugih držav. O zimskosportni sekciji, ki je v preteklem letu zelo napredovala, je poročal g. Gašek; prof. Baš pa o delu propagandnega in fotoamaternega oddelka. Prihodnji mesec se bo otvorila nova postojanka pri sv. Pankraciju, po možnosti tudi pri sv. Jerneju pri Radgoni. Nato je sklepal občni zbor o gradnji Ribniške koče; v to svrhu se najame posojilo 200.000 Din in se bo z gradnjo pričelo že prihodnji mesec. Ker razpolaga družba za gradnjo omenjene koče z zneskom 300.000 Din, je dovršitev gradnje zagotovljena.

Pri slučajnostih so govorili zastopniki sorodnih klubov, ki so izvajali, da bodo tudi v bodoče podpirali delovanje SPD. Na predlog inž. Slajmerja se je sklenilo, da se v svrhu razbremenitve funkcionarjev nastavi knjigovodja. Ker se volitve vršijo vsako tretje leto, vodi desedaj odbor poslovanje tudi v prihodnji poslovni dobi.

Kaprol - veteran

M. Sobota, 28. marca.

Veliko pozornost vzbuja med bolniki v tukajšnji bolnici neki 88 letni starec Jožef Küplen iz Prosečke vasi. Občudujejo ga že radi tega, ker je v kljub visoki starosti sam prišel v bolnico, dasi je moral prehoditi lepo število kilometrov peš po hribovitem kraju. Še večje občudovanje vzbujajo njegove zgodbe, ki jih pripoveduje o zlatih starih časih, ko je bil on kaprol. Bojeval se je v Dalmaciji in v Bosni. Sicer pa so bile stare vojske bolj »človeške« kakor je bila svetovna vojna. Takrat je šlo bolj po domače. — Stari Küplen je v kljub visoki starosti korenjak in ima še gotovo nekaj let življenja za seboj.

Boj s konjskimi tatovi

5 letna ciganska deklica ustreljena.

V Sremsko Mitrovico je v torek ponoči prišla tolpa ciganov na voze, ki so se takoj spravili na svoj posel: konje krast. O tem je bila obveščena policija, ki je hotela tatove prijeti. Ti pa so se branili z orožjem. Nastalo je streljanje, v katerem je bil ranjen eden ciganov, 5 letna ciganska deklica pa ustreljena. Policija je prišla 5 ciganov in 10 cigank. Tolpa je imela seboj 3 voze in 5 konje. Živinski potni listi pa so se glasili le na 4 konje. Pa še te listine so najbrže ponarejene.

V Sremski Mitrovici je bilo ukradenih od ciganov že več konj. Zadnje čase sta bili ukradeni dve kobili: kočijažu Markoviču in vdovi Imrovič. Policija v Osijeku je poiskala tihotape tamošnjih ciganov in našla tam obe ukradeni kobili.

Oglejte si

spomladanske plašče in obleke lastnega izdelka pri

DRAGO GORUP & CO. - LJUBLJANA
Miklošičeva 14

Koledar

Nedelja, 30. marca (4. postna, sredpostna nedelja): Janez Klimak, opat; Kvirinij; Angela F. vdova; Viktor.

Ponedeljek, 31. marca: Modest, škof krški; Benjamin; Balbina, devica.

Solnce je ta mesec zrastle za 1 uro in 45 minut. V ponedeljek je dan dolg 12 ur 46 minut.

Osebnosti

Iz železniške službe. Upokojeni so zva-
ničniki I. kategorije: Vodenik Jernej, Maribor gl.
kol.; Mavrič Ferdinand, Tezno; Muršič Peter, ku-
rilnica Ljubljana II. gor. kol.; Justinek Blaž, Pra-
gersko; Speglič Karel, Maribor gl. kol.; Karpe
Karel, Ljubljana gl. kol.; Kolesa Anton, Ljubljana
gl. kol.; Smerdel Gašpar, Ljubljana gl. kol.; Zu-
pančič Ivan, Ljubljana gl. kol.; Gomol Franc, Za-
log; Ravnik Josip, Ljubljana gl. kol.; Sprogar
Franc, Ljubljana gl. kol.; Železnikar Karel, Ljub-
ljana gl. kol.; Sterniša Ivan, Maribor gl. kol.;
Ogrinc Ludovik, Pragersko; Schnut Ivan, Maribor
gl. kol. — Zvaničniki II. kategorije: Ziser Avgu-
stin, prog. sekcija Maribor gl. prog.; Stampfer
Ivan, prog. sekcija Maribor gl. prog.; Kolšek
Ivan, prog. sekcija Maribor gl. prog.; Kaukler
Ivan, prog. sekcija Maribor gl. prog.; Haber Jo-
sip, prog. sekcija Maribor kor. prog.; Drau Vin-
cencij, prog. sekcija Maribor kor. prog.; Esich
Mihael, prog. sekcija Maribor kor. prog.; Oman
Ivan, Jesenice; Vitez Anton, prog. sekcija Ptui;
Ramsak Mihael, prog. sekcija Celje; Cerkevnik
Gregor, prog. sekcija Zidani most; Gosar Ivan,
prog. sekcija Ljubljana gl. prog.; Hrovatin Ivan,
prog. sekcija Ljubljana gl. prog.; Pegam Ivan,
prog. sekcija Jesenice; Wieltch Jožef, prog. sek-
cija Jesenice; Kotnik Jožef, prog. sekcija Jese-
nice; Hartman Matevž, prog. sekcija Jesenice;
Spacapan Lovro, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.;
Kos Anton, kurilnica Maribor; Slemenjak Pavel,
kurilnica Maribor; Robatsch Franc, kurilnica Ma-
ribor; Sbaschnik Josip, kurilnica Ljubljana I. gl.
kol.; Počučnik Avgustin, Jesenice; Polaniko Ru-
dolf, Ormož; Hertiš Anton, Sv. Lovrenc na Drav-
skem polju; Doles Josip, Prevalje; Baš Franc, Ma-
ribor gl. kol.; Kralj Josip, Maribor gl. kol.; Krauer
Josip, Maribor gl. kol.; Frass Ferdinand, Račje-
Fram; Bračko Josip, Pragersko; Soršak Valentin,
Pragersko; Gomilšek Valentin, Poljčane; Selinšek
Jernej, Tezno; Kögl Matija, Hoče; Ogrizek Ivan,
Celje; Dolenc Josip, Zidani most; Mrežar Franc,
Zidani most; Černe Anton, Litijski; Jezovšek Franc,
Kresnice; Husu Alojzij, Zalog; Gabrenja Franc,
Rakek; Lombar Janez, Kranj; Juvan Matevž,
Kranj; Kropar Ivan, Kranj; Aljantič Josip, Kranj-
ska gora.

Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so
odrejeni v voj. geografskem inštitutu in sicer za
šefa I. sekcije geodetski polkovnik Kanto Gol-
doni; za šefa II. sekcije geodetski polkovnik Alojz
Markovič; za šefa III. sekcije geodetski polkovnik
Josip Štrekelj; za poveljnika čete pri kom. voja-
kov 16. pešpolka peh. kapetan II. razr. Josip
Absac; za poveljnika čete prikom. vojakov 41.
pešpolka peh. kap. I. razr. Edvard Dlustuk; za
pobočnika 10. pešpolka peh. kap. I. razr. Josip
Stefanovič; na službo v poveljstvu vranjskega
vojnega okrožja peh. kap. I. razr. Ljubomir Broz;
na službo na kr. brod »Kobac« poročnik fregate
Fran Martinis; na službo na kr. brod »Galeb« po-
ročnik korvete Luka Jurkovič in Ivan Gašperin
in na službo v maritimični tehnični oddelku po-
veljstva mornarice poročnik bojnega broda I. razr.
Zdenko Papež.

V naše državljanstvo sta sprejeti Alojzij
Granduč iz Maribora in Stanislav Marušič iz
Ljubljane.

Mala kronika

Danes so priložene položnice. P. n.
naročnike najvljudneje prosimo, da čim-
preje izvrše svojo dolžnost do lista, ko-
likor je še niso. Kdor pa je že naročino
poravnal, naj položnico shrani. Opozarja-
mo, da se naročina redno plačuje naprej.

Razpis službe honorarnega duhovnika za
bolnišnico duševnih bolnih na Studencu pri Ljub-
ljani. Kr. banska uprava je razpisala to mesto dne
18. marca 1930. Duhovniku pripada poleg honorarja,
ki se sporazumno določi, stanovanje in hrana v
zavodu proti plačilu 20% mesečnega honorarja.
Rok za prošnje je štiri tedne po razglasitvi raz-
pisa pri kr. banski upravi v Ljubljani.

»Ilustracija«, štev. 3. izide te dni. Šte-
vilka obsega 40 strani, preko 120 slik in naslovno
v več barvah. Vsebina: Brumno premišljevanje
o »črku« (H. Smrekar). Pomlad prihaja! Palko
Petrencia (F. Molnar). Konec pusta. V stilu starih
mojstrov. Dve, tri ugankarjem na pot. Wagner:
Valkira. Ga. Mila Šaričeva. O »Sinji ptici« (R. A.).

La Petite Scène. (R. A.). Ali kadite? Pozdrav »Ilus-
traciji«! Iz ameriške Slovenije. Knut Hamsun.
Modno poročilo. (Albina H. Zadnekova.) Za po-
mlad. Dolgi lasje? Oktavo višje...! Iz vsega sveta.
Karneval v Splitu. Proslava Masaryka. Soobno
banditstvo. Grafološki kotiček. Nov film z Ito Rino.
Obraz filmske igralkice. Filatelija (Slovenska izdaja
1919-20). Bela lisa v zemljepisnih atlantih. Zimski
šport. Naši otroci. † Peter Kozina. Boka kot šport.
(I. K.) Moj društveni tajnik. (J. Oblak.) Fotoama-
ter. (Krašovec: Fotografiranje v pomladi.) O blod-
njah mračnih sanjavev. (B. Orel.) Nekaj o hipno-
tizmu in psihoanalizi. (Bartl.) Za kratek čas. (M.
S.) — »Ilustracija« je reprezentativna revija Slo-
vencev, potrebno je, da jo ima vsaka slovenska
družina na mizi v svoji sprejemnici. Če revije še
ne poznate, zahtevajte številko na ogled: Uprava
revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.

★ Vpoklie rekrutov. Vsi mladeniči rojeni 1909,
ki so bili rekrutovani v letu 1929 in spoznani za
spodobne ter rojeni 1906, 1907, 1908, ki so bili pri
ponovnem pregledu spoznani za spodobne, se imajo
javiti 11. aprila t. l. komandi vojnega okruha v
Ljubljani v vojašnici »Vojvode Mišiča« na Taboru.
Javiti se morajo najpozneje do 15. dopoldne v vo-
jašnici. Rekrute, ki neupravičeno zamudijo, bo vo-
jaška oblast kaznovala, vrhute se bodo odpravili
na lastne stroške k dodeljenim komandam. Med
omenjenimi so za sedaj vpoklicani le mornarji in
zrakoplovci I. partije, dočim bodo oni za II. partijo
pozneje vpoklicani. Vsak mladenič naj zahteva od
svoje domovne občine pozivnico, s katero je vpo-
klican.

★ Oberammergau je postal svetovno znan
vzled pasijonskih iger, katere prireja občina vsakih
10 let od l. 1633. dalje. Prav letošnje leto bodo
zopet igrali trpljenje Gospodovo, za kar vlada za-
nimanje ne samo v Evropi, temveč v vseh delih
sveta. Prosvetna zveza priredi ob tej priliki izlet

Resnica je,

da dobite krasne moške obleke lastnega iz-
delka že po

Din 278.—

kakor tudi finejše vrste po izredno nizkih
cenah pri konfekcijski industriji

Josip Ivančič

Dunajska cesta št. 7

Specijalna in največja zaloga vseh vrst
blaga za moške obleke v glavni trgovini v
Selenburgovi ulici št. 1

Oglejte si izložbe in cene!

v Oberammergau, kjer bodo izletniki 6. julija pri-
sostovali igram od 8—12 in od 2—6 popoldne. Ob
tej priliki si bodo izletniki ogledali tudi München,
svetovno znani kraljevski grad na Chiemsee, Salz-
burg, od koder bodo napravili izlet z avtobusom
v Salzkammergut, kjer bodo obiskali vsa najlepša
in največja jezera. Stroški: vožnja, hrana, stanova-
nje, obisk iger, avtobus znašajo 1900 Din. Priglasje
sprejema Prosvetna zveza do 15. aprila.

★ Radi Lurda in potovanja v Liseaux
dobi Prosvetna zveza številna vprašanja, na ka-
tera s tem odgovarja, da se bo vršilo romanje v
Lurd in v Liseaux v večjem obsegu leta 1931. spo-
mladi. Letos priredi Prosvetna zveza potovanja v
Sirijo, Palestino in Egipt, v Oberammergau, k Plit-
viškim jezerom in v Senj z avtobusom (binkoštni
izlet), v Korotan z avtobusom, na sv. Višarje 26. in
27. julija (romarski vlak) in na Evharistični kon-
gres v Zagreb 15. avgusta (več romarskih vlakov).
Vsa pojasnila daje tajništvo Prosvetne zveze, Mi-
klošičeva cesta 5.

★ Romanje k Sv. Hemi na Koroškem.
Podpisani vodja tega starodavnega romanja vabi k
priglasitvi k romanju radi skupnega potnega lista.
Romanje se bo vršilo v dneh od 14. do 17. maja
1930. Vsek, ki se priglasil, naj navede: priimek,
ime, ime očeta, rojstni dan in leto, kraj in občino
bivališča. Priglasitev naj se izvrši zanesljivo do
velike noči. Kdor bere to vabilo, naj opozori druge.
Z priglasitvijo naj pošlje 10 Din za potni list. Vse
priglasitve naj se pošljejo na: Zupni urad Javorje,
p. Poljane nad Skofjo Loko. — Janez Zupanc, vodja.

★ Vse premoženje cerkvi in revežem. —
V subotici je umrla vdova zadnjega predvojnega
subotškega župana, Lazarja Mamučiča. Zanimiva
je njena oporoka: 150 oralov polja je zapustila
bratom in sestram; 100.000 Din je zapustila sodne-
mu svetniku dr. Boskiju; 500.000 Din je zapustila
za katoliško kapelo na pokopališču, v kateri naj
se pokopljeta njen mož in ona. 500.000 Din je za-
pustila bolnišnici za fond, iz česar obresti naj se
na vsaki Božič obdarujejo ubožni bolniki. Franči-
škanska cerkev je deležna 100.000 Din. Po njeni
smrti naj se 10.000 Din razdeli revežem v mesni
ubožnici. Svoji služkinji, ki je pri njej služila 15
let, je zapustila 30.000 Din in vso opremo.

Duhteča usta
SARGOV

KALO DONT

★ Še ene Stradivarijeve gosli najdene. —
Ciganski primas Aleksander Balaš v Odzaci pri
Somboru je pregledoval svoje stare gosli in našel
znatno napis: Antonius Stradivarius Cremonensis
faciebat anno 1726. Poleg tega napisa sta vžgani črki
A. S., vmes pa krog in križ. Gosli je dobil njegov
oče v dar od nekega starega cigana na Madžar-
skem. Temu pa jih je daroval baže neki ogrski ve-
likaš. Sedaj bodo strokovnjaki pregledali gosli, če
so res Stradivarijeve. Sploh se zadnje čase pojavlja
vedno več gosli, ki baže izvirajo od tega zname-
nitega izdelovalca gosli.

★ Semenji pri Sv. Juriju v Slov. goricah V
torek, dne 22. aprila 1930 se bo vršil pri Sv. Ju-
riju v Slov. goricah velik živinski in kramarski
sejem. Kupci in prodajalci so vljudno vabljeni.
Opozorjamo živinotroge, da je na robu sejmi-
šča novo postavljena občinska mostovna tehnična.
— Županstvo občine Sv. Jurij v Slov. goricah.

★ Uradništvo za sezone pošte. Gradbeno
ministrstvo je izdalo odlok, ki se glasi: »Zaradi
nizkega kredita, namerjenega potnim in selitve-
nim stroškom uslužbenec se poštna uprava po-
ziva, da nemudoma pozove vse uslužbence, ka-
teri bi pristali na dodelitev za čas sezone h ko-
pališčnim in zdraviliškim poštam brez pravice do
dnevnice, da predložijo take izjave. Prvenstveno
se bodo za letni čas (sezono) dodeljevali v začas-
no nadomestovanje kopalnišnim in zdraviliškim
poštam prostovoljno prijavljeni uslužbenici; le če
teh ne bi bilo dovolj, se bodo dodeljevali tudi
uslužbenici s pravico do dnevnice. Naše kopalnišne
in zdraviliške pošte o katerih je tu govor, so:
Bled 1, Bled 2, Rimske toplice, Laško, Rogaska
Slatina in Dobrna.

★ V Službenih novinah Kraljevine Jugosla-
vije št. 71 od 28. marca t. l. je objavljen »Zakon
o izmenjavih zakona o banski upravi od 7. no-
vembra 1929«, dalje »Zakon o ureditvi ministr-
stva za poljedelstvo«, »Pravilnik za polaganje vi-
šjega državnega strokovnega izpita carinskih urad-
nikov«, »Pravilnik o obveščanju pristojnih obla-
stev, če se pojavijo nalezljive bolezni in o zbira-
nju podatkov, kako se iste širijo« in »Pravilnik
o cepenju proti akutnim nalezljivim boleznim«.

★ Zatvoritev pomožne pošte Prelasko. Po-
možna pošta Prelasko (nadzorna pošta Podčetrt-
tek) je prenehala poslovati. Okoliščine rešene po-
možne pošte se je pridilil sosedni pomožni pošti
v Sedlarjevem (nadzorna pošta Podčetrtke).

★ Vračanje povratnih urada za zavarovanje
delavcev. Osrednji urad za zavarovanje delavcev
v Belgradu se je pritožil na ministrstvo, da se mu
povratnice o priporočilih pošiljkah, ki jih pošil-
ja delodajalcem, neredno ali pa sploh ne vračajo
ter da so podpisane od oseb, katerim bi se pri-
poročene pošiljke ne smele izročiti.

Potem, ko ste se 8 krat brili

boste dognali, da je Ben Hur britvica še vedno
spodobna za daljnjo porabo in je ravno vzled
svoje izornosti postala svetovna znamenka. — Do-
biva se povsod. — Preprosto jalec pošlje transito
skladščem.

Gustav Husser & Sohn, Wien VII., Richterstrasse 18

★ Važne gospodarske knjige. Noben izdatek
ne bi smel biti prevelik za lepo, poučno knjigo —
tem manj za naprednega gospodarja, ki stremi po
čim večjem dobičkanostnem razširjenju svojega
gospodarstva. Iz dobre knjige bo črpal koristne
nasvete strokovnjakov in jih skušal uveljaviti pri
gospodarstvu. Z bližajočo pomladjo se začnajo
tudi razna dela po vrtovih, sadovnjakih, čebelar-
stvu itd. Evo nekaj poučno strokovnih knjig, brez
katerih ne bi smel biti noben gospodar: Domači
vrt, praktičen navod, kako ga uredimo, obdelu-
je in krasimo. Spisal Martin Humek, vezan 40
dinarjev. — Praktični sadjar, zbirka najvažnejših
in najpotrebnejših sadjarskih naukov za praktič-
ne sadjarje, vezan 60 Din. — Naš panj, žnidaršč,
opis in praktičen navod, kako čebelarimo v niem,
broširan 35 Din, vezan 40 Din. — Nauk o čbe-
larstvu z dodatkom Albertijev-žnidarščev panj,
priredil Anton Janša, 24 Din. — Reja domačih
zajcev, sestavljen Štefan Vozzka, 10 Din. — Perut-
ninarstvo, nauk, kako vzgajamo, gojimo in ne-
gujemo domačo kuretno, 40 Din, vezan 50 Din. —
Te knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni
v Ljubljani.

★ Kralj vekov. Trinajst govorov o Bogu. V
stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani govoril dr.
Mihael Opeka. Osemnajsta knjiga našega odlič-

★ Pri zaprtju, preobilici krvi v spodnjem
delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku
in ob straneh, pomanjkanju sapa, utripanju
srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, sla-
bem razpoloženju povzroči naravna »Franz-
Josef«-grentica izdatno izpraznjenje črev in
osvoboditev tesnobnostnih občutkov. Mnogi
zdravniki uporabljajo »Franz-Josef«-vodo z
zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah
v letih menjave. »Franz-Josef«-grentica se
dobi v lekarnah, drogerijah in specerijskih
trgovinah.

negi cerkv. govornika obravnava nauk o Bogu,
zlasti izčrpno njegove lastnosti ter nauk o pre-
sveti Trojici. Beseda je jasna in tekoča in misli
so umljivo razložene, tako da se govori tudi pri-
jetno berejo. Za nedeljsko čtivo krščanskim dru-
žinam najtopleje priporočamo. — Cena 20 Din, po
pošti 21.50 Din. — Naroča se v prodajalni KTD
(Ničman) v Ljubljani.

★ Društvo zobnih zdravnikov za dravsko
banovino ima v četrtek dne 4. aprila svoj me-
sečni sestanek ob 20 v stranski sobi restavracije
»Emona«. Med drugim predava dr. Logar o vplivu
žlez z notranjo sekrecijo na razvoj zobovja.

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA.

★ Zena, ki pozna lastnosti pravega terpen-
tinovega mila »Gazela«, ne bo nikdar varana.
Kakovost tega mila namreč ne odpove nikdar.
Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu!

★ Velesejem v Milano in Zagrebu. Legiti-
macije in podrobne informacije pri »Putniku« —
Tourist-Office, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

★ Kam naj grem kupit? K Olupu, Ljubljana,
Stari trg št. 2 na vogalu, kjer dobim najboljši
in najcenejši angleške in češke kamgarne. Tam
dobim tudi obleke po meri, kakor tudi vedno
zadnje novosti klobukov in čepic ter najtrež-
nejše perilo znamke »Triglav«.

★ Dva venčka slov. narodnih za mešani
zbor v priredbi dr. A. Dolinarja sta izšla. Dobita
se v Prosv. zvezi (Miklošičeva c. 5) in v ljublan-
skih knjigarnah. Pevsko društvo »Ljubljana« je
oba venčka z velikim uspehom izvajalo: prvega
na koncertih v Olomucu in Pragi, drugega na no-
vinarskem koncertu v Ljubljani.

★ Priporočam ogled pomladnih novosti za
oblačila pri znani solidni trdnici Novak na Kon-
gresnem trgu št. 15 (blizu nunske cerkve).

★ Pristen najboljši »Kraški teran« se toči
v Mrakovi restavraciji na Rimski cesti.

★ Opozorjamo na oglas Spodnještajerske
Ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega
»Slovenca«.

★ Trgovci se obveščajo, da si je trdnica Le-
nassi & Gerkman, Ljubljana, nabavila svilene rute
ter šerpe in druge rute vseh vrst in cen, ter vabi
k nakupu.

Glejte, to je glavni činitelj

pri pranju. Posnemajte me ter kupujte dosledno le
pravo terpentinsvo

MILO

GAZELA

PRAVI
FRANCK:
vedno
odlična kakovost

Zaprtila telesa

in slabo prebavo odpravi

PLANINKA

čaj Bahovec.
kateri tudi izborni deluje pri arteriosklerozah. Začnite z spomladansko kuro, da boste sveži in zdravi. Proizvaja lekarna Bahovec, Ljubljana.

Lutkovno gledališče

»Krišćansko žensko društvo« uprizori v nedeljo 30. t. m. ob pol 5 pop. v svojem lutkovnem gledališču v Akademskem domu na Miklošičevi cesti izvirno lutkovno burko »Gašper v škornjuc«. Burka je tipična Gašperijada, v kateri se burkeš Gašper po vzgledu svojih starih prednikov hudomušno razhudi nad našim časom, ki ga tira v brezdomstvo. Kam? Po beli cesti v pojočo daljavo? Ne. K zemlji teži Gašper: Lažen je in zaspan. In se naspri v škornju velikana Brdavsca, čarovnica pa mu prižara jedajo in pijačo. Zadovoljen je Gašper, tako zadovoljen, da pozabi na ravnateka, ki ga vabi nazaj v lutkovno gledališče, in se vozi na luni po svetu. — Po tej mali šali igra lutkovno gledališče še pravilno igro v 3. dejanju »Rdeča kapica«. Vsebinskost te igre prepaja stara, splošno znana pripovedka o požrešnem volku, ki požre Rdečo kapico in babico.

Lutkovno gledališče in Jugoslavija. Lutkovna umetnost je pri nas že prav zelo v povojih. Danes je vseh lutkovnih gledališč v Jugoslaviji nekaj nad 15. Iz gledališča relativnosti je mreža lutkovnih gledališč še najbolj razpeta po Sloveniji. (7 lutkovnih gledališč.) V Ljubljani imamo kar tri lutkov. gledališča. Ostala praviljijo v Mariboru, Ptuj, Ribnici in Sodražici. Če primerjamo jugoslovansko lutkovno gledališče s češkoslovanskim, je razmerje hipotetsko. Statistika češkoslovskega lutkarstva iz l. 1929 izkazuje nekaj nad 8000 lutkovnih gledališč, ki so priredila 2400 predstav. Čehi se dobro zavedajo etičnih vrednot lutkov. gledališča.

Anatole France in lutke. Slavní francoski pisatelj Anatole France je bil velik prijatelj lutk in lutkovnih iger. Stalno je posejal lutkovne predstave. V groteskni pravljici igra plesoče lutke so ga spominjale na egiptovske biserjane in v pridu je gledal, kako pesnikova misel blodi nad zidovjem svetlišča.

O satiričnem značaju iger s senčnimi podobami (posebna tehnika lutkovnega gledališča) govori tale dogodba: Knezu Saladinu so se igre s senčnimi podobami zelo priljubile. Nekoč je igralce senčnic pozval k sebi, da ga pozabavajo in mu preženejo dolgočasje. Ob početku igre, (ki je bila ostrá satira na kneza in razmere v državi), se dvigne njegov vezir al Fadil, ki se mu je zdela uprizoritev sumljivo nevarna. Toda knez Saladin ga pomenljivo zavrne: »Če bi igro prepovedali, bi midva oba ne imela prav nič proti temu.«

Ljubljana

Kaj bo danes?

Operat: Cigan baron, opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ob 15. Ljudski oder: Marija v nebo vzeta. Verska igra s petjem in godbo v 10 slikah. Ob 8 zvečer. Ljudski kino Glinice: Pat in Patahon kot bankirja. Ob 4, 6 in 8 zvečer. Akademski dom: Gašperček. Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Koncert med umetnostno razstavo

Naš stari mojster, jubilat Srečko Magolič, je prišel na novo misel ustreči udobnosti obiskovalcev svoje razstave, ki bo jutri otvorjena. Priredil bo namreč med razstavo — koncerte. Jutri bo obenem prvi tak koncert od 11 do 12, takoj popoldne pa drugi od 2 do 3. ure. Ob teh urah bo naprej vsak dan koncert. Koncert bo na moderen gramofon s samimi krasnimi ploščami. Program jutrišnjega koncerta bo obstojal iz Puccinijeve »Madame Butterfly«, Lisztove »Ogrske rapsodije«, Musorgskega »Borisa Godunova«, Bloomove »Soliloquije« in Signorellievih »Midnight reflection«. V ponedeljek bo koncertni program: Verdijev »Trubadur«, Brennan Mc. Cardy »High Waters«, Signorelliev »Caprice futuristice«, Thoméjev »Simple aveu« in Schubertov »Ständchen«. Program v torek pa bo: Leoncavallo »Bajazzo«, Bachovo »Tocata & fugue« in Puccinijeva »Madame Butterfly«. Vse točke so izvajane od samih svetovno-znanih umetnikov in orkestrorov.

Pomladanska oblačila

obleke modernih vzorcev, površniki, trenchcoati v veliki izbiri in znano nizkih cenah samo pri tvrdki

F. LUKIČ, Ljubljana, Štiriarjeva ulica

© Gašperček bo danes sprejemal v svojem novem stanovanju: v škornju. Če ne verjamete, pa pridite pogledat ob pol 5 v Akademski dom. Vabi: Kršč. žen. društvo.

© Bralcem rubrike »Kaj bo danes?« Rubriko »Kaj bo danes?« sestavlja uredništvo samo. Zato tudi ne odgovarja za razne netočnosti, na primer, če gledališče v 24 urah trikrat spremeni repertoar. Prav tako, naj nam razna društva oprostite, če njihove prireditve niso navedene, ker uredništvo res ne more imeti v evidenci vseh prireditev v mestu. Na vsako posebej označeno željo, naj se ta ali ona priredi ter omenja v tej rubriki, se bo uredništvo rade volje oziralo, seveda, če prireditve odgovarja kulturnim principom našega lista. Toliko p. n. bralcem v vednost! — Uredništvo.

© Kako veliko zanimanje vlada med najširšimi sloji za zvezdoslovje, je pričala velika nedežba na zadnjem prosvetnem prosvetnem večeru v tej sezoni, na katerem je prof. S. Breskvar uvodoma orisal nekatere najbolj privlačne zanimivosti iz nebesnega sveta, ki ne vzpodbujajo samo vedoželjnosti, marveč netijo tudi našo nikdar zadovoljeno domisljivo. Po predavanju se je

predvajal film, ki nam je nazorno in metodično podal v glavnih potezah ves nauk o zvezdoslovju in nas obenem opozoril na njegova epohalna odkritja. Film bi bil sijajno učno sredstvo po našiholah.

© Govore za moše in fante bo imel dr. p. Hugo Bren v cerkvi sv. Kristofa v četrtek 3. v petek 4. in v soboto 5. marca vsakokrat ob pol 8 zvečer. Može in fante, pridite!

© Kuhaj s plinom! Pod tem naslovom smo poročali zadnjič o uspehih propagandnih poizkusih v šentjakovski šoli s kuhanjem na plinu in omenjali veliko zanimanje ljubljanskih gospodinj za plin. Da ljubljanske gospodinjne resnično vedo ceniti vse prednosti kuhanja s plinom, naj navedemo še nekaj števil: V prvih desetih mesecih l. 1929. je ljubljanska plinarica v Ljubljani montirala: 199 aparatov za toplo vodo (kopalnih peči), 64 peči za ogrevanje sob in lokalov, 195 kuhalnikov in štedilnikov, 150 batov za cinjenje, 2 prekaljevalnice za meso in 22 različnih gorilcev za obrt. Plinarica pa je demontirala le 75 svetilk. Plinska razsvetljava je postala torej le rezerva za električno luč, nasprotno pa povpraševanje za plinom kot kurivom v Ljubljani vedno bolj raste.

Oglejte si bošalo zalogo vseh vrst kuhinjske posode, razne stroje za čiščenje jedilnega orodja in še drugo v to stroko spadajoče blago pri tvrdki

Stanko Florjančič Ljubljana

Sv. Petra cesta 35

Točna in sol dna postrežbat

© Avtobus Ljubljana — Cerklje — Kranj. Avtopodjetje O. Žužek naznanja, da bo vozil na progi Ljubljana — Cerklje — Kranj zadnji avto iz Ljubljane v delavnikih mesto ob 17.45 ob 18.30, počenši s 1. aprilom 1930.

© Ljubljana telefonsko zvezana s Francijo. Po odredbi ministrstva za javna dela je s 1. aprilom t. l. odprt telefonski promet z Ljubljano in vsemi centralami francoske republike.

© V kopališču »Slova« vsak dan razen ponedeljka in nedelje popoldne pediker in maser — gospodom in damam od 8 do 18.30 na razpolago.

Vodeča konfekcijska trgovina

„ELITE“

za dame, gospode in otroke
LJUBLJANA - PRESERNOVA ULICA 7-6
Prvovrstni salon za dela po meri

Maribor

□ »Dom služkinj.« Težka je usoda slovenske služkinje: v garanju pričenja rano mladost, v garanju obnemore, izčrpana in betežna. Tako so socialne razmere, v katerih živi slovenska služkinja, da vpijejo po rešitvi in zboljšanju. Tudi v Mariboru so se dobili ljudje, ki so pričeli z velikopotezno zasnovano akcijo, katere cilj in svrha je: lajšati gorje bednih služkinj. Te dni so se vložila pri pristojnem oblastvu pravila za novoustanovljeno zadrugo »Dom služkinj v Mariboru«, ki ima namen, sodelovati pri reševanju težkih socialnih razmer, v katerih se nahajajo naše služkinje. V načelstvu omenjene zadruge so: Marija Vesenjaka, soproga vpok. ministra, dr. Angela Juvanovca, Marija Stupca, dr. Alfonz Wankmüller in Terezija Gubenšek. Hvalevredno pobudo za ustanovitev omenjene zadruge najtopleje pozdravljamo; želimo ji pri izvajanju širokokovrznega socialnega programa najlepših sadov in uspehov. Ko bo zadruga registrirana, bomo o njenem programu obširneje poročali.

□ Prva angleška predstava v Mariboru. Tukajšnji angleški krožek pripravila uprizoritev sijajne veselice »Dragi rajnik«, ki se bo predvajala po članih omenjenega krožka v angleščini. Je to prvi poizkus angleške oderske uprizoritve v Mariboru.

□ Prof. R. Warnier v Mariboru. V petek se je mudil tukaj prof. Warnier. Popoldne si je v spremstvu prof. Gasparina in prof. Baša ogledal nekatere mestne znamenitosti, zvečer pa je pred številno navzočimi prijatelji francoskega jezika in kulture z velikim uspehom predaval o moderni Franciji, ponazarjujoč svoja zelo instruktivna izvajanja z 80 krasnimi skioptičnimi slikami. Prof. Warnier, ki predava francosko literaturo na zagrebški univerzi, se je zelo zanimal za kulturne in nacionalne razmere v Mariboru in ob naši severni meji, o čemer bo v neki franc. reviji napisal več člankov.

□ Iz žogobričnega slovarja. Od tekmice do tekmice: bimbo, gimpel, osel, govedo, lauspub, trofi, cotl itd. Naše stališče: psovkarjem sploh zabraniti dostop na igrišče. Potem bo mir. Ugotavlja se, da do resnobnih dimenzij prevzema surovost del mariborske mladosti. Te dni je prišlo celo v nekem tukajšnjem srednješkolskem zavodu do krvavega obračuna z noži, kar je dalo profesorskemu zboru povoda k uvedbi obširne in temeljite preiskave v svrhu ugotovitve krivde.

□ Posojilo za gradbo mostu pri Dupleku dovoljeno. Kr. banska uprava je že izdala dovoljenje za gradbo mostu pri Zg. Dupleku preko Drave in na za končna dela za cesto iz Sv. Petra v Pesniško dolino proti Sv. Lenartu. Na ta način sta obe zgradbi zasigurani.

□ Devica Marija v Brezju — župnija? Te dni so se zbrali župljani hoče fare iz Brezja ter izvolili poseben priporavljalni odbor z nalogo, da izposluje pri merodajnih činiteljih ustanovitev lastne župnije pri Devici Mariji v Brezju. Ustanovitev omenjene župnije bi znatno razbremenila dušno-pastirsko službo v hočki in magdalenski fari.

□ Čudne in skrivnostne govorice krožijo po Mariboru glede nameravane gradnje sanatorija za pljučno bolne železničarje v podhorskem območju. Odveč bi bilo hoteli dokazovati, da je brez dvojbe obpopolnjen teren najprimernejši za gradnjo takega sanatorija. Zatorej: sanatorij naj se gradi v predelih, o katerih smo pred nedavnim poročali.

□ Gibanje trgovstva v Mariboru. V smislu poročila na večeršnjem običnem zboru tukajšnjega gremija je v Mariboru 694 trgovcev, 274 žabnih tvrdk ter 33 družb in zadrug; od teh ne obratuje

Tvrdka

A. KUNC

Ljubljana — Gosposka ulica
priporoča svoje izborne izdelke moških oblačil. — Cene kar mogoče nizke!

Najnovejša zaloga šivalnih strojev, koles,

gramofonov, velika izbira gramofonskih

plošč (slovenske pesmi, kupleti, koncerti

ter plesi itd.). Cene nizke! Na obrokel

Zahtevajte brezplačni cenik!

39 tvrdk, tako da imamo danes v Mariboru faktično 705 trgovskih obratov z 802 nameščenci, vajenci in praktikanti.

□ Smrtna kosa. Preminula je v splošni bolnici na posledicah težke neozdravljive bolezni 19-letna modistinja Elza Kramer. Pogreb bo danes ob 15 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče v Pobrežju.

□ Vse govori po Mariboru o koncertu »Maribor« v sredo zvečer ob 20 v veliki unijski dvorani. Omenjene glasbene prireditve ne zamuditi!

□ Klub slov. kat. akad. starešinstva ima svoj redni mesečni sestanek v torek, dne 1. aprila ob 20 v dvorani Prosvetne zveze.

□ Z zidarstva kozla je telebnil 16 letni ključavničarski vajenec Rudolf Cernšek ter si pri padcu zlomil levo ključnico. Prepeljali so ga v bolnico.

□ Redno službo božjo na planinah so oskrbovali člani tukajšnjega Aljažvega kluba v lanskem letu. V smislu poročila prof. dr. Jeharta na zadnjem običnem zboru tukajšnje podružnice SPD. je bilo na raznih planinskih postojankah 51 služb božjih in sicer 43 poletih in 8 pozimih. Znatno je olajšala oskrbovanje službe božje na planinah nabava prenosljivega oltarja (portatile), ki je last mariborskega Aljažvega kluba in ki je prvi te vrste v naši državi.

□ 2. aprila - Soči - Stabat Mater - 2. aprila.

Damske pomladne plačce

veliko i bira pos-bno v cenejših kvalitetah, rafiniranašna razvna, pod oženi, od 100 do 150, volnene popelin obli ke od 100 do 150 — narcej nudi

F. I. Gorčičar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Ozvejte si izlozbe! Ozvejte si izlozbe!

Celje

□ Spored današnje materinske proslave je sledeti: 1. Moskva. Koračnica. Orkester. — 2. a) Laharnar: Naša pesem. b) Po jezeru. Kor. narodna. Harm. E. Adamič. c) Slomšek-Bajuk: Veselja dom. d) K. Adamič: Jutranga. — Mešani zbori. — d) Mihelčič: Nebo žari. Moški zbori. (Besedilo Silvija Sardenko.) — Pevovodja: Alojzij Mihelčič. — 3. Materinstvo katoliške žene. Govori pesnik Silvija Sardenko. — 4. Rossini: Stabat Mater. Orkester. — 5. »Trosila bom rože.« Mirakel v 5 slikah po filmu. Režija: Ivo Peršuh. — Med odmori igre svira orkester: 6. Translateur: Cvetke sanjajo. — 7. Siede: Razposajenka. — 8. Nedbal: Vinčarjeva nevesta. — 9. Brahms: Ogrski ples št. 5. — Orkestralne točke izvaja državni salonski orkester pod vodstvom g. Z. Lenardona. — Vstopnice se dobijo danes popoldne od 9 do 12. ure in popoldne od 2 dalje v Narodnem domu. Začetek je točno ob pol 4 popoldne.

□ Iz častniških krogov. Včeraj je odšel na svoje novo službeno mesto k zrakoplovstvu v Novi Sad podporočnik 39. pešpolka g. Stanko Lojk. Idealnemu in simpatičnemu častniku čestitamo na imenovanju in mu želimo obilo sreče.

□ Lep večer v celjskem gledališču. Prošlo sredo je v prostorih celjskega gledališča zopet enkrat kraljevala svoboda in učinkovito muza Galija. Pribyzbovskeskega »Snege« sicer ni privabil toliko občinstva, kot bi delo zaslužilo, a zato so bili igravcem in igravkam tem hvaležnejši oni posetniki igre, ki tudi to pot kot vneti castilci gledališča niso izostali. Središče igre je kajpak postavila Kraljica s svojo Bronko. Cenprav so se v mejah možnosti potrudili vsi sodelujoči, je bila ona vendar s svojo aristokratsko igro kot tujka v deželi siromakov. Prav radi nje zapišemo te vrste, ker se zdi, da je njena rast tako samonikla in močna, pa tako res samo igravska in nič narejena, da bi se smel ogledati v njej še marsikdo izmed mariborskih igravcev in igravk.

borskih igravcev in igravk. Na splošno so dame daleko nadkriljevale moški del ansambla in je bila n. pr. Starčeva kar velika Eva. Jože Kovič je to pot treba šteti v veliko dobro njegovo stilno svojevrednost, a primerno inscenacijo. — Publika je koncem igre kar obsedela v pričakovanju, da lepega večera še ni konec. Tako skušajo Mariborčani hvalevredno popraviti omedlenost prvega dela letošnje sezone in hvaležni jim bomo, če bo konec sezone vztrajal na liniji »Snege«.

□ Popravek. Ona kravica, ki smo ji včeraj postavili žurnalistični spomenik, ni nastopila še le okrog pol 10 zvečer, temveč že popoldne, kar radi dobrega imena kravice in njenega solidnega življenja tiskarskemu skratu radi popravljamo.

□ Včeraj ves dan so se vršile v prostorih celjskega okrajnega cestnega odbora licitacije

„CENTRA“

JESENICE

KRALJA PETRA CESTA ŠT. 198

za dobavo gramoza za območje tega cestnega odbora. Licitacije je vodil okrajni načelnik g. Alojzij Mihelčič. Udeležilo se jih je izredno veliko število interesentov, ki so se za licitacijo izredno živahno zanimali.

□ Včerajšnji živinski in kramarski sejem je bil verno spričevalo gospodarske krize v Savinjski dolini. Tako malo kupcev pa tudi solidnega blaga že dolgo nismo opazili na teh sicer zelo renomiranih sejmihi.

□ Pozor! V sredo, dne 2. aprila, brezplačno poskusno kuhanje čokolade, v četrtek kuhanje kave. Julio Meinl, Celje.

Lepotično grmičje, smreke, borovce, ciprese, nizke in visoke vrtnice, različne trajnice, pelargonije itd. priporoča tvrdka

Ant. Batec, Ljubljana

Vrtnarija: Tržaška c. 34 Cvetlič.: Pod Trančo 2
Telefon 32-42 Telefon 32-22

Ptuj

Koncert Glasbene Matice Maribor, ki se vrši v soboto, dne 5. aprila, ob 8 zvečer, utegne posebej zanimati tudi one, ki se zavzemajo za našo moderno pesem. Kogojev »Trenutek« je taka moderno zamišljena pesem. — Povsem drugega kova pa je Lajovčev »Ples kralja Matjažae«. Veselo, razigrano vabijo akordi v kolo, ples se razgiba, vedno hitreje se suče Matjaž z Alenko, dokler ne zdrinja z njo na svojem iskrem konjičku. Občinstvo je sprejelo pesemsko s takim navdušenjem, da jo je moral zbor ponoviti.

Opozarjamo Ptujčane na letake »Slov. perskega društva »Maribor«, na katerih društvo vabi na koncert, ki se vrši dne 2. aprila v unijski dvorani v Mariboru. — Železniške in avtobusne zveze ugodne.

Napad. 21 letnega posestnikovega sina Jožeta Krapšeta iz Majšperga, so na cesti blizu Jabiljane pri Cirkovcih napadli trije neznaní napadalci in ga tako močno pretepli, da je obelzel. Nezvestnega so ga našli domačini in ga pripeljali v pujsko bolnišnico, kjer so ugotovili močne poškodbe na glavi. Ker se neznaní storilci niso dotaknili njegovih stvari, se domneva, da gre za fantovske intrige. Vsekakor je tako grdo postopanje najodločnejše obsojati, sicer pa orožništvo z vso vnmemo zasleduje napadalce.

Ljubitelji tuje perutnine. Martin F. iz občine Juršinci, je po poklicu čevljar, vendar se temu rokodelskemu obrtu ni popolnoma posvetil. Bolj ljubi perutnino, nima pa veselja za kokošjerejo. Seveda za to je potrebno truda in tudi stane, zato mu je mnogo bolj prikladno, se poslužiti kokoši v tujem kurniku. Tako je storil tudi sedaj v Stražah pri S. Lenartu v Slov. goricah in prižadral s petimi kokoši semkaj v Ptuj, misleč, da je tu na varnem in da kokoši z lahkoto proda. Njegovo sumljivo obnašanje po mestu, je policiji vzbudilo pozornost in v Zrinsko-Frankopanski ulici je prijatelja perutnine potpala po ramenih. Mož je takoj priznal greh, hkratu pa tudi, da je bil »samo« 14 krat že predkaznovan. Policija ga je aretirala in predala sodišču. Mu ne moremo želeti dobrega teka.

Velelim »žena na mesec« vzbuja veliko pozornost med občinstvom. Imeli smo do sedaj dve predstavi, ki sta bili zelo dobro obiskani. — Naj se danes vsak požuri priti v kino!

V gledališču so našli damski dežnik. Dobi se na okrajnem nabeslstvu.

Ostre izrase, ki so bili priobčeni v notici o dveh izključenih dijakih, obžalujemo. Pristavljamo pa, da jih ni zapisal naš ptujski poročevalec, ko je poročal o tem žalostnem poglavju in o moralnem nivoju mladine.

Slovenjgradec

S petrolejem se je polila in potem zažgala soproga trgovskega zastopnika Koritnika iz Prevalj ter je v groznih mukah umrla po 5 dnevem trpljenju v slovenjgraški bolnici. Pokojnica je v odsotnosti moža prodala svoje posestvo in v duševni zmedenosti radi nepremišljene prodaje izvršila grozen čin. Pogreb se je vršil v četrtek, dne 27. t. m., popoldne v Slovenjgradcu.

Licencovanje bikov v slovenjgraškem političnem okraju se je izvršilo minuli četrtek in petek. Blago je bilo srednje dobro ter je bil prigon, osobito v šostanju prav zadovoljiv. V slovenjgraškem sodnem okraju je bilo prignanih 79, v šostanju pa 56 plemenjakov. — O priliki lanskega licencovanja priznane, od okr. zasiopov podeljene nagrade letos ni bilo mogoče izplačati, ker potrebni znesek še ni prisel od banske uprave. Vendar se bodo te nagrade po izjavi odposlanca banske uprave, g. inž. Murija, poslale po preteku enega meseca preko občinskih uradov prizadetim bikorejcem.

Ormož

Knjižnica dekliške Marijine družbe si je v zadnjem času nabavila nekaj lepih novih knjig. Obiskujte knjižnico, ki izposoja knjige ob nedeljah in praznikih od 9 do 10 deoddne. — Mohorjeva družba je tudi napredovala za šest članov, tako da jih ima zdaj 222. Tako je: eni odpadejo, pa drugi pristopijo.

Kmetijska podružnica ima skladišče za umetna gnojila in druge kmetijske potrebščine pri g. načelniku Petku na Hardeku. Naročila je tudi že 2009 kg modre galice za škropljenje. Postreže se predvsem članom.

Prosvetno društvo je od zadnjih prireditev vselej nekaj dalo za dobre namene. O božiču pa za siromašne otroke, od prireditve na praznik pa za pogorelce v mestni grabi.

Klobuke

v najnovejših modnih pomladanskih barvah in oblikah, ter razne športne klobuke in čepce nu i v bogati izbiri SPECIJALNA TRGOVINA KLOBUKOV

Mirko Bogataj prej J. Pok

LJUBLJANA, STARI TRG 14

Cene zmerno

Solidna postrežba

DOKLER VI SPITE

DELA DARMOL

Zvečer pred spanjem vzemite Darmol, pa se jutri zjutraj prebudite sveži in zdravi. M. rate t. rei znati, da Vaše slabo spanje, nervoznosti glavobol in bolečina v križu, kakor tudi ispuščaji po koži Vaših otrok, je samo posledica zaprte stolice. — Zato je Vam in Vašim otrokom potreben Darmol, čokolada proti trdi stolici, katera deluje blago in sigurno. Zahtevajte posebno Darmol, ker edino Darmol da Vam in Vaši družini željno olajšanje.

1 škatla zadostuje za 20 do 30 kratno porabo

Kostanjevica

Kaj novega od večerj iz Kostanjevice na Krki.

Naše Kat. izobr. društvo je podalo v nedeljo, ponovitev »Miklova Zalca« z velikim uspehom. Vsi igralci in igralke so se potrudili, nuditi občinstvu plemenit užitek, za kar jim gre vsa zahvala in priznanje.

Dobroto in sveti poklic naših mamič bomo proslavili v nedeljo 30. t. m. Ta dan priredi naše poštvovalno Kat. izobr. društvo svoj Materinski dan s pestrim sporedom in društveni dvorani ob 3 popoldne. Po slavnostnem govoru predsednika dramatičnega odseka se bodo vršile zanimive deklaracije, pesmi in mišna igrice »Močna matic. Nadejamo se, da bo naše občinstvo rado sledilo vabilu, da se na priručni način oddolži našim materam, ki toliko trpijo za svoje drage.

Po dolgem, vztrajnem trudu si je kostanjevica fara po skrbnem gosp. župniku naročila zvonove, ki jo bodo branili in klicali k Bogu. V soboto 22. t. m. smo jih na okrašenih vozovih pripeljali iz postaje Videm-Krško. Na Marijino Oznanjenje pa se je vršila blagoslovitev na tako svečan način. da Kostanjevica ne pomeni tako mogočnega manifestacije zbrane v več tisočih ljudi. Že ob jutranjih urah so zaplapolale zastave po mestu in težko je bilo najti hišo, kjer bi ne bila visela zastava zvonovom v pozdrav. Okrašenim zvonovi v bučnih venci in šopkih naša krepka mladina na čilih brzih vranicah, šolska mladina, pobožna dekleta, brane pod zastavo Marijine družbe, tretjoredniki in vse druge cerkvene organizacije, občinstvo z oddelčnimi zastopniki uradov, društev in korporacij, aktrakta, vse se je zljilo ob veselem zvoku naše priznane godbe v harmoničnem spredu, ki je prepelel zvonove iz župnišča pred župno cerkev sv. Jakoba. Občudovanim zvonovom je kumovala graščakinja gospa V. Globočnikova. V globoko zajetim nagovorom je po svečan blagoslovitvi v cerkvi dal izraza pred g. župnikom Francem Golob, svetim občutkom, ki so združili vse naše prisrčne želje, kakor so sledile pete litanije pod spretnim pevskim zborom. Naj bi bili s tolikimi žrtvami nabavljeni zvonovi, ki so pravi velikanji, doneči simboli večnostnega stremeljenja naših duš k Bogu, vroči glasili pravega krščanskega miru in sprave po vsej župniji ter naj bi se v njih glasovih zljile tudi naše molitve. Ali tudi ti, naš zvesti mestni besednik, sv. Miklavž, ne boš zapuščen samoval: tudi v Tvoj stolp obesimo zvon. Tudi iz Tvojih lin nas boš vabil ter nas klical k veliki ljubezni, ki naj bi prevzela za vedno naša srca...

Školja Loka

Gostovanje članov ljubljanske drame na odru kat. prosv. društva v Školji Loka. V nedeljo, dne 30. marca ob 20 uprizorje člani ljublj. drame Ravanalov »Grob neznanega vojaka«. Nastopajo ga. Mila Saričeva, gg. Debevec in Skrbinek. Delo se je samo v Nemčiji uprizorilo tritisoskrat. Slehernemu gledalcu ostane neizbrisno v srcu.

Šmarje pod Ljubljano

Materinski dan. Praznik Marijinega Oznanjenja je bil tudi za nas praznik naših mater. Že pri jutranjih opravilih v cerkvi smo se spominjali hvalažno tistih, katerim smo za Bogom največ dolžni. — Najlepša pa je bila proslava tega dne popoldne v Prosvetnem domu, katero so priredili šolski otroci pod vodstvom poštvovalnega učitelja. Prostorna dvorana je bila nabito polna. Hitro so si sledile deklaracije in ljubki prizorčki, v katerih so otroška usta brez hinavščine govorila hvalažno svojimi mamicam. Kdo zamore lepše prirediti materinski dan, kot otroci! Višek predstave pa je bil slavnostni govor, ki ga je imel g. prof. Ivan Doenc iz Ljubljane. Na vzgledu Krekove, Strossmayerjeve in I. Cankarjeve matere je pokazal na svetost in veličino materinskega poslanstva. Posrečena »živa slika« je lepo zaključila uspelo slovesnost.

Ježica

Gospodinska razstava na Ježici. Na tiho nedeljo 6. aprila 1930 priredila naša dekleta veliko gospodinsko razstavo v društvenem domu na Ježici. Razstavljeni bodo raznovrstni gospodinski izdelki, ženska ročna dela, likerji itd., kar bo vse napredaj. Pridite in ogledite si uspehe naših deklet, ki so se 10 tednov vezale pod vodstvom gđ. Grosove. Razstava bo odprta od 7 zjutraj do 6 zvečer.

Večerni gospodinski tečaj se iz tehničnih ovir preloži, kar naj prijavljena dekleta vzamejo v vednost. Po možnosti se bo ta tečaj vršil jeseni.

Dijaki krožek. Dijaki iz naše občine, ki jih je precejšnje število, prirede v nedeljo, dne 6. aprila ob 8 zvečer v društvenem domu na Ježici Cankarjevo dramo »Kralj na Betaniji«. To je prva prireditev, ki jo sploh priredijo naši dijaki in vlada zanjo veliko zanimanje. Vstopnice bodo v predpro-

daji že od 3. aprila dalje v Savljah 55 pri Hvastju Francu. Cena vstopnicam običajna. Ker bo pa obisk gotovo ogromen zato si vstopnice preskrbite čimprej.

Domžale

Koncert, ki ga je priredilo prošlo nedeljo pevsko društvo Domžale v Društvenem domu v korist Dobrodelnemu domu, je uspel v moralnem kakor v gmočnem oziru zelo ugodno. Čisti dobiček v znesku 800 Din je bil izročiti svojemu namenu.

Krajevni šolski odbor se pogaja za nakup zemljišča, ležečega med šolo in železnico, tik državne ceste, lasti tvornicarja Petra Ladsteterja. Pogajanja teko baže ugodno. Del tega zemljišča se bo uporabil za razširjenje šolskega vrta, kjer bo matičnjak in kmetijsko preskuševališče, ostali del pa bo rezerviran za meščansko šolo.

Zidalo se bo pri nas v tem letu precej. Na koncu Šolske ulice proti Grogblam se dovažata stavbni material, kjer bosta zrasli dve novi hiši. V Kolodvorski ulici tik lekarne postavi g. Oberwalder lično vilo. Na Češminovem, to je na Rojski cesti, so zrasle tri nove hiše. Kakor izgleda, bo letos v Domžalah zraslo kakih 15 novih poslopij.

Nagle smrti je umrl v petek ponoči v Blagovici tukajšnjim občanom in daleč na okoli dobro znani bivši konjski trgovec in posestnik Habijan Franc, po domače Rodetov Francelj. Podlegel je srčni kapi. Njegovo truplo so prepeljali v Domžale in bo danes v nedeljo pokopano na tukajšnjem pokopališču. Na Jožefovo je bil še pri sv. obhajilu. Naj v miru počiva!

Trzin

Na praznik Mar. oznanjenja so priredila trzinska dekleta zaključek kmetijsko-gospodinskega tečaja z bogato razstavo mnogovrstnih ročnih del in vabljive kuhinjske umetnosti. Vso zalvalo za prireditve zaslužita gospodinja Kocjančičeva in gospa Ariglerjeva, ki ste z neumorno vztrajnostjo, veliko vneto in spretnostjo vodili tečaj in dosegli neopracakano lepe uspehe.

Prav umestno je g. š. upravitelj priporočal dekletom za slovo, naj to, kar so se naučile, ne le ohranijo, ampak po možnosti še spopolnjujejo in uporabljajo v domačem življenju. Kajti le pridne, delovne roke in modro gospodinstvo, jim bo najbolj pripomoglo do zaželenega domačega ognjišča. Zares umestno priporočilo.

Naj omenim še, da je pri nas v Trzinu vse pripravljeno za zidavo novega prosvetnega doma. Čakamo le oblastvenega potrjenja načrtov in ugodnega vremena.

Ženske bolezni

se uspešno zdravijo v DOBRNI. Do 15. junija stane kompletna 20dnevna kura Din 1.200.- Prospekti pri upravi zdravilišča in v vseh pisarnah Putnika.

Šenčur pri Kranju

Avtopromet. Kako smo se že veselili železnice iz Kranja v Kamnik! Zakaj niti najmanj ni prijetno, biti odtrgan in nepoznan takorekoč od celega sveta. Že so nam obljubljali: »Potrpete! Čez leto že pride lhapon in vas zapelje na sredo svetla! Iz teh lepih nad nas naenkrat zbudi pisk avtobusa, v avtobusu pa prijazen konduktir: »Le gor! Le gor na blazine mehke! Samo 66 par za kilometer, kakor na železnici za 11. razred! In ljudje so z veseljem vstopali v avtobus. Danes je pravijo: »To je pa še boljše, nego železnica! Vsakdo ima kar pred hišo svoj stajon, pa neraztrgane njive in travnike.« Lesa je res precej za vožnjo. Pa saj ga ljudje sami radi vozijo mesto železnice. Kdo se pa brani zaslužka? Veleobrti pa itak ne bo, dokler se Velenje in Završnica ne srečata na šenčurskem polju. Pa še to pravijo kmetje: »Zdaj vsaj iz cerkijanske fare še posle dobimo. Če steče železnica, nam bodo še ti po železnici v Kranj ali Kamnik ušli!« Tako nas sedaj vežejo s svetom kar tri avtobusne proge. Prva je Stravs-Paarova, ki gre iz Kranja na Jezerko. Druga je Maloželeska, ki vozi iz Kranja skozi Mengeš v Ljubljano. Tretja — O. Žužkova — gre isto pot, le da zavije v Ljubljano skozi Vodiče. Četrto linijo, ki je šla skozi Voklo v Ljubljano, je pa pust vzel D. d. pravi: »Ni nelo!« Voklani pa: »Seveda ni nelo! Boljši so trdi podplati, pa gvišni, kot pa avto mehak, pa nereden!« Le poskusite: pol manjši voz, morda le en uslužbenec za šoferja in kondukterja, konkurenčne cene, pa sigurna, sigurna točnost! Boste videli, ali bo nelo, ali ne! Posebno če bi skrajšali pot in vozili le do Šenčurja, kjer bi imeli zvezo z ostalimi programi, ki gredo skozi Šenčur. To bi se veselili Voklani, ko bi se nobel z avtom vozili proti svoji prestolici — v ponosni Šenčur!

G. Tajnik Franc predava danes po litanijah v Ljudskem domu o izreku Pija XI.: »Današnja mladina sploh ne zna več ubogati! Ne pozabite priti!

Dostavek. K dopisu zadnje nedelje »Halo! Tu Šenčur!« se je pritožila svitkarska obrt po gđ. zastopnici, češ, da je bila v dopisu pretrta. Rade volje dostavljamo: Tudi svitkarska obrt si želi čimprej telefona v Šenčur!

G. župnik Rajčević, ekspozit v Vogljah, je nevarno obolel. Moral ga je nadomestovati g. župnik Piher. Pa je že prišla prevesela vest, da se mu je obrnilo na bolje. Hvala Bogu! Bilo bi nam res iskreno žal, ako bi nam bila kruta smrt ugrabila gospoda župnika, ki ga je sama prijaznost in dobrotljivost in ljubeznivost! Bog mu kmalu daj popolno zdravje!

Mežiška dolina

Kje naj bo sedež okrajnega načelstva.

To vprašanje tvori danes spor, tako da mero-dajne oblasti ne vedo, kateri občini bi to priznale. Čitali smo v časopisih več člankov zaoz in sprotic. Pisec tega članka ni prizadet, kje naj bo sedež glavarstva, vendar pa mu naj bo dovoljeno, da piše objektivno in resnično, zlasti ker pozna zgodovino preobrata Koroške.

Mi Slovenci smo zahtevali na Koroškem zgodovinsko naravno slovensko mejo. Tej zahtevi so se Avstrijci uprili in dosegli, da se je antanta oddolila za plebiscit v tistih krajih, ki smo jih mi zahtevali. Da pa je bila iz plebiscitne cone izločena Mežiška dolina, se imamo zahvaliti tudi temu, da je Narodni svet v Prevaljah, brezhibno funkcional in popolnoma obhvaljal položaj — dokaz temu okrog 1000 aktov. Da bi opisoval, kako se je vršil plebiscit, nima smisla. Pripomniti moram le to, da je moral general Maister plebiscitno ozemlje zapustiti, ko se je bližal 10. oktober. Umaknil se je v Prevalje, kjer je bil on in njegovo vojaštvo

gostoljubno sprejeto. Gospod general je našel v Prevaljah svoje zanesljive svetovalce, vršile so se zaupne seje, sam pa je dajal noč in dan svojim zaupnikom v plebiscitnem ozemlju telefonično razna važna navodila. 10. oktober je odločil v prid Avstrijcem! Že naslednega dne so morali koroški Slovenci in uradi zapustiti zasedeno ozemlje. Po cesti in železnici so prihajale trume ljudi z nahrbtniki, vozički, vse namenjeno v Prevalje. Kolodvor pa je izgledal, kakor taborišče. Vsi ti begunci so dobili v Prevaljah čuteče srce, občina in javnost so storile vse, da so te nesrečnežne spravili pod streho. Tudi Mohorjeva družba je morala pred plebiscitom zapustiti Celovec in se preseliti v Prevalje. Pripeljala je seboj 30 vagonov inventarja, kar so tudi spravili pod streho. To ni bilo lahko delo, saj je mrgolelo ljudi po Prevaljah, kot v mestu po glavnih ulicah. Toda dobra volja in usmiljena srca so temu vsaj deloma odpomogla.

Zadnje na begu so bile državne oblasti, glavarstvo iz Velikovec, sodišče in davčni urad iz Pliberka. Dasi je bilo Prevalje prenatrpano, so dobili vsi uradi streho, da se je začelo takoj uradovati.

Ko so se meje definitivno določile, je začela občina Prevalje razmišljati o tem, kako bi dobili uradi primerne prostore. Dobro se je spominjam, da je bil vprašan stavebnik M., koliko bi stalo primerno uradno poslopje za glavarstvo in sodišče, ki pa je odgovoril, da kot star stavebnik ne more predložiti proračuna, ker so se cene dvigale dan za dnem. Ko pa se je valuta deloma stabilizirala, se je občina Prevalje oddolila za prizidek pri občinski hiši in postavitev jetnišnice. Tako je dobila s tem vsaj sodnija in davkarija primerne prostore. Po končanem delu, je postalo tudi zidanje glavarstva aktualno, a v tem je prišla vest: glavarstvo gre v Dravograd. To premetitev utemeljujejo časopisne vesti, da je Dravograd središče, a Prevalje pa periferija. Vendar pa to ni tako tehten vzrok, kajti str... pride od dolne strani, bodisi od Ribnice ali od drugod, po svojih opravkih k glavarstvu, ne bo obšla 12 km, katere znaša razdalja med Dravogradom in Prevaljami, ker ima vsak zelo ugodne zveze. Nasprotno pa bi bile prizadete občine Koprvina, Javorje, Bistra itd., ki so oddaljene nad 3 ure hoda do Črne. Stranka iz omenjenih krajev mora iti 30 km peš, da pride v Prevalje — če nima denarnih sredstev za avto, poslednji pa je mnogo dražji nego železnica.

Število prebivalstva Prevaljam nasprotujočih občin sicer presega število prebivalcev občin, ki so za okraj v Prevaljah, toda ne toliko, da bi bilo to pomembno. Zato pa nadkriljujejo z davčno močjo poslednji znatno, kajti v Mežici je največja industrija Slovenije, katere davčna moč presega vse one občine, ki so za sedež v Dravogradu.

Končno naj se premotri vprašanje, kdo rabi največ politično oblast, industrija ali poljedelci. Gotovo industrija.

Ker so v Prevaljah vsi drugi državni uradi, bi bilo brezsmiselno glavarstvo premetiti. Vrhutega na ima še Prevalje to zaslugu, da je takratni prevaljski narodni svet rešil vsaj Mežiško dolino, pred erabežljivostjo Nemcev v Avstriji.

Uverjeni smo, da bodo merodajni faktorji — delo, katero je občina Prevalje izvršila v prid domovini in narodu upoštevali in oddolili, da ostane glavarstvo v Prevaljah. Če pa ima nam nasprotujoča občina tudi take domovinske zasluge, tedaj pa želimo, da se ji spolnijo te tako zaželjene želje.

Kočevje

Javna zadeva. Kočevska mestna župna cerkev je dobila pred kratkim nove orgle. Cena teh orgel znaša okoli 300.000 Din, ki se mora do 1. aprila plačati. Občine, ki snadajo pod kočevsko faro, tako mestna, željenska in livoldska, so v to svrhu naložile doklade na hišni in obrtnodohodinski davek. Nekateri hišni gospodarji so se uprli temu davku na ta način, da so zvrnili vse stroške na stanovanjske najemnike. Vsote, ki bi jih morali plačati najemniki, so horendne z ozirom nato, da so najemniki po veliki večini uradniki, poduradniki in delavci. Nekateri bi morali plačati preko 500—1000 Din. Tega nihče od najemnikov ne zmore. Ker so se nekateri najemniki temu uprli, so nekateri hišni gospodarji zagrozili s povikom stanarine. Zadeva razburja vse mesto in zahteva stanovanjskih najemnikov je, da pristojna oblast opozori prizadete hišne posestnike, da so oni direktno primorani v plačilo določene jim vsote.

Osobna vest. V Novo mesto so bili premeščeni k orožniški četni orož. kapetan II. kl. g. Krešimir Grozdenič, orožniška narednika g. Šavnik Vinko in g. Štrajnar Matija.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Nedelja, 30. marca: NAS GOSPOD ŽUPNIK. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 31. marca: Zaprto.

Torek, 1. aprila: VIHAR. Red D.

Sreda, 2. aprila: SMRTNI PLES. Gostovanje članov praškega Narodnega divadla. Izven.

Četrtek, 3. aprila: LJUBEZEN NI VSE. Gostovanje članov praškega narodnega divadla. Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Nedelja, 30. marca ob 15: CIGAN BARON, opera. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 31. marca: Zaprto.

Torek, 1. aprila: JONNY SVIRA. Red E.

Sreda, 2. aprila: BOHEME. Red B.

Četrtek, 3. aprila: ČAR IN TESAR. Red D.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 30. marca ob 20: RIGOLETTO. Izven. Gostovanje gospe Tinke Wessel-Polla.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, 30. marca ob 20: MARIJA V NEBO VZETA. Verska igra s petjem in godbo v 10 slikah.

»Maria v nebo vzeta«, misterij s petjem in godbo v 10 slikah, ki ga uprizori Ljudski oder danes ob 8 zvečer v Ljudskem domu, obeta — po vseh pripravah sodeč — biti ena najlepših prireditvev tekom zadnjih let na Ljudskem odru. Pod spretnim vodstvom režiserja g. J. Lenčeka je uprizoritev te igre pripravljena z kar največjo skrbnostjo. Ker pa zahteva ta igra velikih tehničnih zahtev, za katere je moral Ljudski oder žrtvovati ogromno izdatkov, je razumljivo, da se je morala cena vstopnicam nekoliko zvišati. Vendar upamo, da bo cenj. občinstvo kljub temu znalo ceniti trud in poštvovalnost številnega ansambla, ki bo storil vse, da čim dostojnejše in lepše poda to uprizoritev. Prepričani smo, da prav nikomur ne bo žal, kdor si ogleda to veličastno delo, ki se nocoj uprizori prvič na slovenskem odru. Predprodaja vstopnic se vrši od 8 zjutraj in popoldne od 2 dalje v Ljudskem domu I. nadstropje.

**Najstarejša
trvdka
na svetu
Ustanovljena
1. 1712**

za zube za tva'eto za britje

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek 3. aprila v uršulinski cerkvi. Prva sv. maša bo zjutraj ob 5, potem bo pridiga in po pridigi bo sv. maša pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce svetega Rešnjega Telesa, da se udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

Iz društvenega življenja

»Ljubljana«. V ponedeljek, dne 31. t. m. ob 8 zvečer skupna pevska vaja. Radi bližnjih nastopov udeležba za vse obvezna. — Pevovodja. Za to skušnjo, ki je res važna, smo razposlali vsem pevkam in pevcom vabila. Ako kdo pomotoma ne bi prejel vabila, naj to oprostí in naj se odzove gornjemu naznanilu pevovodje. — Tajnik.

Pevski zbor v Rokodelskem domu pod vodstvom g. prof. M. Bajuka bo imel pevsko vajo danes ob 11 in v torek zvečer ob 8. Obeh vaj naj se vsi pevci zanesljivo udeležijo.

Sentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani ima v ponedeljek dne 31. marca ob 8 zvečer svoj redni letni občni zbor v prostorih prosvete, Zupnijska ulica 1. Vsi člani vabljani.

Šišenska prosveta priredi jutri ob pol 8 zvečer v Samostanski dvorani zanimivo predavanje »Na motociklu iz Rima v Prago. Člani in prijatelji najvledeje vabljani. — Odbor.

Zveza slov. vojakov iz svetovne vojne Ljubljana-Moste ima v nedeljo, dne 30. t. m. ob 9 popoldne v gostilni pri Košaku v Vodmatu svoj redni letni občni zbor in poziva vse člane, da se ga polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Jugo-Radiator Projektiranje in izdelovanje centralnih kurjav, parnih kuhinj, pralnic, ter sanitarnih in sušilnih naprav.
Lasnik Friderik Hertle - Ljubljana
Telefon 34-52 Kolodvorska ul. 18 Telefon 34-52

Jesenice. Drevi ob osmih vprizori dramski odsek K.P.D. pretresljivo dramo »Materinsko srce«. Drama je jako poučna, posebno pa svari len vzgled onim materam, ki so popustljive napram otrokom in ki jim izpolnijo vsako željo, četudi jim je to v dušno in telesno škodo. Drama je polna presunljivih dogodkov, zato naj si jo vsak ogleda, posebno naše mamic. Uprizorila se bo prvič pri novih, krasnih kulisah in na magično razsvetljenem odru.

Koroška Bela. V nedeljo 30. marca ob pol 4 popoldne se bo zopet igrala v Prosv. domu na Beli zares lepa igra: »Godčeva pesem«. V igri je veliko petja, najlepši pa so krasni solospeli, nalašč za to igro pripravljeni od nam dobro poznane skladatelja pred. g. Klemenčiča J. — Zelo pripraven popoldanski čas ne bo ovrnil tudi okoličanov, da bi se te krasne igre ne bi mogli udeležiti. Kratkoročil nas bo pa tudi dobro poznani orkester.

Spomladanski kričistilni čaj

po župniku Kneippu se dobi v

lekarni Leustek, Ljubljana, Resljeva c. 1 pri Zmajskem mostu

Cerkveni koncert priredi viški cerkveni pevski zbor

prihodno nedeljo 6. aprila ob 7 zvečer v župni cerkvi na Viču. Spored obsega dve kantati in sicer D. Buxtehudeja (1637—1707): Vesoljno sodbo za 5 gl. mešani zbor, bariton-solo, orkester in orgle; St. Premrlovo: Solnčno pesem svetega Frančiška za 4 do 7 gl. mešani zbor, sopran in bariton-solo, orkester in orgle; Krsto Odakovo Slavo iz njegove staroslovenske maše za mešani zbor in orgle in novejšje cerkvene skladbe dr. Fr. Mlinar-Cigaleja, dr. Fr. Kimovca, Jos. Klemenčiča in M. Železnika. G. St. Premr izjava na orglah I. Fr. Eberlinovo Tokato in M. Regerjev Pasijon; kot solista sodelujeta gđ. M. Lahajnerjeva (sopran) in g. A. Berlot (bariton), orkester pa je godbe dravske divizije. Celotni spored izvajajo 70 oseb. Dirigent: dr. p. Gotfrid Ploj.

Slovenskega ribarskega društva izredni občni zbor bo v sredo 2. aprila ob 20 v salonu hotela »Miklič« (vhod iz Kolodvorske ulice). Dnevni red: čitanje zapisnika zadnjega obnege zboru, sprememba pravil, volitve, razprava o vlogi gg. Miadica, dr. lv. Tavčarja in tov. ter slučajnosti. Občni zbor je velike važnosti, zato vabimo vse člane, da se ga zanesljivo udeležijo.

Najboljše in naicenejše BARVE, FIRNEZ, LAKI, STEKLARSKI KLEJ in vse potrebščine za slikarje in pleskarje se dobe pri IVAN JANČAR - Miklošičeva c. 4 Nasproti frančiškanske cerkve — Skladišče Vidovdanske c. 14

izvirne francoske pastilje

VALDA

proti prsnem prehladu, nahodu, grlobolu, vnetju krhlja, akutnim in kroničnim ka-tarjem, hripji, influenci, naduhi.

Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Krasne tlakove

mozaične plošče

za veže, cerkve izdeluje in poklada

Cementarna Gostinčar

PEŠATA, DOL PRI LJUBLJANI

ARIEL
MOTOCIKLI

MODELI 1930: 250, 500 in 550 cc ravnokar došli! MODELI 1929 na razpolago s 15% popustom! B. S. A. bicikli s 5 letno garancijo!

JUGO-AUTO
D. Z. O. Z.

LJUBLJANA -- Dunajska cesta 36

Človek in njegovo mesto v stvarstvu

Knjžica, ki jo je pravkar obelodanil profesor filozofije na ljubljanski univerzi, dr. Fr. Veber in ki ji je dal naslov: *Filozofija. Načelni nauk o človeku in njegovem mestu v stvarstvu*, znači gotovo dogodek v našem duhovnem življenju in razvoju, in sicer ravno po znanstveni zasnovanosti svojih izsledkov. Tega nobeno malenkostno kritikovanje, izvirajoče iz užaljenosti onih, ki bi si bili iz svojih svobodoumnih predpostav vnušili želeli od Vebera drugačnejši rezultat njegove filozofije, zakriti ne more. Kdor pod eksaktnostjo ne razume, že vnaprej je takega načina umovanja, ki nujno mora običajni v prirodi in se nad njim dvigniti ne sme, ta bo moral priznati, da se Veberova metoda tudi v tej knjižici odlikuje po isti strogi eksaktnosti kakor vsa njegova prejšnja dela pa da se od njih v polvalnem smislu ločuje samo po svoji bistvenejši zvezanosti z nedovpogledljivimi globinami življenja. In prav zato, ker večina našega inteligentnega povprečja v teh virih ni koreninjena več, ampak se zadovoljuje s tem, kar se vidi, obtipa, preračunata in koristno vporabi, da prav zato je Veberova knjižica o edinstvenem mestu, ki ga človek v stvarstvu zavzema, v izpodtoku vsemu, ki ga človek v gnetu kvakovega pogleda na vesoljstvo osvoboditi ne more. To izpodtikanje malih, mislim, da še najbolj govori za pomembnost in visoko kvaliteto Veberovega najnovejšega dela.

Prepuščajoč strokovnemu filozofu, da sledi avtorju po njegovi logični skoro brez vrzeli sklenjenju poti po vseh etapah pa da jo oceni analitično, se mi zdi kot publicistu važno le to, da poudarim izhodišče te »nove« Veberove filozofije, ki v resnici ni nova niti s stališča njegovega dosedanjega razvoja. Saj je avtor izrazil učenec ene nemške modroslovne šole, ki ima svoj končni izvor v Brentanu, o katerem pa ni treba še podčrtavati, da je ves temeljil v aristotelizmu z ene in v krščanskem teizmu z druge strani. Nova bi mogla Veberova knjižica biti — in v tem oziru jo avtor sam kot obrat obrat — v kolikor se je njegovo umovanje očistilo one navlake pozitivizma, (če je dovoljeno, da se tu tega izraza poslužim) ki se mi je na njegovem sistemu zdelo iz samega početka bolj akcidentalna nego bitno osnovana. Pa naj bo kakor koli, Veberova filozofija o človeku izhaja iz celotnostnega zrenja kozmosa, kar se slovenskemu inteligentu zdi seveda kot nerazumljiv prelom dosedanje filozofske tradicije, ki je popolnoma odgovarjala atomistično-mechanističnemu nazoru o življenju. V resnici pa grede Veberove misli, kakor jih razvija v tem-le svojem delu, vsekoli v smeri celotne sodobne idealistične filozofije, ki v svojo podobo sveta sprejema brezčasno veljavne vrednote prejšnjih sistemov, ki so se zdeli miselnosti preteklega stoletja za vselej pokopani. Kdor tedaj ocenjuje pojave duha po njihovi »modernosti«, bi moral prav to Veberovo knjižico sprejeti kot »najmodernejšo« na naši filozofski njivici... Vsekakor se Veber vjema z mogočeno strujo mislecev našega časa, ki so zopet postavili v zavestnem nuspotju z dosedanjim naturalističnim — po krivici »naravoslovno« imenovanim — nazorom o svetu človeka kot edinstveno duhovno osebnost v središče stvarstva, ga po tej duhovnosti izvzemajo iz gnete in njenega razvoja pa ga izvajajo iz nadprirodne, od prirode popolnoma neodvisne, v vsakem oziru absolutnega osebnostnega bitja, naj ga potem imenujejo ali podrobno opredeljujejo kakoržekoli. Ne samo metafiziki in strogem pomenu besede, tudi mnogi sodobni naravoslovci, kolikor v to oblast posegajo, so že v to ustreljeni ali se vsaj priznavajo bistveno nezadostni in zmotnost materialističnih doktrin o živi biti, k takemu pojmovanju nagibajo (imenujem samo Dacqueau).

Da moremo Veberovo delo radi te usmerjenosti visoko vrednotiti ne le z našega ozkega slovenskega vidika, ampak tudi z vidika vsega filozofskega razvoja zadnjih desetletij, v tem nas more potrditi tudi okolnost, da imamo prav o istem problemu, o stališču človeka v stvarstvu, delce M. Schelerja (Die Stellung des Menschen im Kosmos, 1928), ki ga moremo smatrati za največji filozofski genij našega časa in ki je prišel v bistvu do istega rezultata kot Veber. Ni treba posebej poudariti, da sta Scheler in Veber drug od drugega čisto neodvisna in da predstavljata dva ostro ločena miselska tina. Prvi, v pogledajoč stvari odnotraj, umetniško ustvarja (kakor na primer prav v tem svojem delu nedosegljivo dojem in podaja celotno najostrejšemu razumu skoro čisto nedostopno bitnost rastlinskega življenja) — drugi se jedru bolj s preciznim razčlenjevanjem z oboda bliža, pa zato večkrat hodi bolj sigurno. Tudi v tem problemu gresta deloma jako narazen, duha pa skoro enako pojmuje in po njem človeka od ostalih prirodnih bitij oddeljuje. »To, kar človeka označuje prav kot človeka«, pravi Scheler, »je neko vsemu življenju protipostavljeno počelo. Ali ne točno tako tudi Veber? Ali pa, če Scheler duha onredeljuje kot dejavno središče, če govori o osebnosti, ki ni v nagonski svet kakor žival neoljivo zapredena, ki se od pritiska in zvezanosti v organizacijo lahko osvobodi, ki se v svojih doživljajih in v svojem sosvetu ekstatično ne izživlja, ampak je od njega eksistencialno razvezana? Če pa Veber v metafizični fundaciji človeške osebnosti ne konča v čudnem vsepobojanstvenju vesoljstva kakor Scheler, ki smatra »človeka, človeški jaz, človeško srce samo za edino mesto, v katerem se je Bog ves človečile; če najde zadnjo utemeljenost in dopolnitev človeške osebnosti, ki na svojevrstnem način je in ni prirodo pogojena, po besedah Schelerja v »osebnem Bogu, do katerega je človek v otroškem razmerju« — potem smatram to le za odliko Veberove pred nemškimi filozofi. Ni tako bobotno in brezbrezno genijalen, pa jasnejši in doslednejši ter obdarjen z naravnost brezprimernim talentom ostrega razločevanja in zmožnostjo izsleditve naravnost hierarhično stopnjevanje in vseskozi zakonite urejenosti vesolja in vseh njegovih pojavov, ki se mu urejajo v strog sistem, v katerem za genijalne samovoljnosti ni mesta (bi jaz rekel).

Da je Veber iz teh svojih spoznanj izvedel zadnje konsekvence v čisto krščansko pojmovanje sveta, da na teh svojih metafizičnih podstavah gradi celo stavbo krščanskega kulturnega občestva z vrhom v vesoljni božjerkraljestveni cerkvi, da je dospel celo tja, kjer se naravno religiozno poznanje že najtesneje stika z resnicami, ki jih cerkev izvaja iz neposrednega božanstvenega razodetja (glej njegovo globokumno dojetje milosti!) — to priča o odkritem in pogumnem iskanju brez ozira na vladajoče meščanske predsodke, katerih je prenasličena slovenska duhovna atmosfera.

Ko je Jankajšek, ki je zapisal na svojo zastavo geslo zedinjenega Kitaja, porazil svoje nasprotnike in ustanovil v Šanghaju osrednjo kitajsko vladu, se je splošno mislilo, da je napočila za Kitaj nova doba. Izpčeta se je res »zdelo, da se strankarska nasprotja v Kitaju ublažujejo, da so razni generali s svojimi roparskimi čelami dejansko ukrojeni in da se bodo okoli nankinške vlade zbrale najboljše moči vsega kitajskega naroda za kulturni in gospodarski prerod ogromne dežele pa za njeno osvoboditev od tujih vplivov.

To pa je bil žal vse le goljufiv videz. Nankinška vlada, ki je sestavljena iz zmernega centra nacionalne stranke Kuomintana, je sicer proglasila nekako deklaracijo človečinskih pravic, ki obeta politično enakopravnost državljanov, dodelitev zemlje kmetičem, socialno zaščito delavcev, odpravo mnogocvetstva in izstavljanja otrok pa splošno šolsko obveznost, toda vse je dozdaj ostalo le na papirju. Nankinška vlada ima gotovo dobre namene in se je navzela demokratičnega duha; žal pa ne more premagati slabih nagonov kitajskega narodnega karakterja ne v ljudstvu ne v svoji sredi sami. Kitajski inteligent je pač mehaničen in površno prevzel evropsko civilizacijo, ni si pa njenih pozitivnih vrednot resnično prisvojil: ostal je Kitajec, to je: lakav, nezanesljiv in krut materialist in egoist; dober za trgovca, ki le izjeme do poslednje srage, toda zanič državljan. Japonci se je znal okoristiti z dobrimi sadovi zapadne kulture, ki jih je pa vsadil organizirano v svojo marljivo, vztrajno in zlasti v smislu občestvene solidarnosti in požrtvovalnosti visoko razvito naravo. Kitajec pa je kljub univerzitetnim študijem v Evropi ostal Kitajec v vsem slabem pomenu besede. Vsaj do danes.

V Kitaju je torej ostalo vse pri starem kljub »demokratičnemu kurzu« Nankinga. Ta demokratičen ima namreč tudi zelo senčne strani. Jankajšek je prvoran izvajati popolno diktaturo; če pa se zna pri svojih diktatorskih metodah držati potrebne mere, to je drugo vprašanje. Njegova diktatura operira čisto po kitajski tradiciji preveč z batina, njem, občanem in obglavljanjem, da bi si mogla steči prijateljev. Pač pa rastejo njeni sovražniki iz dneva v dan, tako da se je po vsem Kitaju začelo vrenje, ki bo zdaj v pomladi izbruhnilo v pravo in splošno državljansko vojno vseh proti vsem, in zedinjeni Kitajci bo zopet razpadel najmanj v štiri neodvisne oblasti, če ne več.

Na severu imamo že danes Čanhšiliana, sinu znamenitega generala Čansolina, ki se nikoli ni pokoril nankinški osrednji vladi, ampak rezidiriral kot neomejen vladar v Mukdenu, kjer ima danes njegov naslednik veliko armado, ogromen harem in najmanj 50 milijonov dolarjev premoženja. To je

pač najbolj premožni človek na svetu, izmed tistih namreč, ki si premoženje nagrabijo z očitnim ropom in plenjenjem pa izjemanjem ubogih Mongolov, ki so tega že tisočletja vajeni. Vrhtega ima mladi gospod poslovne zveze z vsem svetom. Kar tiče »politične usmerjenosti« mukdenskega oblastnika, je baje bolj konservativen ko nankinški liberalci, pa bolj liberalen nego sosedna vlada v Pekingju.

To vlado je namreč Kitaj dobil šele v poslednjem času. To so generali starega režima, na čelu jim tako zvani »krščanski general« Feng, ki odnekaj dela samo politiko največjega samopajstva in se ni nikoli podredil nobeni disciplini. Dejanski politični cilj tega potentata je strmoglaviti Jankajška in ga obesiti; formalno pa se izdaja za »varuha čestitih kitajskih tradicij« proti nankinškim »svobodoumci«. Značilno za kitajske razmere pa je, da kljub temu v pekinski vladni sedi vdova Sunjatsena, ki je največja prijateljica sovjetov. To pač zato, da se ohranijo simpatije Moskve, ki ima v Fengu protitež proti mukdenski vladi, da bi le-ta ne poslala preobestna. Zato pa se ima mukdenski general Čanhšilian, ki caruje v gradu, obdanem od omrežja, nabitega z visokonapetim električnim tokom, za edini »pravi branik« proti boljševizmu.

Četrta vlada stoluje danes v Kantonu, iz katerega je svojčas izšla demokratična nacionalna vlada v Nankingu in nacionalno gibanje sploh. Prav za prav pa je v južnih in jugozapadnih provincah Kitaja, ki gravitirajo v Kanton, več oblasti — karščno je pač številu oblasti željni »generalov«, ki so vsi prav za prav le poglavarji roparskih čet. Imajo se za radikale in so izšli iz levega krila Kuomintanske (nacionalistične) stranke kakor je Feng izšel iz desnega, pa je bil izključen. Tudi kantonske levčarje je Jankajšek iz stranke izključil in jim odtegnil visoke podpore, ki so jih dobivali. Med južnokitajskimi oblastniki in strankarji zato danes močno kroji sovjetske podpore in Nanking preganja Kantone kot komuniste, kar deloma v resnici tudi so, deloma pa se radikalnih gesel poslužujejo, da bi se polastili vlade nad ostalim Kitajcem.

Od tega kaotičnega položaja vlečejo največ dobička seveda inozemske države: predvsem severo-ameriška Unija, potem Japonska, potem Anglija in naposled Rusija. Vsaka od teh držav podpira eno izmed navedenih »vlad« pa svoje simpatije tudi po potrebi menja... Pri tem različni kitajski potentati tudi bogato pridejo na svoj račun. Z velikega vidika splošnih človečanskih interesov pa je to seveda obžalovati. Čeprav so napačne metode Jankajškega, vendar se edino on predstavlja ono silo, ki resnično hoče združiti Kitaj in ga usmeriti na pot kulture in napredka.

Kitajski kaos

Kakor v Kani Galilejski...

Pravo krščanstvo ne doumeva človeka enostransko samo po njegovi duševnosti, marveč kot telesno-duševno bitje. Veliki sveti cerkveni oče Vzhoda, Gregor Nacianski, hvali tudi vidno na človeku, kajti Duh modrosti, Sv. Duh, »daje čast telesu, ker je tudi deležno poveljanja«. Ogenj Kristusovega duha naj objame tudi telo, še več, vso snov in jo povelja. Po Kristusovi zmagi je vstal nov svetovni red! Vse naravno, tostransko je prepleteno z nadnaravnimi odnosi in dosega s tem svojo najvišjo plodnost.

Eno najradostnejših bogočastnih dejanj vzhodne cerkve, poročni obred, prosi tudi za telesni blagoslov zveze duš, katere živo znamenje je zveza med Kristusom in cerkvijo:

»Da bo ta zakon blagoslovljen kakor v Kani Galilejski — prosimo Gospoda.

Da jima bo dana čistost in telesni sad v blagor — prosimo Gospoda.

Da ju bo razveseljeval pogled na sinove in hčere — prosimo Gospoda.

Na njuno glavo si položil krone iz draguljev, prosila sta Te za življenje, in dal si ga jima.

Kajti blagoslovil ju boš na veke, pred svojim obličjem ju boš ožaril z veseljem.

Ti, ki si iz neizrekljive ponižnosti in mnogo dobrote prišel v Kano Galilejsko in tamkajšnji zakon blagoslovil; da si pokazal, da je tvoja volja zakoniti zakon in iz njega izvirajoče zaračanje otrok — sprejmi, o najsvetejši Vladevec, molitev svojih hlapcev in kakor tamkaj, blagoslovi tudi tukaj s svojo nevidno navzočnostjo ta zakon...

Vzhodni narodi so izročilo zakonskega obreda sploh mnogo bolje ohranili nego latinski zapad. Se danes drže kroni nad glavo ženinu in nevesti — to je kronanje, o katerem piše Nikolaj I. Bolgarom, da naj imata ženin in nevesta, ko odhajata iz cerkve, venec na glavi in da naj se ti poročni veneci kasneje shranijo v cerkvi. Po mnenju kardinala Schusterja je veljal ta običaj nekoč tudi v Rimu. (»Die christliche Frau«: Dr. M. L. Lascar: Ex oriente lux!)

Šola in ženska ročna dela

To vprašanje je staro že najmanj trideset let, vendar se ni odločno krenilo s svojega mesta. Še vedno se poučujejo v šolah vsa mogoča razkošna ročna dela, o katerih je gotovo, da jih devet desetih deklet v življenju ne bo moglo ne hotelo rabiti. A potrebščine za ta dela so večinoma zelo drage in stanajo starše mnogo denarja, deklice pa porabijo za ta dela vse preveč časa. Tistega pa, kar vsaka ženska brez izjeme v življenju nujno potrebuje: krpati, krojiti in šivati vsaj najenostavnejše stvari, si pa nobeno deklet v šoli ne osvaja toliko, da bi si znala potem v življenju pomagati.

Če hočemo dobiti pravo gledišče nasproti ženskim ročnim delom v šoli, moramo vpoštovati naslednja dejstva:

Danes je večina ženstva zaposlena v pridobitnih poklicih; svoj prosti čas porablja za gibanje na prostem, za izobrazbo in zabavo, druge pa, ki so vključene v gospodinjstvo, so vesele, če o prostem času uredijo najnujnejše; za luksuzna ročna dela praviloma nimajo časa ne volje ne prve ne druge.

Potem se pa danes izdelujejo že vsa mogoča ročna dela: pletenje, vezenje, križni vbod itd. s strojem in drugimi pripravami, ki so neprimerno hitrejši in cenejši. Tvrda Singer, ki na lastne stroške široko dežele prireja tečaje, in pa vsakoletni velesejmi so šivalne in pletilne stroje ter druge tehnične priprave razširili že do najoddaljenejših vasi. Vezenje in čipkarstvo prihaja danes v poštev le še kot pridobitna stroka, a tudi tu le z narodnim obeležjem.

En pomen vsekakor bi imela luksuzna ročna dela tudi še danes: vzgojna so, ker izobražujejo okus in netižo pridnost. Toda to velja le za dekleta, ki imajo za taka dela že prirojen zmisel in poleg tega kasneje dovolj prostega časa. A to so izjeme.

Po vsem tem bi se moral pouk v ženskih ročnih delih v šolah čisto primerno preosnovati v naslednji smeri: 1. Vse deklice brez izjeme se morajo v šoli naučiti čedno krpati, šivati in vsaj najpriprostejše stvari krojiti. — 2. Vezenje, čipkarstvo in drugih luksuznih ročnih del naj se uče le dekleta, katerih starši in one same to žele; vselej naj se vpoštevajo narodni motivi (kakor to že določa novi narodno-šolski zakon). — 3. V krajih, kjer je uvedeno čipkarstvo, vezenje, pletenje itd. kot domača obrt, naj šola poleg šivanja podaja smotern pouk v to stvarnih ženskih ročnih delih (kakor naj šola sploh pri ročnih delih smotno pospešuje vse domače obrti). — 4. Revnim učenkam naj šola (morda s pomočjo raznih ženskih organizacij) brezplačno preskrbi potrebščine za ročna dela.

To bi bilo eno mnenje za preosnovo šolskega pouka v ženskih ročnih delih. Kakšnega mnenja so naše čitateljice? Vabimo jih, da v kratkih sestavkih, ki jih bomo po vrsti objavili, povedo svoje mnenje.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevski izbrani spis!

priznano tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Papeževe besede učinkujejo tudi v Rusiji

Ves svet se je zgrnil okoli sv. očeta, ko se je dne 19. t. m. pri sv. Petru v Rimu darovala zadostilna sv. maša proti verskim preganjanjem v Rusiji. V tem se pa ruska vlada z vso verno prizadeva, da bi pozornost javnosti odvrnila in papežev korak predstavila kot udarec v vodo. Vso stvar hočejo podati tako, kakor da bi se bil protiverski boj vzporedil brez vladne volje. Vlada je izdala stroge odredbe, da se sme v bodoče zapreti kaka cerkev le, ako to zahteva večina prebivalstva, a glede večine se bo vlada vedno sama prepirala, če odgovarja resnici. Brezobzirno bodo kaznovani vsi, ki so žalili verski čud kmečskega prebivalstva.

Na vsak način je vsaka odredba, ki kaže na zmernost v protiverskem boju, važno znamenje in dokaz, da papeževih besed tudi v Rusiji ne sprejemajo ravnodušno, marveč da so ondi zelo globoko učinkovale. Treba se je le spomniti, da je Stalin naslednji dan po papeževem pismu kardinalnemu vikarju uradno izjavil, da komunistična stranka nasproti veri ne more ostati nevtralna in da mora delati propagando proti vsem verskim občestvom. Potem je pa treba tudi primerjati dejanja ruske vlade sredi februarja in pa ona sredi tekočega meseca, da moremo ugotoviti, da nasproti papeževemu protestu tudi sovjetska vlada ne more ostati ravnodušna ali pa celo odgovoriti na ta način, da bi preganjanja še podvojila, kakor se je

Razmišljanje o molku

V postnem času priporoča Cerkev vernikom samozatajo. Sodobni človek pa je tako zaposlen z dnevnimi opravki, njegov boj za vsakdanje življenje je tako trd, da celo oni, ki bi radi tudi po črki izpolnili cerkveno postavbo, niso baš v nevarnosti, da bi v tem oziru preveč storili. Cerkev to razume in je praktična. Zato svetuje, naj bi se ljudje vsak dan vsaj nekaj trenutkov v tiho posvetili samim sebi. Ah, kako dobro bi bilo, ko bi mi bolj poznali sami sebe! Ali more kdo ugovarjati, da je ta mala pokora pretežka? Pa je vendar res, da je malo tako težavnih za naš nepoboljšljivo klepetavi in raztreseni svet. Pozabavajte se enkrat, dragi čitatelji in premislite, v kakšne vsemogoče tekme se spuščajo ljudje, na tako različnih poljih iščejo rekordov. Prav neverjetne stvari bosče odkrili, samo nikdar ne, da bi hotel kdo imeti prvenstvo v — molčanju!

Z besedami kujemo dvorezno orožje. Beseda vzbuja v dušah najboljšo in najslabšo. Dviga nas do višin dobrote in lepote, ali pa nas peha v globino sovražstva in pokvarjenosti. Beseda izgovorjena ali napisana prinaša življenje ali pa seje smrt; vžiga ljubezen ali pa neti zavist; ogenj je, ki greva

Kdor jih vznemiri, ta je gotovo pogumen človek. Izhajajoč iz motrenja svetišča človeške notranjosti, iz njegovega najobsebnostnejšega jedra, je v. našel v čisto avgustinovskem duhu tisto »najčistejšo« ter vsako prirodnost pogrešajočo duhovnost, najvišji Numen, ki ga Bog imenujemo in v katerem se šele naše srce končno umiri. In vendar je ta pot do Njega čisto njegova, Veberova; osobita, ko vsa njegova filozofija. Kdor ji hoče slediti, naj seže po tem maelm, tako zelo samorodnem delu. Obogatil se bo in si razširil pogled, četudi bi se v vsem ne strinjal.

Terseglav

ali požar, ki požiga; studenec, ki nas poživilja ali mlakuha, ki nas zastruplja.

Cerkev ima prav! Naložiti si za nekaj trenutkov molk se pravi zbrati se! In to ni nič drugega, kot dovoliti notranjemu glasu, ki je sicer ves dan prevpit od nešteje drugih glasov, da nam brez besedi razodene našo dušo. To so trenutki, v katerih hipno premerimo preteklost in bodočnost, ocenimo pravilno sedanost in se vdamo onemu skrivnostnemu hrepenenju, ki razširja naše ozko zemsko obzorje in nas pokrepa v upoljni resnici, da se sicer vse začneja tukaj na zemlji, a vse končava nekje drugod.

Vse, kar je bilo resnično velikega, se je spločelo v tiho. Vsako delo, ki je morda pozneje razgibalo in navdušilo množice, je bilo v molku spočeto. Molk je zibelka vsega, kar je trajno in vekovito.

Gotovo bo v veliko našo korist, ako dnevno samim sebi posvetimo nekaj trenutkov. To bodo najlepši hipi celega dne, ko se iztrgamo iz vrvičnega dnevnega življenja. Ko obrnemo hrbet vsemu kar kriči, razpravlja, modruje, se peha, trepeti in tela hrup okrog sebe in se z mirom, v katerem je sladke užitek, izročimo dragemu prijatelju — molku in tiho. Vzljubili bomo te tihe razgovore duše, ki izključuje vsako malenkost, vsako nizkost.

Saj razumete, da se za to še ni treba odtegniti družbi, se zapreti v samostan in postati nekaj lajnji trapist. Naši poklici nam nalagajo najraznovrstnejše dolžnosti do družbe in nihče nima pravice, da bi se jim odtegnil. A iz oaz molka, kamor se bomo zatekali, bomo te svoje dolžnosti še bolj razumeli in ocenili. Tudi se ne bomo toliko vznemirjali za bodočnost, ker nam bo draga božja beseda, da dnevno zadostuje njegovo lastno breme. Gotovo. Tudi boljši bomo postali in vsaj v tistem času ne bomo govorili neumnosti. Komu med nami bi bilo odveč priporočiti to zdravilo?

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Čudna rešitev

Mati Hilde Sanden je bila edina v družini, ki ni bila naklonjena zaroki svoje hčere. Ne iz dolžnih razlogov marveč iz neke nagnonske zamrbe proti tej zvezi. To je bil mož izredno lepe zunanosti in odličnega obnašanja, imel je dobre dohodke in veleposestvo na Zg. Bavarskem.

Slednjič pa je lepa in bogata Hilda vendarle zmaga s svojo izbiro. Ljubila je Konrada Rusta in tudi njegovo priznanje, da je bil enkrat oženjen in da je vdovec, njenih čustev ni ohladilo.

Na večer pred svojo poroko je čutila Hilda neugnanost, da piše Rustu še eno pismo kot nevesta. V svoji deklariaciji sobici je sedla za malo pisalno mizo in začela:

»V torek zvečer ob 11. uri. Ljubi...«

Tu je nenadoma prenehala. Roka se ji je tresla. Ni bila sposobna, da bi napisala le še eno črko. Siloma je zbrala vse moči, da bi premagala nenadno slabost. Zapustila ji je bilo čisto trdo, v laktech pa jo je zbadalo kakor s šivanko. Kaj bi bilo to? Prevzela sta jo strah in groza.

Nenadoma je ohromelost popustila in Hilda je skušala začeti pismo nadaljevati. Toda besede, ki so se ji oblikovale na papirju, so se glasile čisto drugače nego njene misli:

Liza... Liza... Meur... Meurer.

»Zblaznena sem!«

Kakor bi jo preganjale furije, je zbežala iz sobe in hitela k materi in sestri, ki sta imeli še polne roke dela s pripravami za prihodnji dan. Mati se je prestrašena dvignila:

Kaj pa ti je, Hilda? Ali ti je slabo?

Hilda je z naporom vseh sil brzdala svoje razburjenje in rekla:

»Utrujena sem in bi rada legla...«

Bil je jasn dan in solnce se je smehljalo z neba, ko sta Hilda Sanden in Konrad Rust korakala k oltarju. Globoko spanje minole noči je v nevesti izbrisalo spomin na grozo prejšnjega večera, in ko sta potem kot novoporočenca sedela v vlak, ki ju je vedel na Rustovo posestvo na Zg. Bavarskem, se je čutila Hilda popolnoma srečna. Njena pričakovanja je niso varala.

Hiša je stala v prekrasni gorski okolici in bila vsa obrašena z bršljinom; od treh strani jo je obdajal vrt, na četrti strani pa je tik mimo nje šumljala majhna reka.

Nekoč je bil to star mlin, toda na sedanji čedni zgradbi ni bilo videti nobenega spomina na ta prvotni namen.

Konrad Rust je bil nasproti mladi ženi sama ljubezen in nežnost, tako da se niti zavedla ni osamelosti svojega novega doma, kamor je redkokdaj tadel kak obiskovalec.

Nekega dne je prišla k Hildi na obisk ljubezniva mlada gospa iz sosedsstva, da bi poprašala, kako se mladima zakoncem godi.

Gospa Heer je bila vsa očarana nad svežo mlado ženo; v teku pogovora je izrazila svoje veselje, da je Konrad Rust tako srečno izbral, ter pripomnila:

»Bilo je zanj zelo zelo žalostno...«

Hilda jo je začudeno pogledala, a molčala; ona pa je nadaljevala:

»Umirjivo je, da o tem ne govorite radi. Sestričina, ki Rusta že dolgo pozna, mi je pripovedovala žalostni slučaj. Baje je bila zelo lepa in zelo bogata.«

Se-le ko je obiskovalka odšla, je postalo Hildi jasno, da je govorila najbrže o Konradovi prvi ženi. Čeprav jo je mučila radovednost, je bila dovolj nežnostna, da svojega moža ni hotela nadlegovati z vprašanji o preteklosti, pač pa je sklenila, da do moža vrne, ki se je bil odpeljal po opravi, napiše svoji materi obširno pismo in ji pove, kako neizrekljivo je srečna.

Toda kmaj je napisala par besed, je zopet začutila ohromelost v svoji roki in zbadanje v laktech. In zopet so se ji oblikovale na papirju, kakor na predvečer poroke, čisto druge besede, nego jih je hotela napisati.

Liza... Liza... Meur...

V grozi je izpustila pero. Ali se je blodna misel povrnila?

Se enkrat je zbrala svoje sile in začela pisati:

Liza... Liza... Meurer... hočem Vas rešiti...«

Od strahu jo je obil pot, kolena so se ji šibila in s težavo se je vlekla v spalnico.

Naslednje jutro je Hilda vstala zelo rano in odšla v jedilnico, kjer jo je mož nežno pozdravil:

»Včeraj sem uredil svoje listine, draga, in se bi se mi kaj pripetilo, ostane tebi vse, kar imam.«

»Ne, ne, Konrad,« je ugovarjala, »to ne sme biti enostransko. Tudi ti moraš biti moj edini dedič, ako umrjem pred teboj.«

»Ti le misli na svojo družino. Jaz imam dovolj, da morem živeti.«

Tedaj je mlada žena objela svojega moža okoli vratu in mu zašepetala: »Kdo ve, morda se pa zgodi drugače nego misliš. Morda se pa oglasi bitje, ki nama bo obema naložilo nove dolžnosti...«

Mož je nežno poljubil svoj ženo, ki je ta dan pozabila vse drugo...

Prihodnje jutro se je zbudila Hilda ob nenavadno rani uri. V sobi je bilo še temno in le grgrajoče kumenje vode je motilo globoko tišino porajajočega se jutra.

Nenadoma se je zazdelo Hildi, da čuti lahen dih in ko je v polnu odprla oči, je videla žensko obliče izredne lepote, mehkhih, toda neizrekljivo žalostnih potez, ki se je sklanjala nad njo. Na njeno veliko začudenje ji pa prikazen ni vzbujala ne strahu ne groze, in skušala se je v postelji dvigniti. Toda takoj je začela slika bledeti in se v prvi svetlobi porajajočega se jutra nekako razkrajati.

Hilda je bila prepričana, da je v polnu sanjala; vendar je sklenila, da pojde zaradi svoje živčne prenapetosti k zdravniku.

Nezaželeno dete

»Tak povej mi kaj, kako je v šoli,« je rekel oče, ki ni slutil, da si sin ustvarja iz njega predmet čaščenja — neprimerljivega junaka.

A Junior ni mogel biti topel in naraven, kakor je bil s teto Marijo. Zardel je, kakor bi stal pred tujcem. Slišal je svoj lasten glas in ga sovražil. Čisto po nepotrebnem je neprestano segal po čaši z vodo, popil požirek za požirkom.

Bolje in prosteje se je počutil, ko je došel sijajni zajtrk. Inženere se je čutil in zabaval, ko je gledal, kake množine izginjajo v dečkovo notranjost.

»Upam, da boš imel prihodnje leto čas, da me obiščeš na šoli,« si je upal Junior z besedo na dan, ko je pospravil dvojni delež sladoleha. »Vsi moji tovariši bi te tako radi poznali.«

»To bi tudi jaz rad,« je rekel oče. »Morda letošnjo jesen na povratku.«

»Oh, kaj zopet potuješ ven?«

»Da. Prihodnji teden odidem z Billyjem Nortonom na dolgo vožnjo s čolni skozi gozdove. Čisto neznana pokrajina, ki bi mu jo rad pokazal. Potoki s postrvmi, v katerih ni še nikdar ribaril bel človek.«

»Bog, to mora biti velikansko,« je rekel Junior.

»Kasneje vzamem tudi tebe enkrat s seboj. Skrajni čas, da se tega naučiš. Ali bi šel rad z menoj v divjino?«

Če bi rad! Saj to je bilo, o čemer je o belem dnevu sanjal, a očetu tega le ni mogel povedati. Rekel je: »Da, zelo rad,« tu se je ustavil in zopet popil požirek vode. »Gotovo ti ni prišlo, da bi šel že topot s teboj.«

»Ne, topot ne. Kakor veš, sem obljubil že Billyju. Toda kasneje enkrat — čisto gotovo ti in jaz sama. To je pač boljše, ne?«

»Da, oče.«

»Ne, več kaj, to si rekel tako, kakor bi rekel: Da, gospod učitelj.«

Oba sta se smejala in se vrnila v pisarno. Samo trenutek, takoj sem gotov s podpisom,« je rekel inženere. Junior je občudoval lepo zloženo skladovnico pisem, in zopet je imel vtis, kako velik moč je njegov oče.

»To je pa grozno odličan papir,« je rekel in poželjivo gledal na fini pisemski papir z očetovim imenom v bakrotisku.

»Vzemi si ga, če hočeš,« je rekel inženere. »Posluži se, vzemi, kolikor ti drago. Čakaj, podarim ti cel karton.« Pritisnil je na gumb in takoj je vstopil sluga: »Preskrbi karton mojega pisemskega papirja in pošlji ga na ta naslov.« Obrnil se je zopet k svojim pisemom. »Potem ti tega danes popoldne ni treba gati. Gati?« Aha — možje, ki žive tam zunaj v divjini, rabijo ta izraz namesto »zlagati« (v kovčeg). Tako bo v bodoče tudi on rekel.

Ko sta šla od dvigala po veži, se je Junior ustavil pred neko izložbo in občudoval fotografski aparat.

»Ali bi ga rad imel?« je vprašal oče. In stopila sta v trgovino. »Izberi si, katerega hočeš,« je rekel. In potem: »Pošljite na ta naslov.« To je bil edini način, po katerem je mogel ta plahi oče izraziti svojo ljubezen.

Preden so bile sportne tekme na igrišču končane — igrali so slabo in dolgočasno — si oče in sin nista imela ničesar več povedati in oba sta se vpraševala, kaj bi bilo prav za prav temu krivo. »Najbrž ga dolgočasim,« si je mislil inženere in se kmalu zatopil v misli na svoje posle. Ko je bil njun vruščinski praznik pri kraju, je obema nekako odleglo, kar se je obema zdelo ostudno in si nista hotela priznati.

Deževnega dne, ko se je bil Rust odpeljal po opravih v mesto, je šla Hilda v knjižnico, da bi si izbrala kako primerno čtivo. Vzela je s police zvezek Götthejevih spisov in ga odprla. Pri tem je padla iz knjižne slika. Hilda jo je pobrala in pogledala.

Sree ji je zastalo. Na sliki je spoznala obraz, ki se je ono jutro sklanjal nad njo...

V tem trenutku je stopil v knjižnico Rust, ki se je bil pravkar vrnil iz mesta. Ko je videl sliko v rokah svoje žene, je prebledel. Vzel ji je v roke iz rok, jo položil nazaj v knjižnico in potegnil Hildo s seboj ven.

»Pojdi, da ti povem, kako sem v mestu opravil.« In pripovedoval ji je o svojih velikih denarnih podjetjih, ki jih namerava izvesti, za katere pa njegova sredstva ne zadošujejo, tako da bi bil Hildi zelo hvaležen, ako bi mu dala v ta namen del svojega premoženja na razpolago.

Med živahnim pogovorom je Hilda pozabila na sliko v knjiži in vneto sledila izvajanjem svojega moža. Z veseljem je takoj dala svoji banki nalog, da velik del njenih vrednostnih papirjev proda ter denar izroči njenemu možu.

Obenem je odločno izjavila, da bo tudi od svoje strani napravila testament v njegov prid. Posmehljaj se je kmaj vidno, nato pa obrnil pogovor drugam.

Mlada žena je stala za njegovim stolom in mu položila na rame roke.

V tem se je zmrščilo in zasenčena luč je razširjala le motno svetlobo. V temačnih kotih so prežale sence in mlada žena ni verjela lastnim čutom, ki je v motni svetlobi opazila obraz iz svojih sanj, ki je v mraku takoj zopet utonil. Roke so ji omahnile in drhtela je od razburjenja.

»Kaj ti je dete?« je vprašal Rust, a Hilda je samo molče odhajala z glavo. Potem se je zbrala in vprašala tibo: »Koga predstavlja slika, Konrad, ki sem jo našla v knjiži?«

»To je bila moja prva žena.«

»Uboga mala betica,« si je mislil inženere. »Rad bi mu bil dober oče, a le kako naj to napravim, za zlomka?«

Mali pa sam pri sebi: »Bojim se, da sem ga razočaral. Saj me je sama kost in koža in mozolje imam v obrazu.« Da, če bi bil strumen, brhek dečko kakor Smithy, ki igra v nogometnem moštvu, potem bi bil njegov oče nanj ponosen. Smithyjevi starši so prišli sina skoraj vsak teden obiskat in ob vsakih počitnicah so ga vzeli s seboj na potovanje. Prav sedaj so dali slikati njegov portret.

»Kako pa si se imel pri očetu v mestu?« je vprašala teta Mary. Junior se je čutil pri njej zelo napoti, odkar je imela moža.

»Imenitno!« In začel je slikati v žarečih barvah. »Oče in jaz, midva se tako dobro razumeva, sedaj, ko sem velik. Prihodnje poletje greva skupaj v gozdove.«

»Povej vendar, kako pa ti prav za prav govoriš s svojimi otroci,« je vprašal inženere Billa Nortona ob taborskem ognju.

»Jaz sploh ne govorim z njimi. Imajo me samo za preskrbovalni zavod. Novi rod!«

»Jaz imam svojega malega blazno rad,« je dejal Phil. »Toda dozdeva se mi, da ima svojega starega gospoda za dobrohotnega idioti. Smešno, kaj! Mali paglavec je edini človek na svetu, ki se ga bojim.«

»Noben oče ne pozna v resnici svojega sina,« je menil Billy. »Je tudi dušeslovno nemo-goče.«

Zopet nazaj v šolo. Leto je bliskovito potekalo. Že so se bližale poletne počitnice.

Napravili bi nam veliko veselje, ako bi mesec avgust prebili pri nas v Maine,« je pisala Blackiejeva mati. Vljubila je bila malega in smilil se ji je. Bil je brez matere — in brez očeta, vsaj v tem smislu, da od očeta ni imel, kar se od roditelja pričakuje.

Junior je s svojo naravno bistroumnostjo uganil, da se ji smili in bil ji je za to tudi hvaležen. Toda ni maral, da bi ga ljudje pomilovali in njegovega očeta naj nihče ne sodi. »Silno ste ljubeznivi,« je odgovoril. »Toda oče trdno računa na to, da ga bom spremljal na dolgi rečni vožnji v North Woods, v pokrajino, kjer še nikdar ni bilo belega človeka.«

Sel je v gozdove, toda ne z očetom. Bil je šolski tabor — ne divjina, v katero je prodiral njegov oče. Postrvi pa so lovili tudi na šolskem taboru in deček je bil srečen. Kakor mnogi dečki, ki so pri sportu brezpomembni, je bil v taboru doma kakor Indijane. In pri kuhi, veslanju in ribarstvu je bilo njegovo mnenje bolj strokovnjaško nego mnenje raznih sportnih veličin. Imel je sol v glavi. Tako so sodili voditelji. Razen tega ga je gnala želja po najvišji zmoglosti: Svojemu očetu ni hotel biti v breme, ko bosta šla nekoč skupaj na potovanje. In najsi je postal v taboru resničen divjak, je vendar imel v svojem šotoru največjo snago in svoje stvari v skrajnem redu; zato je po razsodbi taborskega predsedstva prejel prvo nagrado.

Začasa taborjenja v gozdovih je opazoval življenje ptic, in ko so bili zopet v zavodu, je pregovoril Blackieja, da ustanovita skupaj »Društvo prijateljev narave« — kljub zasmehu sportnih gorečnikov. S svojim fotografskim aparatom je napravil v naravi mnogo posnetkov iz ptičjega življenja in se nato lotil sestavka o pticah v zavodovih okolici. Sestavek je izšel v šolskem magazinu in Junior je sklenil, da postane pisatelj, čim bo dovršil univerzo.

Dve leti že ni videl svojega očeta. Božične počitnice je zopet prebil pri teti Mariji. Nekega dne je prišla mrs. Fielding, žena enega profesorjev v Juniorjevem zavodu, slučajno na

čaj k teti Mariji. Ni vedela, da se nahaja Junior v sosednji sobi.

»Toda to je vendar zločin, kako Phil zamenja svojo krasnega dečka,« je rekla teta Mary.

»In pri tem se fant še tako izborno razvija,« je odvrnila mrs. Fielding. »Eden izmed najbolj priljubljenih gojencev je v šoli.«

»Moje brata ne razumem. Seveda se popolnoma vtaplja v svojem poklicu, sedaj, ko je nekaj dosegel; toda tod in tam bi mogel fantu poslati vsaj kako dopisnico.«

»Ali hočete v resnici reči, da svojemu sinu nikoli ne piše?« Mrs. Fielding je bila zaprepaščena in ogorčena. In tu je prišlo za Juniorja tragično odkritje. (Dalje.)

Ropar in kardinal

Canterburyjski nadškof se je nekoč na svojem potovanju ustavil v samotni obcestni gostilni. Na nasprotni strani ceste se je razprostiral velik gozd. Nadškof se je odpravil v gozd, da bi se izprehodil. Tam je naletel na čedno oblečenega moža, sedečega na parobku; v rokah je držal šop kart ter med živahnimi kretnjami govoril sam s seboj. Nadškof ga je nagovoril in vprašal, kaj da tu dela.

»Kvartam,« je odgovoril neznanec.

»Kvartate?«

»Kakor sem rekel.«

»S kom pa igrate? — Saj ste čisto sami?«

»Nisem sam.«

»Kdo pa je vaš soigralec?«

»Igram z Bogom.«

»Potem imate pa mogočnega soigralca,« je menil nadškof.

»Pravičnega!«

»Katero igro pa igrate z njim?«

»Ekarté!«

»Ali igrate za kaj?«

»Seveda!«

»Toda vaš partner vas znatno prekaša!«

»Ne posluša me svoje moči. Kvarta kakor človek.«

»Če pa dobite ali izgubite, kako potem to zaračunite?«

»Kakor navadno.«

»Kako je trenutno z vašo igro?«

Neznanec je zamrmral nekaj besed pomislil in slednjič odgovoril:

»Sedaj sem izgubil!«

»Koliko?« je vprašal nadškof.

»Petdeset gvinej!«

»Lep denar! Kako pa sedaj to plačate?«

Kaj Bog sprejme vaš denar?«

»Ne, ima svoje zakladnike.«

»Kdo so ti?«

»Reveži. — Ako dobi, mi pošlje vedno, kakega poštenega, pravičnega moža, ki pobere pri meni izgubo. Sedaj mi je poslal vas.«

Pri tem je tujec potegnil mošnjo, izročil nadškofu petdeset gvinej in zopet sedel h kartam. Nadškof se je najlepše zahvalil, se smejal sam pri sebi nad čudnim svetnikom in šel svojo pot. — Na povratku je zopet naletel na kvartarja, ki je igral s svojim nevidnim soigralcem. Nadškof ga je zopet ogovoril in vprašal, kako srečo je imel pri igri. Neznanec je odgovoril, da je v tem času deloma izgubljal deloma dobival.

»Ali še vedno igrate?«

»Kakor vidite!«

»Kako je trenutno z igro?«

»Izvrstno. Dobil sem.«

»Veliko?«

»Petsto gvinej!«

»Lepa vsota! — Kdo jo bo pa sedaj plačal?«

»Bog mi vedno pošlje pobožnega moža, ki plača zanj. Sedaj ste to vi, mylord!«

Pri tem je neznanec potegnil pištolo — in nadškof je plačal. Čudni kvartar je denar spravil in jo pobrisal. Nadškof je pa sedaj vedel, s kom je imel opraviti.

»Tu-le,« je pojasnjeval Rust, a glas mu je bil nekako hripav, »tu-le je bila kašča, iz katere so spuščali vreče na spodaj ležeče čolne. Če bi to prezidali, bi imeli krasen razgled na gozdove in gore. Pojdi sem in poglej!«

Kakor v sanjah je sledila Hilda pozivu. Stala je le še dva koraka pred odprtimi vrati.

Nerazumljivo čustvo jo je prisililo, da se je ozrla na desno... Tam je zagledala blede obraz neznanke, ki se ji je smehljala in jo vabila z roko. Mehanično kakor mesečna ji je sledila ven na ozko stezo in le nejasno so ji donele na uho besede njenega moža:

»Stopi vendar bliže.«

Kakor da bi jo silila nadnaravna moč, je hotela Hilda slediti lebedi in vabeči prikazni. Tedaj jo je zadel na ramo lahen udarec.

A to je trajalo le delec sekunde, nakar je mlada žena planila v stran, kjer se ji je svetil nasproti lepi obraz. Za njo se je razlegel strašen krik... težko telo, ki se je bilo za udarec nagnilo naprej, je omahnilo v globino in plesnilo v grgrajoče valove, ki so se šume zgrnili nad njim...

Nekaj mesecev kasneje je gospa Heer obiskala Hildo, ki je le počasi okrevala od živčnega pretresa.

»V svojem sožalnem pismu vam nisem mogla vsega izraziti, kar sem vam hotela povedati. Te je moralo biti strašno za vas, in kako čudno, da je umrl skoraj na enak način, kakor njegova prva žena!«

»Da, znano mi je, da je umrla vled nesrečnega padca.«

»Da, moja sestričina mi je pripovedovala. Ne sreča se je zgodila v Švici. Dekliško ime prve žene...«

»To bilo Liza Meurer,« je mirno dodala Hilda

(Alfred Brie. — Prev. A. V.)

M. H.

Volk v Grintovcu

Za od nekdaš so me mikale gore. Med letom — studiral sem v Kranju — smo stikali po Smarjetni gori in Svetem Joštu, ali vsaj po Strahci dolini in Cirkškem borštu, po Šenčurskih in Nakolskih gajnah. Med počitnicami sem pa bredel po planinah, po Vrtači in Stolu in po Begunjskem. Pa ne s salamo in kračo. Z moko in kašo in piškercem, katerega sem pristavil k ognju pri pastirjih ali drvarjih, največkrat pa pri rudarjih v Begunjskem. Zgodilo se je tudi, da sem si kupal kar pod smreko in spal pod grmom.

Odkar se mi je pa med letom posrečilo dvigniti ekpedicijo iz Kranja na Storžee — tudi takrat smo prenočevali na prostem — sem čimdalje bolj hrepeneče ogledoval Grintovec.

V sedmi žoli smo bili takrat. Pregovoril sem sošolca Jaka, da sva opravila spoved pred binkošti. Zato sva bila po binkošti, takrat ko je bila obogatna spoved in sv. obhajilo, midva poldrug dan prosta.

Prihranil sem klobaso, ki so mi jo dali doma mama, kupil kruha, sladkorja in čaja, si izposodil pri gošpodinji primeren lonček, pa sva jo mahnila namesto k spovedi v Kokro in sva ob mraku zaprosila pri Šahadolniku za prenočišče in če bi nama stopili malo mleka. Rihka gošpodinja nama je kaj rada ustregla. Nadrobila sva kruha v mleko, povprašala, koliko sva dolžna in dobila odgovor, da dva tavžent cekinov. Ker taklo denarja nisva premožla, sva se logo zahvalila za večerjo in »perperges«, češ, da bova jutri ob prvem svitu že odšla. Gošpodinja je sicer ugovarjala, da ne ve, kda bo prej pokonci.

Spala sva v senu na nekem ovčaku, ki je bil tako zgraven, da se je v sredo zapeljal voz, potem so pa na obe strani zmetavali seno. Jaz sem ležal pri pezu, Jaka pa poleg mene, ne daleč od lestve, po kateri sva prišla na seno.

Spiva, spiva, spiva.
Nekakrat me prebudila: »Bb, b, b, b.«
Pod nama, tik ovčaka, je zalajal srnjak. Nekje na je odgovoril pes. Srnjak je preskočil plot in se še packrat oglašil.
Pogovarjam se malo na ležišču. Pa se je glasil Jaka:

»Ti! Ali spiš?
Njegov glas je trepetal.
»Ne. Ti je mar umaz?
»O, ne. Mraz mi ni. Ampak —
»No, kaj?
»Ali si slišal?« Sedaj sem že ugnil, da je Jaka strah.
»Slišal?« mi odgovorim.
»Kaj pa je bilo?«
»Kaj žvale.«
»To vem sam. Ampak, kakšna žival je bila?«

Nato sem se jaz malo zlagal. Prav dobeo sem vedel, da je lajal srnjak, pa sem odgovoril drugače, ker sem hotel tovariša malo potegniti. Odgovoril sem: »Pravkar premišljuje, kakšna žival je bila.«

»Ali je bil gams?« je hotel vedeti Jaka.
»Gams ni bil. Gamsa ni tako nizko, in gams žvižga, kakor žvižga človek na postu. Kolikokrat sem ga že slišal. Pa tudi v žoli smo se udili tako.«

»Kaj pa je bilo?« Njegov glas je izdajal, da je že prijel za vado. Zato sem začel počasi sulca vleči iz vode. Modroval sem mi približno takole:

»Lisica laja, sem jo že tudi slišal, lisica ni bila. Jazbec, in je menda čisto mlajši ali pa vsaj na pol. Srnjak —?
Obmolčeval sem. Malo sem ga hotel preizkusiti, če Jaka mene ne vleče. Mitro se je oglašil:

»Sina ne more imeti takega glasu.«
Mitro sem mi pritril, ker je hval tudi zadel, da sina res nima takega glasu.

Vprašal je še po jelenih, če jih je kaj v naših krajih. Razložil sem mu, kakor sem sam vedel in bil prepričan o tem, da redi jeleni pad baron Born, pa ima vse ograjene. Malo je tovariš pomislil, potem je pa ugotovil:

»Ampak, glas je bil tak, da je to morala biti taka večja žival kakor je zajec.«
»O gojovo, gojovo. Pa jaz ne vem, kaj je bilo. Zaspiva.«

Res se mi je že spet zadremalo, kar me Jaka dregne:

»Ti! Kaj ne, saj medvedov in volkov ni v naših krajih?«

Kar samo se mi je smejalo. Pa sem se delni zaspanega in sem nevnemerno odgovarjal:

»Včasih so bili. Medvedje in volkovi. Sedaj se pa stalno pri nas ne drže. Le včasih se kakšna pripeče odkod.«

Jaka je še hotel vedeti, če res medved ne napade mirnega človeka. Zagotovil sem mu, naj bo kar brez skrbi, da bi medved prav gotovo ne prišel k nama na ovčjak. In pa tudi to, sem mi povedal, da sem že slišal, kako medved zarjova. Videl sem medveda, s katerimi so prišli cigani. In, če medved cigani ni po godi plesal, ga je sunil s tožkim, okovanim kolom v trebuh, da je zverca zarjovela, da smo se otroci vselej previdno umaknili.

»Kako pa volk rjove?« je hotel vedeti tovariš.

»Volk? Ne vem, ker ga nisem še nikoli slišal.«

Ob zalonu carske Rusije

Ko sta nato prišla prvič minister Hvosťov in njegov pomočnik Belecki na ribjo pojedino in se srečala z Rasputinom, sta bila v nemali zadregi, ker se je Hvosťov spomnil, kako ni hotel nekoč sprejeti Rasputina v Nižem Novgorodu brez Rasputinove protekcije, kar pa je Rasputin običajno zameril. Takoj je tudi v resnici Rasputin nahlulil Hvosťova: »Takrat v Nižem Novgorodu pa me nisi povabil na obed. Kakor pravi tepec si se obnašal. Pa tudi midlo se ti je,« je godrnjal Rasputin. Nato je nahlulil še Beleckega. Ta pa se je med tem že znašel in prišel Rasputina hvaliti. Tudi knez Andronikov je uspešno posegel v razgovor, da je bil že Rasputin potolažen. V tem je prišla še Červinskaja in povabila vse k mizi.

Med pojedino so govorili Hvosťov, Belecki in Andronikov samo o političnih stvareh in skušali dognati Rasputinovo misli. Toda Rasputin je bil previden. Marljivo je obiral ribe in se z obiranjem odtegnil odgovorom. Če pa je odgovoril, je vedno dobro preudaril, da njegovi gostitelji niso prišli na svoj račun. Sprevideli so, da je ribja pojedina zelo neprimerna za politične razgovore in zato so sklenili, da poskusijo priboditi z navadnim mesom. Pa ni šlo. Rasputin je takoj zahteval ribe in odložil meso in tako so morali prinesiti iz previdnosti že prej pripravljene ribe. Tako so se morali zadovoljiti s kratkimi odgovori, ki jih je dal Rasputin. Tem več pa so dosegli s tem, da so mogli vplivati na Rasputina, da se je ta zavzel po njih želji za rane zadeve. Takrat je šlo ravno za to, da bi vrgl Hvosťov vrhovnega prokuratorja Samarinu, ki je bil njegov nasprotnik. Hvosťov je vedel, da brez Rasputinove pomoči tega ne doseže in zato je tako sprotno udaril po Samarinu, da je bil tudi Rasputin proti Samarinu. In potem je stvar šla.

Ko sta se nekoč poslavljala Belecki in Hvosťov, je Belecki na skrivaj prešil Červinskajo za par besed in ji naložil, da nadzira tudi Hvosťova, kaj govori z Rasputinom. Komaj pa ji je to naročil Belecki, je že stopil k njej Hvosťov in ji na tistem prišepnil, da nadzira Beleckega. Tako malo sta si zaupala minister in njegov pomočnik.

Nekoč je bil Rasputin sila slabe volje. Lepi bili so tvoj agentile je nahlulil Beleckega. In potem je povedal, kako je prišel k njemu častnik Davidsohn od »Birževskih vjednostic«, se lastni njegovi hčerki in celo prošil za rano roko, da si je tako pridobil Rasputinovo zaupanje. Nato pa je objavil škandalen članek o Rasputinu in ga smeti. Takoj drugi dan si je dal Belecki poročati o tem častniku, nato pa ga je poklical k sebi, mu dal 600 rubljev, ter mu energično povedal, da se naj temeljito premisli, preden bo, da se eno slabo besedo zapisal o Rasputinu. Davidsohn je razumel mišljaj, spravil denar in izročil Beleckemu ves svoj material. Tega je potem izročil Belecki Hvosťovu. Ko je Belecki vse to pravil Rasputinu, je ta nasprotnost sijal od zadovoljstva. »Ti si imeniten dečko,« je govoril. »Minister mora postati Hvosťov, je tihi dan še poostil nadzorstvo nad Beleckim.

Rasputin proti dumi.

Ribje pojedine so postajale politično vedno bolj zanimive in važne. Hvosťov je skušal na teh pojedinah pridobiti Rasputina za vse svoje namene in tako tudi za vpolitiko dume. To pa iz tega vzroka. Ministrski predsednik je bil tedaj Goremjkin, ki nikakor ni hotel sklicati dume, ker se je bal parlamentarnih debat. Hvosťov, ki bi sam rad postal ministrski predsednik, pa je hotel doseči sklicanje dume v nadi, da se bo Goremjkin na seji dume posteno blamiral ter zato padel in bi postal njegov naslednik Hvosťov sam. Ko je prišel prvič govoriti Rasputina o potrebi sklicanja dume, je Rasputin odločno odločil njegovo misel. Vsa duma je bila Rasputinu

»Za moj del lahko. Ne vem pa no. Naj bo, kar če. Zaspiva!«

»Tudi se je spet oglašil Jaka. »Ali volk zna hoditi po lestvi?«

Ki do sem se moral premagati, da nisem hušil v glasen smeh: »Ne vem. Res, vem, da se temu priučim.«

Ni odnehal. Moral sem vstati in polegati lestev na ovčjak. Pa kako zvito se je Jaka potuhnil. Rekel je, da lahko pride po lestvi kakšna lump k nama. Ko sem prišel nazaj na ležišče, sem ugotovil, da se je Jaka preselil na moje ležišče, ki je bilo za pazem in pri kraju. Volk bi moral najprej mene požreti, preden bi prišel do Jaka. Ko sem ga opomnil, da je zavzel moje prejšnje mesto, je rekel:

»Saj je vseeno. Kar tam leži. Mami je bilo res vseeno, Jaka pa ne.

»Ti!« se je spet oglašil.

»Kaj je?« Sedaj sem bil pa res radoveden, kaj se Jaka skrbi.

»Ali volk kaj visoko skoči?«

»Visoko, visoko,« sem mu razlagal. »Pri nas doma pripovedujejo, da je skočil volk čez nad en meter visok plot, pa z jarcem v golem, pa se ni ne volk in ne jarc prav nič zadel ob plot.

»Pa in gori k nama bi volk ne mogel poskočiti?«

»Kot bi mignil, je pri nama, če bi naju hotel požreti.«

Ta moj odgovor je Jaka čisto zapri sapa. Polegnil je polnino čez glavo in obmolčnil. Spal ni, prav dobro vem.

zoprna. Po njegovem mnenju je bila duma samo skupščina grofov, plemičev in bogatašev, sploh ljudi, ki niso imeli niti pojma o kmečkem življenju in se tudi niso trudili, da bi kmetu pomagali. Predvsem pa je hotel Rasputin doseči dvoje: 1. da se vojna neha in 2. da se razdeli veleposestniška zemlja kmetom. Baš to dvoje pa duma nikakor ne bi hotela skleniti. Kaj mu bo torej duma!

Z vsemi sredstvi je kljub temu skušal Hvosťov Rasputina prepričati, da je sklicanje dume vendarle potrebno. A brez uspeha, ker je bil Rasputin proti dumi še iz drugega, čisto osebnega vzroka. Bal se je namreč, da bi v dumi govorili tudi o njem in ga napadali. Da prežene Rasputinu ta strah, je po dolgem pregovarjanju dosegel Belecki od predsednika dume Rodzjanka pismeno obvezo, da ta nikakor ne bo pustil govoriti v dumi o Rasputinu. Ali tudi to ni pomagalo, tem manj, ker je o prizadevanjih Hvosťova slišal tudi Goremjkin, ki je nato obiskal Rasputina ter ga z lahko prepričal, da je sklicanje dume čisto nepotrebno.

Hvosťov se je nato obrnil na škola Varnavo, ki je bil Rasputinov prijatelj in na opata Martijana iz Tjumena, ki je užival Rasputinovo zaupanje, da bi ta dva pridobila Rasputina za sklicanje dume. Martijan je bil pripravljen Hvosťovu pomagati, če bo imenovan za arhimandrita, Varnava pa je zahteval, da postane nadškof. Hvosťov je takoj tekel k svojemu soročniku nadprokuratorju sinodu Volšinu in dobil njegovo zagotovilo, da bosta oboje imenovanji pri prvi priliki izvršeni. Toda tudi ta dva nista mogla pregovoriti Rasputina. Zato sta mu začela govoriti, kako bi bilo dobro, če bi obiskal samostane na Athosu, ki so bili od nekdanj Rasputinu posebno pri srcu. Hvosťov je pri tej priliki omenil, da bi si šlo ministrstvo v čast, če bi lahko plačalo Rasputinu polne stroške. Ta je nato v resnici izjavil, da bo odpoštoval in že je mislil Hvosťov, da bo mogel v Rasputinovi odsotnosti doseči sklicanje dume. Toda umotil se je. Rasputin je sicer vstakel v žep 50.000 rubljev za potovanje na gore Athos, niti misli pa ni na to, da bi to potovanje res izvršil. In tako je minil teden za tednom, a Rasputin se je samo gostil in zabaval z romanjem pa ni bilo nič.

Tedaj je Hvosťov spoznal, da ne bo nič z njegovim vodstvom, ker je napoti Rasputin. Sklenil je zato, da bo dal

Rasputina umoriti.

Hvosťov je bil kot notranji minister vrhovni šef vse državne policije in samo naravno je bilo, da je začel v trenutku, ko se je Hvosťov odločil za umor Rasputina, delovati ves policijski aparat v tem smislu. Gromadili so se akti in dokumenti o Rasputinu, njegovem življenju in njegovih držnih političnih dejavnostih. Vse to gradivo naj bi služilo v opravičilo umora. Hvosťov je žutil, da sam ne bo mogel izvršiti umora in zato je o svoji nameni govoril tudi svojemu pomočniku Beleckemu. Ta je bil takoj za umor Rasputina in je Hvosťovu sporočil, da je hotel že minister Maklakov dati umoriti Rasputina. Takrat so hoteli zvesti Rasputina iz Sevastopola v Julto, kjer bi vrgl Rasputina z neke pečine v morje. Tajna охрана, policija, notranje ministrstvo je bilo o tej nameni že obveščeno, treba je samo še bilo, da pristane na umor poveljstvo carske palade. To pa je bilo umoru nasprotno, ker bi umor nasprotoval interesom dinastije. Tako je bil takrat Rasputin rešen smrti.

Hvosťov je takoj sporočil Beleckemu tudi svoj načrt, kako naj bi se sedaj izvršil Rasputinov umor. Rasputina bi potem neke ženske zvalila v neko hišo, kjer bi ga kloroformirali in ga odpeljali k morskemu obrežju, kjer bi ga zadavili in obteženo truplo vrgli v morje. Belecki je pritril načrtu, izjavil pa, da bo

Drugo jutro sva ob prvem svitu že vstala in šla naprej. Pri Šahadolniku v kuhinji je že bila luč. Naju je le gošpodinja prehitela. Ko prideva izmed hiš in polja, je spet spregovoril Jaka:

»Ti, kajne, saj volk ne hodi zjutraj na lov?«

»Ti preklicani volk,« sem mislil, »kak, da! no že Jaka mir.« Jaka sem pa sedaj na vso moč polegnil:

»Če se ponoči ni našel, hodi volk tudi zjutraj na lov. In če je lučen, je volk tudi človeku nevaren. Kar izza grna skoči in ti grijo pregrizne.«

Jaka, ki je šel za mano, je bil na mah tik ob meni. In če sva prepoznala kakšnega drobnega ptička, da je zastumalo listje, se me je Jaka vselej oprijel za roko.

Pri stari Krišchanovi koči sem v jutranjem solnu skuhal čaja in Jaka tudi povedal, da sem ga vlekli in da je lajal srnjak. Mislile, da je varjel. Nak. Čelo mi je meni hotel dokazati, da je ponoči rjoval volk.

Jaka je hči dan hodil izvanredno zamiš. Z važnim postajanjem je šel mene utrudil, tako da na predi ne potem nisem še prav na nobeno goro tako težko prišel, kakor takrat na Grintovec. Bila sva isto leto prva na vrhu.

Jaka me je vso pot zmerjal. Nobena reč mi ni bila prav. Ko sem mu pa začel praviti, kako težko človek sebi hodi v pravim volkom, bi me bil pa gotovo nabil, če bi me bil upal zmagati.

Q. ti preklicani volk ti.

BIRERJI rastlinske destilacije „TRIGLAV“ so najboljši. — — — Zahtevajte jih povsod!

o tem že govoril s šefom »posebne straže«, polkovnikom Komisarovom, ki je bil njegov intimen prijatelj. Komisarov ni ugovarjal umoru iz moralnih razlogov, temveč dejal, da dobro razume, če hoče Hvosťov umoriti Rasputina, ker je ta mesto njega naredil za ministrskega predsednika Stürmera. Toda iz tehničnih razlogov ugovarja načrtu, ki preveč diši po »provincializmu«. Vidi se, da ga je skoval človek, ki je le malo živel v Petrogradu. Umor bo takoj prišel na dan in bo več škodoval ko pa koristil morilecem. Na zadnje pa je povedal Beleckemu še to, kar je izvedel po svojih agentih, da je namreč Hvosťov v zadnjem času carju vodno govoril, da je za varstvo Rasputina dobro poskrbljeno. Vsa varnostna služba pa je v rokah njegovega pomočnika Beleckega. Jasno je torej, da bo skušal Hvosťov svojo odgovornost za umor naprčiti Beleckemu. Zato je Komisarov nujno svetoval svojemu prijatelju Beleckemu, da naj nikar Hvosťovu resno ne pomaga, ker pač nima nobenega smisla, da bi služil kot orodje za egoistične in zavratne namere Hvosťova.

Belecki je nato predlagal, da bi takoj ves naklep sporočil Rasputinu. Komisarov pa je bil v takih poslih bolj izvešan in je zato svetoval, da se naj Belecki na nobeno stran še ne veže. Če bi Hvosťova izdal, bi ta mogel vse utajiti in potem bi bil Belecki v pasti. Treba si preskrbeti od Hvosťova kompromitirajoč dokument in na podlagi tega dokumenta potem ovaditi Hvosťova Rasputinu in carju. Belecki je takoj pritril Komisarovu in nato sta oba prijatelja sklenila, da bosta kazala Hvosťovu svojo pripravljenost za izvršitev umora, obenem pa skrbela, da se Rasputinu nič ne zgodi. Komisarov je tudi takoj podvojil stražo okoli Rasputina in tako je bil Rasputin najbolj varen baš takrat, ko je pripravljali notranji minister njegov umor.

Komisarov je svetoval Hvosťovu, da naj tudi psihološko pripravi umor Rasputina in govori carju o Rasputinovi nasprotnosti. Hvosťov je takoj ukazal svojim podrejenim organom, da mu v tej smeri pripravijo material in res so mu ti v kratkem izročili med drugim tudi to poročilo:

»18. septembra. Rasputin je prejel iz Petrograda na stroj pisano sledeče pismo: »Ti imaš velik vpliv na carja in zato te poslušamo, da upraviš na to, da bodo ministri odgovorni narodu. Če tega ne storiš, potem ne bomo imeli nobenega usmiljenja s Teboj in Te bomo ubili. Naša roka se ne bo tresla, kakor se je tresla atentatorici Gusevi. Nas je deset moč, ki smo trdno odločeni, da Te najdemo in zadenemo, pa se skrivaj kjerkoli.« Tako je imel Hvosťov ljudi, na katere bi mogel zvrniti vso krivdo za umor, ki ga je pripravljaj sam.

(Nadujevanje prih. nedelje.)

I. A. Krylov:

Basni

Zajec na lovu

Skupivši se v mogočen roj, zveri medveda so vlovile in ga na planem zadavile. Nato delijo med seboj, kateri kos komi pripade. In zajec za uho medvedove popade. »Baš šel takoj!« kričijo nanj, »a kje si takas hodil, na lovu te ni videl prej nihče.« »Prijatelj!« odreže zajec se, »Kedo pa, če ne jaz, vam ga iz gozda je prijatelj pripravnega pripodil na plano sem?«

Čprav je tolikšno bahavstvo bilo jasno, se vendar zdelo vsem, je bolj kratkoročno, da zajec le dobil svoj kosček je pri tem.

Čprav bahadem se smejijo, a pri delitvi jim le zmerom kaj pustijo.

Prevel Georges.

Brezjanka

— — — — — : dušna zmoglost,
— — — — — : dušanska prestojna,
— — — — — : vešila prina,
— — — — — : tužna jugska zemlja,
— — — — — : del sveta,
— — — — — : dobro za oči,
— — — — — : biser slov. znanja,
— — — — — : ghsbilo,
— — — — — : znanjka gomindi,
— — — — — : drevo,
— — — — — : nekdanja slovanska država,
— — — — — : osrednja točka slovanskega točesa.

Črta, ki pridnja v ozračje bledih namesto pika, povedo od zgoraj navzdol znan pregovor:

Za nagrado razpisujemo:
1. Pregled Ivar: Zgodba zbravnika Muzika.
2. Gregorčič Simon: Rozija, II. avtor.

Rostov aritmetična.

1. Ošva, 2. Ošvadi, 3. Ošvadi, 4. Nekas, 5. Zidje, 6. udob, 7. podlasci, 8. Alas, 9. a grada, 10. soln, 11. Ivan Susteršič: Oton Zupančič: Neša besein.

Za nagrado sta izrečena: Jozef Mlinar, Gostilica—Dolaj (Fingar: Gostilica—Dolaj).

Milan Vetrovec, poštni upravitelj, Tolstoj (Sienkiewicz: Jerna: zmagovila).

NAŠE MALE

Danilo Gorinšek:

Materi

Če osi grmi bi zacveli
in vsi gaji zadehteli,
vse vodice zasumljale,
vse zvezdice zasijale,
njo da z njimi obdarujem,
ki ji vse, prav vse dolgujem
— bi premalo mogel dati
Tebi, moja zlata mati.

Danilo Gorinšek:

Želja

Ena misel me navdaja
koderkoli se mudim,
ena želja me obdaja
osak večer, kadar zaspim.

Ena misel: Bog zdaj bodi
z materjo — kjerkoli je;
ena želja: Kjer zdaj hodi,
— z mano bodi nje srce!

M. Hložek:

Sivček — širokoustnež

Sivček je bil majhen škrat, ki se je rad bahal, da ga še ni bilo nikoli strah. Gozdni prebivalci so ga kaj radi dražili in mu nagajali, češ, da so ga videli, kako je bežal pred lastno senco in kako ga je bilo strah. »Mene strah?« je kričal, »mene, da bi bilo strah?« In užaljen je odkorakal proč od nagajivcev.

Nekega dne je Sivček obiskal prijatelja. Pot je bila precej dolga. Truden in lačen je prišel do Kuštravčeve kočice. Zelo se ga je ta razveselil in mu nanosil vse polno najboljših jedi na mizo, kar pač zmora takale škratčeva kuhinja. Ves dan sta pila in jedla. Neopazeno se je pošolavil dan in škip je prijedral izza gore ser pehunkal v izbico. Preplašen je plesnil Sivček kvizka. »Kaj take pozno je še? Zdaj pa je hitro na posteljo!«

Kuštravček mu je prigovarjal, naj vendar pri njem prenoči. Toda Sivček ni hotel o tem ničesar slišati. »Potemle« je dejal, »lahko ponoči kdo v temi v mojo hišico in mi je izprazni. Niti obesa ne bi mogel zatihati od samih skrbi!«

Počkal je le še toliko, da je Kuštravček vpregel velika Tipalčka, ki naj bi ga ponesel domov. Ne morete si misliti bolj udobnega kognjčka. No, seveda polček ni tako brezumno dirjal, da bi sebe in jezdenca spravil v nevarnost, toda ko ga je pogledal Sivček z besedo »hi-ho-ho«, jo je urno ubral čez dno in sira. Zelo prijetna je bila ta jeka po zeleni travi in mehlem mahu. Ves čas jima je drugoval mesec.

Sivček se je že pri sebi veselil, kako se bo postavil pred sosedi, ko bo prijahal sredi noči sam domov. Pa naj le kdo potem še reče, da ga je strah!

Škip pa, kakor da je uganil Sivčkove očišne misli, se je prav tedaj skril za oblake.

Tema je objela škrata in kar zagomazelo mu je po hrbtu, tak strah ga je prešinil. Le predstavljalje si, kako bi bilo vanj pri sru. Če bi sredi tamne noči ostali popolnoma sami v temnem gozdu! Koliko strašnih pošasti počni v tej črni in za vsako bilko in za vsakim kamničkom se lahko skriva grozna zverina.

In — o groza — prav v tem trenutku so ga potipali za vrat mokri, mrzli prsti; tako se je ustrašil Sivček, da se je skoro prekinil s poljka. Gotovo je to dahi kakke zverine, ki straši ponoči tdi otoli in ki ga bo zdaj pohrustal kar s škornji vrd!

Bridko je obžaloval zdej malček, da ni ostal pri Kuštravčku. Bolje bi bilo, da bi mu tutovi izpraznili dno, ko da ga zdej preganjajo strahovi. In ujeti se jim sploh ne sme pustiti — kaj mislite, na kak and način bi ga bilo tedaj konec?

»Hitro, hitro,« je prigovarjal Tipalčka, kateremu je živigul bič neprestano okoli ušes. Tudi

z ostrogami ga je spodbujal Sivček, ki je skoro skoprnol od strahu, kadar je znova začutil tiste mokre, mrzle prste na svojem tilniku. Ozrl pa se naš škratek ne bi za ves svet. Videl itak ne bi nič, ker je bilo temno kot v rogu.

Tipalček je zdaj dirjal, da ga je znoj oblihal, zakaj tudi njegov repek so obtipavali tisti mokri, mrzli prsti.

To vam je bil divji beg, lov na življenje in smrt!

Se ta strmi breg in na varnem bosta. Ampak v tem strašnem diru ni bilo več mogoče zmanjšati brzine in z neverjetno naglico sta se skotalila Sivček in Tipalček po strmimi navzdol in za njima »strah«.

V tem hipu je pokukal izza oblaka šcip in se poredno nasmehnil. Tudi vi bi se smejali, če bi videli, kako neumno je buljil Sivček v »strah«. Bil pa je ta »strah« — njegov sosed Kobilica, ki je hotel bahača nekoliko podražiti. Seveda je bila to precej neumestna šala, zakaj pri padcu bi se bila lahko zgodila večja nesreča; imela pa je to dobro posledico, da se Sivček od tistih dob ni nikdar več širokoustil, da ne pozna strahu.

Kokošja zgodba

Petelin planil je na ploč, priklical s presunljivim glasom skupaj kokoši rod in mu oznanil:

Kukuru in kikiri,
putke moje zveste!
Odprite vrata in oči
moj gad je jutri, vesele.

Spokobi se, da proslavimo predvečer tega znamenitega zgodovinskega dogodka na tak način.

da bo svetel na vrste nanj spomin. Ker bi nam pa zabave to greniti ulegnil, fuj in fuj, oug — naš sinu gospoder Andrej —

sem sklenil in ukrenil.

da deleč proč praznujemo to več od danu: v samotni hosti.

Vse je že pripravljeno: povabljeni so odlični gosti, prepeval nam bo zabiji zbor »Humor«, bucljajo slavnostno prevzele so kresnice, a miške v polje lučke bodo nam nosile

krače in putice.

Odmore krajšali nam bodo godci in slatili ogromni vinski sodci.

Lepo bo, ej, lepo tako, kot še nikjer nikoli ni bilo!

Kukuru in kikiri,
putke moje zveste!
Zaprte ušesa in oči —
zdaj vse že dobro veste.

Le hit, le hit pripravite se mi na pot! Dan se bliža, mink se bliža — kmalu pojdemo odloč.

Kokodak in kokoko,
kajpak, kajpak pojdeno!

so putke v en glas zavreščale in — en, dva, tri! — se praznje preoblekle in — en, dva, tri! — jo maskiraj z dvoristi, kjer so hude dekle, popihale... Vesele odbirale so za petelinom proti hosti, kjer zbrani bili že so hroščevlinski gosti.

2.

Hej, in so v mirak kresniet-puntice zavreščale in žube v zborn veličastno zarejgale:

»Rega, rega, kvak-čvakon,
zbor je naš ubran kot zvon.
Slahtjenec današnjemu
pojemo na čast, juhu!
Naj še mnogo let živi
in skrbi za putke svoje.

Naj prelepi, kikiri!
svoj na sodni dan še poje.
Živio, rega, rega, kvak —
mili naš rojak!

Hej, in je vino pljusknilo kot slap ideč iz sodeev in so poskočno zahreščali instrumenti godeev:

»Holadrija, holadrom,
kindarafa bum in bom,
mitadrita, mitadra,
drumla di-je-ja!...«

Do dna srca je ganjen naš petelin bil. Vzel čisto vince rujnega je v kremplje in napil:

»Kukuru in kikiri,
ljubi moji gosti!
Od srca pozdravljeni
v tej prelepi hosti!
To današnje slavlje
solze vabi mi v oči...
Hvala vam! Na zdravje!
Kikiri-kikiri!

Zaploščali govorniki so gostje z vnebo dirjo in kot obudeni rvesprek rjaveli:

»Živio! Živio!

Nato spat bando v vrste in sam je zaigral:

»Bum—bum—bum—«

So gostje židane se volje spoprijeli, poskočno se po taktu — en, dva, en, dva — zavrteli...

Vse tja do polnoči — napitnice in holadri. Kokoške rajale so kekor blazine, s sladčicami polnile si želodčke prazne — vse tja, vse tja do polnoči. Pijane potlej so vsakršnem običajcu in pospale...

3.

Takrat, takrat pa, pojmenje — — —

Edor ugane, kaj se je potem zgodilo, bo dobil lepo nagrado!

4.

Dragi Kokičkov striček!

Vedno se moram smejati Tvojim kokičkarjem in kokičkaricam, ki se pričajo s Teboj zaradi Tvojeje imena. Jaz si pa že mislim, kako se imenuješ...

Prav lepo Te pozdravlja

Ladislava Ipavec,

učenka III. a r. v Dolnji Lendavi.

Odgovor:

Draga Ladislava!

No vidiš, tudi Tebi se napoved ali to »pričkanje« že smešno in odveč. Nekateri otroci so res čez mero radovedni in sitni. Za vsako neznatno muho, ki jim na nos sede, bi radi

Prihodno, o nedeljo bomo začeli objavljati novo mladinsko pravljico Ptiček z dvema kljunčkoma

ki bo s številnimi risbami opremljena in bo na moč zanimiva in napeta. Jezik je živahen in jedrnat, dejanje poteka gladko in nepri-siljeno in ima polno presenetljivih mest — zato sem prepričan, da bo tudi ta nova storija mojim mladim prijateljem in prijateljicam o prav tako prijetno zabavo, razvedrilo in pouk, kakor jim je bila svoj čas pravljica o najdenčku Jokcu.

Na svidenje torej o nedeljo, otroci!

Kokičkov striček.

vedeli, kako se piše... Primorekokoš vendar, le čemu jim je treba vsega tega znati? Jaz se imenujem Kokičkov striček — in konce besedi. Komur to ime ni všeč, naj se pritoži debelemu Požgančevemu očetu, ki so mi to ime izbrali... Pozdravljena! Kokičkov striček

2.

Predragi Kokičkov striček!

V svojem kokičku si nedavno samo zato objavil Darinkino pismo, ker se je zanj potegnila njena mama. Potožili smo to očku in ta je zagodrnjal, da si s protekeljo v žlahti. Kaj to pomeni, ne vemo. Prošimo, razloži nam! Da ja ne boš vrgel pisma spet v koš, kakor si ga že večkrat. Če ne odgovoriš — morda nisi tako pogumen, kakor se delaš —, bomo pa drugod vprašali, kaj je protekelja.

Te lepo pozdravljamo

Mija in Jože Velikonja
ter vsi bratci in sestrice.

Odgovor:

Draga Mija in Jože!

Kolikor se spominjam, si misla s teto protekeljo prav nič v žlahti. Naj sploh ne vem, kod živi in s čim se ukvarja. Mogoče je branjevka na trgu? Pa ne verjamem, da bi tam imela kakšna ženica tako čudno tuje ime. Teta protekelja gotovo ni slovenskega rodu, nego jo je primahala k nam iz daljne francoske ali italijanske dežele, ali bogve odkod. Jaz je še nikoli nikjer nisem videl; slišal pa sem že govoriti o njej, slišal, in tudi to vem, da jo nekateri zelo, zelo obrajtajo, drugi pa neprestano zabavljajo čez njo... Na vsak način mora biti teta protekelja na moč prekanjena in zagomazana babura. Naj le pride enkrat meni, Kokičkovemu stričku, v pest! Zmestil in nabunkel jo bom teko, da jo bo enkrat za vselej minilo veselje praviti okrog, da je z menoj v žlahti! Kakšna nesramnost! Jaz, misliljubi in dobronam Kokičkov striček — pa v žlahti s takšno hudobno, nemarno pustolovko...! Nak, sem pa že tako jezen, da bi vse razbil. Vse bom povedal debelemu Požgančevemu očetu. Oni se bodo že potegnili zame. Na vsak način naj teta protekelja že vsapraj napravi testament.

Zbogom!

Kokičkov striček.

3.

Dragi striček!

Enkrat sem že bila v Tvojem kokičku, oh, dragi striček, pa bi bila rada še enkrat. Prosim Te, usliši moje prošnje.

Kajne, dragi striček, radovednost mi nič kaj lepa lastnost; jaz sem vkljub temu grozno radovedna. Veš, rada bi Te videla tkrat, ko si se tridesetkrat zaporedoma na glavo postavil. Zakaj se nisi pustil tkrat slikati? To bi bila sila zanimiva slika...

Te pozdravlja

Minka Kračmar,
dijakinja, Šmarje-Sap.

Odgovor:

Draga Minka!

Ker me tako milo prosiš, naj Te v kokičku dam, Ti prošnje res ne morem odveč, čeprav je v kokičku že tako guča, da sem Te komaj komaj stisnil vanj. Zdej si ne morem stečna, kajne?

Da se takrat, ko sem se tridesetkrat na glavo postavil, nisem dal slikati, je res velikan-ska škoda! Ja, viš, jaz tudi ne morem vsega v glavi imeti! Se pač nisem spomnil, kakšna krasn-slika bi bila to. Kadar se bom hotel spet na glavo posieljati, Ti bom že telefonično sporočil, da mi boš lahko pravčasno poslala na dom kakoga slavnega slikarja, ki bo te znameniti zgodovinski prizor na papirju ovekovečil. Torej potepi do takrat!

Srečno!

Kokičkov striček

4.

Komaj čakam nedelje, ko dobim »Slovenec« v roke. Denge dni se še zmenim in zanj, ko ni nič za otroke. Jaz imam zelo rada uganke, striček. Povestice težko čitam do konca, ker so v »Slovenec« čke manjše kot v naši čitanki. Povestice rajši poslušam. Tudi v šoli nam kakšno povedo. Najrajši imam žalostne.

Lepo Te pozdravlja

Verica Bricej,

učenka II. b r. v Lichentimnovem...

Odgovor:

Draga Verica!

Če imaš res tako rada žalostne povesti, bo, prihodnjije napisal nalašč zate eno takšno, da se boš tri dni in tri noči skupaj jokala. Toda povej mi, zakaj pa imaš žalostne tako rada? Ali si bolna, ali žaluješ za kom, ali pa Ti kaj drugega težkega in bridkega na srce leži? Povej, morda se bo pa le tako tako narediti, da boš tudi vesele poslušala rada!

Lep pozdrav

Kokičkov striček.

Letalo in oklopnica

Veliki narodi, ki so si hoteli pridobiti nadvlado nad morji, so zastavili vse svoje sile v graditev oklopnice, pravcati plavajoči trdnjav, proti katerim se nam zdi, da ne more nobena sila ničesar opraviti. Manjše države pa seveda tega radi svojih finančnih razmer niso zmogle in so si gradile raje torpedovke, ki po velikosti seveda zaostajajo za oklopnici, toda so kljub temu precej hitre. So pač cenejše, pa vendar najnevarnejše morsko bojno sredstvo, zakaj dobro merjen torpedo more v trenutku uničiti največjo bojno ladjo.

Toda torpedovke kljub temu niso izpodrinile oklopnice. Pomorski inženjerji so na dva načina zvečali sigurnost oklopnice: da bi omejili opustošenje, povzročeno po torpedu, so notranjost oklopnice opremili s številnimi nepremočljivimi stenami in pregradami; poleg tega pa so oklopnice in sploh velike ladje oborožili s topovi malega kalibra, čijih izstrelki se vrste z veliko hitrostjo, ki lahko preseneti torpedovko, še preden najde primeren prostor, da izstrelji torpedo. Tudi, če torpedovka ni zadeta, vendar radi hitrega obstreljevanja ne more uspešno izvršiti svojega posla. To dvojje je tako rekoč zadostovalo za rešitev oklopnice.

Toda prišle so podmornice, nova nevarnost za oklopnice, večja od prejšnje. Podmornica se približa lahko na večjo bližino kakor torpedovka in ima od tam večjo verjetnost, da pogodi s torpedom sovražno ladjo. Proti temu novemu sovražniku se je oklopnica branila z mrežami, ki ustavijo torpedo, dalje z lovci na podmornice in z različnimi opozorilnimi napravami.

Pojavil pa se je nov sovražnik, s katerim je treba drugače računati, namreč letalo. Zračnim napadom se je pač zelo težko ubraniti. Takoj po vojni so delali zlasti v Angliji in v Združenih državah poizkuse, ki so popolnoma utemeljili nevarnost zračnega napada. Število bomb, ki so zadele svoj cilj, je bilo ogromno, na drugi strani pa so se protiletalski topovi izkazali kot prešibko sredstvo za zavrnitev zračnega napada. Bo li torej letalo izpodrinilo oklopnico?

Če pogledamo, kako mrzlično hitro gradita oklopnice Anglija in Amerika, se tega skoro ni treba bati. Prav tako, kakor se je oklopnica branila pred torpedovko in podmornico, prav tako se bo dala preurediti tudi, da bo držala v šahu letalo.

O tem razpravlja v reviji »Science et la Vie« (Znanost in življenje) poročnik Monlaü.

Gotovo je, da boj med dvema ladjama v istem elementu ni posebno težak. Toda letalo je v zraku, če ne že neranljivo, vsaj težko dosegljivo. Je hitrejša in okretnejša, se lahko poljubno giblje, menja višino; lahko se zakrije s pomočjo umetnih oblakov, preden se približa sovražniku; bombe, ki jih meče, niso nevarne samo, če zadenejo ladjo, ampak tudi, če padejo v neposredni bližini v morje. Končno letalo lahko meče tudi prave torpede izstrelke, slične onim, ki jih uporabljajo torpedovke in podmornice.

Poročnik Monlaü pa je mnenja, da se ne smemo preveč zanašati na rezultate poskusov. Res, da so nekatere bombe, vržene iz letal zadele in v štirih minutah potopile 16.000 tonske ladje. Toda pomisliti je treba, da so se ti poskusi vršili v mirnem času, dalje v bližini obrežja, kar je zelo ugodno za letalo; dalje, da letala niso uporabljala pravih bomb in da so »tarče« ostale pri miru in niso manevrirale. V vojni pa teh za letalo ugodnih okoliščin ni in bodo rezultati brez dvoma popolnoma drugačni.

Res je, da je oklopnica večjega obsega, ki meri v dolžino do 200 in v širino do 30 metrov, za letalo iz precejšnje višine vidna. Če pa se letalo spusti nižje, je pa že ono samo v nevarnosti. Toda ladja se lahko giblje, ne samo, da se izogiba, ampak tudi, da menja svoj smer.

S pomočjo različnih manevrov se lahko oklopnica giblje, ne da bi se oddaljila od svoje poti in spravi s tem pilota letala popolnoma

s tira. Res je sicer, da slednji ne vrže svoje bombe kar na slepo srečo; toda paziti se mora tudi sam, poleg tega pa še gledati, da bo pogodil ladjo. To pa vzame precej časa, ki ni manjši od treh minut. Če torej kapitan vsake tri minute obrne sprednji del ladje, doseže s tem, da pilot sovražnega letala ne more najti gotove »tarče«, na katero bi spustil bombo.

Na drugi strani pa ne smemo podcenjevati protiletalskih topov na ladijskem krovu. Res je, da so bile stotine letal, ki so jih topovi med svetovno vojno zbili na tla, šibko zgrajena, toda od tedaj je tehnika precej napredovala.

Dalje pa je treba pomisliti tudi na to, da je oklopnica, kakor že njeno ime kaže, prevlečena s kovinskim oklepom, da se zavaruje proti sovražnim granatam in bombam. Ugotovili si, da ta oklop vzdrži bombe do 300 kg težke. Končno pa oklopnica v boju ni pripuščena sama sebi; spremljajo jo druge ladje, poleg tega pa še letala, ki se vsak hip lahko spuste v boj s sovražnim letalom.

Poročnik Monlaü zaključuje svojo razpravo z dejstvom, da je postalo letalo za oklopnico prav tako nevaren sovražnik, kakor so bile torpedovke in podmornice; vendar so nam na razpolago več ali manj uspešna sredstva za obrambo proti temu novemu sovražniku, ki nikakor še ne bo izpodrinil oklopnice. Ta bo še nadalje ostala temelj vojne mornarice.

Razvaline ogromnega mlinarstva pri Eberwaldu na Brandenburškem, ki ga je z velikimi zalogami žita uničil požar. — Škoda znaša okrog 30 milijonov dinarjev.

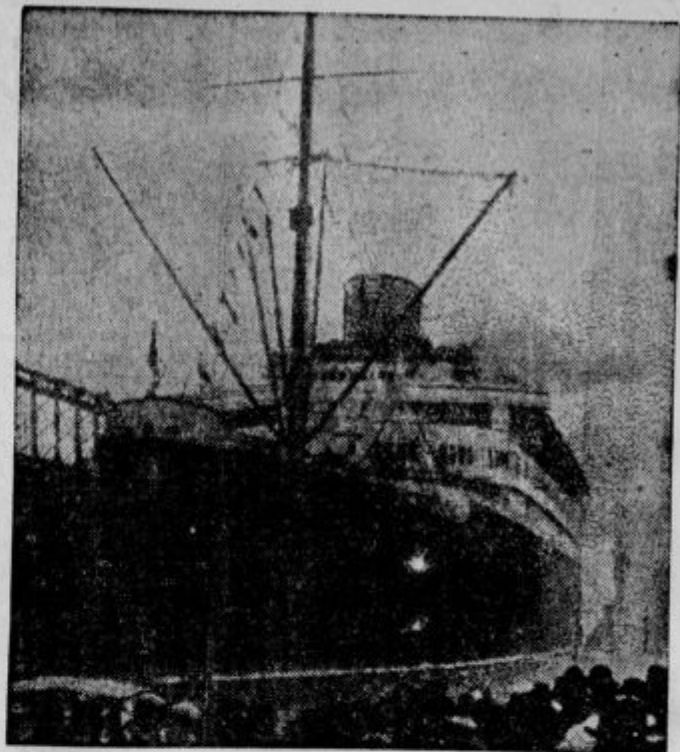
Železniško progo uradel

Pred par leti je Alfonz Cynian pozval svojega prijatelja Silverfisa z dežele v Varšavo, da bi mu ponudil sijajno kupčijo. Hotel mu je za slepo ceno prodati tramvajski voz. Zgodaj jutraj sta prišla oba pred remizo, stopila na še prazen voz in nato je šlo skozi mesto. Silverfis je začuden opazoval, kako sijajno uspeva tramvaj. Neprestano so prihajali novi potniki. Posameznik sicer ni plačal veliko, na koncu se je pa le nabrala znatna vsota. »In to je samo ena vožnja,« je izjavil Alfonz Cynian. Tako vozi ves dan do poznega večera. Gotovo prinaša dobička sto do sto petdeset odstotkov. Po dolgem pogajanju je Silverfis kupil tramvajski voz. Veliko razočaranje pa je doživel naslednji dan, ko je hotel prevzeti svojo dragoceno last. Sodniki so se zadovoljno smejali in vtaknili Cyniana, ki je že imel na vesti podobna dejanja, za dve leti v ječo. Ko je prišel iz ječe, je še lepšo zagodel. Prodal je nekemu kmetu iz Kiele za težak denar visok kip kralja Zige, ki stoji pred varšavskim gradom, za kar je zopet več mesecev mirno živel pod varstvom oblasti. Komaj je zopet dihal svobodni zrak, mu je šinila v glavo sijajna misel. Ukradel je na

Prihod

»Europe« v Ameriko

Naša slika, ki nam kaže prihod »Europe«, parnika Severonemškega Lloydja v newyorško pristanišče, je bila prenešana iz New Yorka v Evropo brezžičnim potom. »Europe« je na svoji prvi vožnji priplula v Ameriko dne 25. marca in rabila za razdaljo od Cherbourga do New Yorka 4 dni 17 ur 6 minut. Stem je »Europe« za 36 minut prekosila dosedanja rekord parnika »Bremen« in si pridobila tkzv. modri trak. Vso pot je vlekel nasproten veter, morje je bilo nemirno in koncem vožnje je tako deževalo, da se nikamor ni videlo.

poldrugi kilometer dolgi progi tračnice s pragi vred. Železniško progo Varšava—Izabelin so namreč nekaj časa gradili, nato radi pomanjkanja denarja ustavili delo in tako je ves material več mesecev ležal kar na prostem. Sedaj od te proge ni ostalo drugega, kakor nasip, na katerem so prej ležale tračnice.

seveda nista imela niti pojma, kakšen je pravi položaj, sta hitela na najbližjo orožniško postajo in tam sporočila, da se je izvršil roparski napad in da je juvelir mrtev. Kako sta se začudila, ko je juvelir živ prišel na orožniško postajo in povedal, kako silno so se zmotili roparji. Šofer Felice Merline in brezposelni fotograf Riccardo Savio, katera sta drugi dan spoznala dotični kmet in kolesar, bosta sedaj delala par let pokore v ječi. Ostalih dveh roparjev pa niso mogli izslediti.

Prvi zaslužek

Marka Twaina

Neki ameriški list pripoveduje, kako je Mark Twain prvič zaslužil denar. Telega denarja pa ni zaslužil z eno svojih knjig, po katerih je postal pozneje tako slaven, marveč s šalo, ki je bila pravzaprav mala goljufija. Taval je brez dela in brez cilja po čikaških ulicah, ko se je nenadoma pojavil poleg njeega krasen hrt. Nekaj časa sta Mark Twain in pes hodila skupaj, ko srečata nekega policijskega nadzornika, ki je stopil k Marku in ga vprašal, če mu proda psa. »Zakaj ne?« je odgovoril poznejši pisatelj tolikih zanimivih knjig. »Za tri dolarje ga lahko imate.«

Nadzornik je takoj segel v žep, potegnili ven tri dolarje in jih dal Marku Twainu. Komaj je bila ta čudna kupčija sklenjena, je že spet nekdo nagovoril Marka Twaina. To pot je bil neki tujec, ki je pripovedoval, da mu je njegov dragi hrt pravkar pobegnil. Ali morda Mark Twain ni videl psa? Tu je Marku šinila v glavo sijajna misel. Ostal bom pošten, si je dejal, in vendar bom zaslužil denar. »Če nekoliko potrpite,« je rekel tujcu, »in žrtvujete šest dolarjev, Vam pripeljem psa.« Tujec je bil zadovoljen, Twain se je hitro obrnil in tekkel za policijskim nadzornikom. Končno ga je dohitel. »Dajte mi psa nazaj,« mu je že od daleč klical. »Prosim, dajte mi ga nazaj,« je solznih oči prosil, ko je prišel bližje. »Denar Vam dam nazaj. Nemogoče mi je, da bi se ločil od svojega ljubega prijatelja, ne morem živeti brez njega.« Nadzornik je bil ginjen in je takoj pristal na to. — Ves vesel je Mark Twain hitel s psom k tujcu, ki je od veselja, da je zopet dobil psa, dal poštenemu najditelju ne samo šest dolarjev, marveč ga je tudi povabil na whisky.

»Ali veste, kako lahko spravite avtomobil v telovnikov žep?«

»Vam se gotovo meša!«

»Zakaj le? Avtomobil enostavno zastavite v zastavljalnici in zastavljalni listek vtaknete v žep.«

Nekrvava revolucija v San Domingu. Revolucionarji pred »sijajno« vladno palačo v San Domingu, glavnem mestu mulatske republike San Dominga na otoku Haiti.

»Tempel miru« v Locarnu. Kapelo »Casa di Ferro« v Locarnu so prijatelji miru preuredili v spomin na tukajšnje konferenco. Kapelo so obiskali tudi Briand, Chamberlain in Stresemann.

Radio je splošna potreba

Dandanes si je težko predstavljati človeka, ki ne bi vsaj od časa do časa bral kakšnega časopisa. Pismonoša nosi po kulturnih deželah vsak dan v zadnji gorski vas cele kupe časopisov in ljudje segajo po njih. Imamo tu opraviči za neke vrste potrebo po duševni hrani, ki ni nič manjša in nič manj umestna, kakor potreba po kruhu. Vzemimo ljudem njihov dnevni ali tedenski časopis — ali si moreš predstavljati, kaj si jim vzeli. Se je ljudem v spominu čas velike stavke grafičnih delavcev, ko ni izšel v Sloveniji niti en časopis. Kakšne fantastične vesti so se širile po najmanjšem časopisu in kako blazno so ljudje segali po edinem časopisu, ki se je tedaj kolportiral po Ljubljani — po glasili hrvatskih tipografov, torej po časopisu, o katerem je poprej morda vedelo le okrog dvesto, tristo ljudi v vsej Sloveniji, da sploh izhaja. Tedaj se je pokazalo, kako navdušene pristaše in ljubitelje ima časopisje.

Skoro s prav tako. Ljubeznijo bi lahko rekli, se navdušujejo tisoči in tisoči pri nas za časopis podobno stvar — radiu. Milijoni se ogreva za radio po vsem svetu. Vzemimo tem množicam naenkrat radio — videl boš, kaj si jim vzeli! Recimo, da bi naenkrat iz kateregakoli vzroka prenehala oddajati Radio-Ljubljana, potem bi mogli šele prav spoznati, koliko navdušenih ljubiteljev si je znal slovenski radio v kratkem času pridobiti in kako bi ti tožili nad veliko praznoto, ki je v njihovem

življenju nastala. Pa, hvala Bogu, do tega, da bi ljubljanski radio prenehal oddajati, do tega ne bo prišlo. Vsak poslušalec in naročnik pa ve, kako težko prenaša oni čas, ko mora postaja zaradi občenežja nekaj dni prekiniti z oddajanjem.

Znan je rek, da je poleg časopisja tudi radio veseleša. Ne mislimo po tem, kakšen je njegov vpliv v javnosti, ampak le v tem oziru, če pomislimo, koliko si je že osvojil človeških src. Pridobivati si ljubezen množice in jo imeti, to je uspeh, ki ga more doseči le malokatera javna naprava ali gibanje. Če si danes ne moremo predstavljati človeka, ki ne bere časopisov, si bomo morda nekoč le težko predstavljali človeka, ki ne bi vsaj od časa do časa poslušal radia. Z sedaj pa moremo trditi, da je radio postal življenjska potreba onih ljudi, ki mislijo in čutijo sodobno. V vseh stanovih so, ne samo med intelektualci. Ni sodoben, ni moderen, ni povsem v toku časa oni, ki ne poslušajo radia. Dogodke v radiu, koncerte, predavanja, novice, sploh vse, kar je z radijem v zvezi, vse mora sodoben človek zasledovati, če noče zaostati. Radio postaja in je že potreba množice, zaenkrat sicer samo še onih, ki korakajo v prvih vrstah, teh, ki so najbolj napredni, sčasoma pa postane radio tudi potreba vseh in vsakogar. Ne bo dolgo, ko bo imel radio v življenju ljudi prav tako vlogo in v istem obsegu, kakor jo ima časopisje.

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 30. marca: 9 Prenos cerkvene glasbe. — 10 Versko predavanje p. dr. Roman Tominec. — 10.20 Alfred Inkret: Umna kumercija. — 11 Koncert Radio-orkestra. — 15 Val. Janhar: Kaj se učimo od čehoslovaškega kmeljstva. — 15.30 Bernstein: »Tate« (igrajo čl. St. Jakobskega gl. odr). — 16.30 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. — 17 Koncert Radio-orkestra. — 20 Koncert godbe Dravske divizije na pihala, pod vodstvom dr. Josipa Čerina. — 22 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Koncert Radio-orkestra.

Ponedeljek, 31. marca: 12.30 Reproducirana glasba. 13 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio orkestra. 18.30 Dr. Stanko Leben: Francosčina. 19 Zdravstveno predavanje (dr. Petrič). 19.30 Ga. Orthaber: Angleščina. 20 Prenos iz Budimpešte: Händl: »Paulus«, oratorij. 22 Časovna napoved in poročila.

Torek, 1. aprila: 12.30 Reproducirana glasba. 13 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio orkestra. 18.30 Prof. Franc Pengov: Socijalna fizika. 19 Dr. Valter Bohinec: Promet po svetovnih morjih. 19.30 Dr. Preobražensky: Ruščina. 20 Prenos iz Beograda. 22 Časovna napoved in poročila. 22.15 Koncert radio orkestra.

Drugi programi:

Ponedeljek, 31. marca.

Belgrad: 20 Čajkovskega koncert ali koncert na flauto. 21.15 Koncert radio kvarteta. 22.15 Narodne pesmi. — Varšava: 17.45 Koncert zabavne glasbe. 20.30 »Ločena žena«, opereta. — Budapest: 17.40 Koncert Operetne glasbe. 19.40 Veliki zborni koncert, nato koncert ciganskega orkestra. Dunaj: 20 Koncert dunajskih pesmi. 21 Hölderlinov večer. 21.45 Arie in pesmi, nato večerni koncert zabavne glasbe. 23.30 Koncert na kino ogre. — Milan: 12 Koncert radio orkestra. 17 Koncert radio orkestra. 19.15 Koncert orkestra. 20.30 Prenos opere, nato plesna glasba. — Praga: 20.30 Pevski koncert. 21 Klavirski koncert. 21.35 Violinski koncert. — Langenberg: 20.35 Zabavna glasba. 21 »Sprehod skozi Salzburg«, slušna igra. — Rim: 13.30 Koncert radio kvinteta. 21 Koncert napolitanske glasbe. — Berlin: 20.30 Reproduc. glasba. 21 Koncert Zikovega kvarteta. — Katovice: 20.30 Prenos opere iz Varšave. — Toulouse: 18.35 Zabavna glasba. 19 Ruske pesmi. 20.25 Pevski koncert. 21 Komedija. — Stuttgart: 16 Koncert orkestra. 20.10 Straussov večer. 22.20 Reproducirana glasba. — M. Ostrava: 12.35 Koncert orkestra. 16.30 Koncert na violoncelu. 19.05 Radio kabaret. 20.30 Zborni koncert. 21 Ljudski koncert. 22.15 Angleška moderna plesna glasba.

Torek, 1. aprila.

Belgrad: 17.30 Narodne pesmi na harmoniko. 20 Klavirski koncert. 21 Zborni koncert. 22.15 Koncert zabavne glasbe. — Varšava: 17.45 Koncert orkestra. 19.20 Prenos opere iz Katovic. —

Posodo za kuhinjo

lito, email ali aluminijasto, jedilno orodje kakor tudi vso drugo kuh. opremo izberete najugodnejše pri „Jeklo“, Ljubljana, Stari trg

Slavica gre na čajanko

(Janko Mlakar.)

Prišla je kmalu po kosilu, vsa zasopljena. Takoj sem vedel, da prinaša nekaj zelo važnega. V takih slučajih Slavica ne butja z novico na dan, marveč jo pove šele, ko je človeka dobro nanjo pripravilo. Zato jo Sladonjevi vselej porabi, kadar je treba komu kaj pretresljivega sporočiti.

Tudi to pot se ji ni mudilo z novico. Najprej je navila budilko, potem pregledala okno in vrata, če je vse dobro zaprto, da bi se kaj ven ne slišalo, nato pa je začela: »Stric, povejte mi, kaj je luksus?«

»To bi lahko sama vedela, saj si dosti dolgo hodila v šolo nagajata.«

»Saj vem, pa bi rada vedela, če tudi vi veste.«

»No, luksus je nekaj takega, brez česar človek prav lahko opravi.«

»Ni res stric! Luksus sem na primer jaz, pa doma brez mene ne opravijo prav lahko. Kadar me ni, jim povsod manjkam.«

»Kdo pa ti je rekel, da si luksus?«

»Papa, ko sem si včeraj kupila nove čevlje in svilene nogavice.«

»Seveda, plačal jih je papa.«

»Da, točno 459 dinarjev. Nič več in nič manj.«

»Potem je pa moja definicija »luksusa« pravilna. Papa ti je namreč hotel reči, da je luksus kupovati tako drago obutev, brez katere prav lahko opravi.«

»V tem se pa korenito motite, stric; kajti jaz novih čevljev krvavo potrebujem, ker sem (tu je naredila Slavica odmor) — povabljena k gospodji banici na »fajfo okloko«. Da — le čudite

se — jaz Sladonjeva Slavica sem povabljena, in gospa banica me željno pričakuje. Prosim, tu imam črno na belem.«

In Slavica odpre počasi torbico, — da bi strune moje radovednosti do skrajnosti napela, — vzame iz nje veliko kuvert, iz te nekoliko manjšo in tako dalje, dokler ni prišla do najmanjše. Vseh je bilo pet. Šele iz zadnje potegne z zlatom obrobjeno karto in mi ponosno ukaže: »Berite!«

»No, Slavica, to je pa nekaj posebnega. — Prav lahko si ponosna na tako laskavo vabilo.«

»Saj sem tudi. Zdaj razumete, da potrebujem novih čevljev. Ker bo na čajanki samo izbrana družba, moram elegantno nastopiti. Pri dami pa se začne eleganca pri čevljih.«

»Jaz sem mislil, da se prične tam, kjer se začne dama, pri glavi.«

»Oh, stric, vi ne hodite prav nič s časom naprej. Sicer se pa na take stvari ne morete in tudi ne smete razumeti. Zdaj pa grem. Mudi se mi k frizerju, da me ondulira. Jutri vam pa pri dem povedat, kako sem na čajanki zabavala.«

Prišla pa je še isti večer. Zgrudila se je na stol in bridko zaihtela.

»Moj Bog, Slavica, kaj se ti je pa pripetilo?« sem se začudil; kajti še nikdar je nisem videl tako jokati.

Dolgo nisem mogel ničesar spraviti iz nje. Slednjič se je vendar toliko umirila, da mi je v od joku pretrganih stavkih vse potočila.

Najkrala se je za »fajfo okloko«, kar se je dalo. »Eleganca« se je začela pri čevljih in končala pri svilnenem klobuku. Vse brezhibno. Mama jo je dopadljivo ogledala in ji dala še potrebnih naukov na pot.

»Slavica, glej da se boš lepo vedla. Poljubi gospej banici roko in pusti tudi drugim damam do besede.«

Slavica je vse obljubila, samo da je prej prišla od doma. Sicer navadno ne gleda, kam

Za red na naših igriščih

Komaj se je pričelo redno tekmovalje, že so se dogodili žalostni slučaji, ki odganjajo z igrišč običnost, ki pride na tekmo. Kajti prostaško obnašanje nekaterih, zlasti napram sodniku in igralcem, odvrača precej gledalcev z naših sportnih prireditvev. Zato tudi od tekme do tekme pada obisk. Zbor nogometnih sodnikov se je obrnil na LNP, ki je pri nas najvišja sportna organizacija. Ker smatramo, da je treba to akcijo sodnikov tudi javno podpreti — saj smo imeli že večkrat priliko grajati ponašanje in postopke, ki so predmet omenjene vloge — prinašamo to spomenico na LNP.

LJUBLJANSKA NOGOMETNA ZVEZA

v Ljubljani.

Skoro pri vsaki tekmi v Ljubljani se dogaja, da gledalci surovo žalijo sodnika, stranske sodnike in tudi igralce. Osebito na račun sodnikov padajo take psovke in žalitve, da se mora zgrazati vsak dostojen človek. Le discipliniranost članov ljublj. sodniške sekcije je pripisovati, da sploh še kak nogometni sodnik hoče izvrševati sodniško funkcijo.

Prosimo podzvezo, da tekom 8 dni obravnava na seji u. o. o. ukrep, ki bodo v bodoče zaščitili sodnike, stranske sodnike in igralce pred žalitvami in izivanji ter preprečili nemire in hujškanja igralcev.

Službene objave LNP

(Iz seje upravnega odbora dne 28. marca.)

Navzoči gg: Zajc, Vičič, Buljevič, Novak, Kralj, Setina, ing. Kuljiš, Kovač in Marinič.

G. predsednik ugotovi sklepčnost po § 26 pods. pravil, nakar se prečita zapisnik zadnje seje, ki se soglasno odobri.

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Soglasno se vzame na znanje demisijske upravnih odborov LNP-a gg.: Sterle, Milač, Florjančič, Lukežič in Betetto. Obenem se soglasno črta član upravnega odbora g. dr. Gruđen, ker je po § 24. t. 6. pods. prav. JNS-a 9 krat zaporedoma neopravičeno izostal od sej. Upravni odbor naproša člana u. o. g. dr. Stamola, da sam poda pismeno demisijo, ki je bila javljena u. o. po g. Betettu brez pismenega pooblastila. Iz poslovnega odbora se črta g. Mirko Pevalak, iz kazenskega odbora pa gg. Gosar, Matjašič in Pogorelec. Soglasno se ugotovi, da slučaj potrebe sklicanja izredne glavne skupščine v smislu § 24. t. 5 ni nastopil z ozirom

Če bo sekcija ZNS v Ljubljani ugotovila, da LNP te naše upravičene zahteve ne vpoštvata, ozir. nima moči napraviti na igriščih red, bo v svrhu zaštite svojih članov storila potrebne korake pri ZNS in JNS-u.

Opozarjamo LNP, da je sekcija že lansko leto v dopisu z dne 23. marca 1929 predlagala, kako bi se lahko napravil red na igriščih, toda niti odgovora nismo prejeli. Poudariti tudi moramo, da službujoči funkcionarji LNP-a (s par izjemami) raje pokažejo svoje neprijateljsko razpoloženje napram sodniku, kakor pa, da bi ga ščitili pred insulti, kar je njihova dolžnost. — (Zgoraj cit. dopis prilagamo).

Pripominjamo lojalno, da bomo naprosili uredništva ljubljanskih dnevnikov, da nas v navedenih težnjah javno podpira. S športnim pozdravom! Za zbor nogometnih sodnikov ZNS, Sekcija Ljubljana:

Ahčan, I. r.

Pričakujemo, da bo LNP napravila red, to zlasti še, ker bo gotovo našla podporo vse javnosti. Tekme morajo postati res športna prireditve, posuroveleže, ki pa tega nečajo, oz. ne morejo razumeti, je pa treba eksemplarično, čeprav policijsko kaznovati.

na § 18 in § 26 pods. pravnih pravil JNS-a.

2. V poslovni odbor se kooptira g. Vospernik, v kazenski odbor pa gg. Kačar Marc in Vauda Dolfe.

3. Gg., ki so podali demisijo, naj izvolijo vrniti tekom 3 dni pods. pravne izkaznice tajniku I.

4. Z ozirom na nerodnosti, ki se dogajajo na igriščih, sklene u. o. sledeče: a) Službujoči odbornik LNP-a mora imeti viden znak, ki ga prejme vsakokrat pri blagajni na igrišču in katerega mora po končani tekmi zopet vrniti. b) Pred pričetkom tekme ima službujoči odbornik LNP-a stopiti v stik s sodnikom. c) Klubi se ponovno in zadnjič opozarjajo, da postavijo kot reditelje starejše sposobne osebe, ki morajo nositi vidne znake. Znake morajo nositi do konca prireditve. d) Razgrajba bo varnostna straža legitimirala in brezpogomo odstranila z igrišč. V ponovnem slučaju bo LNP javno objavil imena istih ter jim zabranil dostop k vsem prireditvam LNP-a. e) Upravni odbor LNP-a pa pričakuje od gg. sodnikov, da bodo vršili svojo nalogo tako objektivno, da tudi oni ne bodo dali povoda tako igralcem, kakor publiki do razburjenja, ki povzročuje razne incidente. f) Sekcija zbora nogometnih sodnikov prejme poseben dopis.

5. Na dopis SK Ilirije od 25. t. m. se sklone, da bo LNP objavil v službenem glasilu pojasnilo § 10 spl. prav. JNS-a.

6. 2 dopisa SK Ilirije od 24. t. m. se odstopita p. o. v poslovanje.

7. Odobri se tekma (poskusna) SK Ilirija, jun. : SK Korotan dne 30. t. m. ob 15.30 na igrišču SK Ilirije. Službujoči odbornik LNP-a bo g. Kuret.

8. Odobrijo se naslednje tekme: SK Železničar : SK Čakovec 30. marca v Čakovcu, SK Železničar : SV Donawitz (Leoben) 1. junija v Mariboru, SK Železničar : Villacher SV 18. maja v Villachu in 6. julija v Mariboru, SK Železničar : SK Slavija 20. in 21. aprila v Sisku.

9. Iz poškodbenega fonda se izplača znesek Din 60 za stroške za igralca Svetle Rafaela.

10. SK Svobodi, Ljubljana se izplača iz poškodbenega fonda znesek Din 72.

11. Na znanje se vzame odbor začasnega člana LNP-a SK Korotan: predsednik g. Skuhala, tajnik g. Doberšek.

12. Službujoči odbornik na igrišču Primorja dne 30. t. m. dopoldne bo g. Rovar.

13. Po sklepu JNS-a od 24. t. m. ostane še nadalje v veljavi izrečena 6 mesečna zabrana igranja za igralca SK Rapida Kurzmana. Imenovani igralec nima pravice nastopa na javnih tekmah.

14. Poročilo delegata glavne skupščine JNS-a dne 16. t. m. v Zagrebu se vzame na znanje. — Tajnik I.

Glavna skupščina JMS-a. Službeno iz JMS-a. U smislu 19. čl. VI. Saveznih Pravil Upravni Odbor na svoji sednici od 22. ov. mes. rešio je, da se III. Glavna Skupščina JMS-a imade održati 25. maja 1930 god. na Palacu kod Subotice prigodom natecanja za prvenstvo Jugoslavije. Dnevni red objaviti će se naknadno, a članovi se pozivaju da svoje predloge podnesu pravovremeno. — M. Cika, glavni sekretar.

Današnje tekme

SK Korotan : SK Ilirija. Ob 15.30 nastopi v prijateljski nogometni tekmi novoosnovani SK Korotan proti kombiniranemu moštvu Ilirije.

SK Mura : SK Ilirija. Po daljšem presledku gostuje danes v Ljubljani družina Mure, ki nastopi v prvenstveni tekmi proti Iliriji. Tekma bo popoldne ob 17. uri na igrišču Ilirije.

»O to me pa nič ne skrbi.« prekine me Slavica, zdaj že nekoliko potolažena, »da me le vi ne izdaste. — Kaj mislite, kdo mi je to naredil?«

»Meni se zdi, da se je v tem slučaju uresničil pregovor: »Kakor se posujejo, tako se vračuje.« Ti si napovedovavcu posodila po telefonu, on ti je pa vrnil po pošti.«

»Toda, pisava je ženska.«

»Ključ temu sem skoraj prepričan, da ti je gospod Miloš skuhal kašo, ki si jo dobila mesto čaja. Gotovo je našel kako dobro dušo ženskega spola, ki mu je spisala vabilo. Pokaži mi še enkrat tisto kartico!«

Ko jo natančno ogledujem, zapazim na njej komaj vidno prosojno pikico. Pogledam jo še skozi močno povečevalno steklo in takoj mi je postala zadeva jasna.

»Poznaš li tisti gospodični, ki izposojeta v naši knjižnici knjige?«

»Da, obe. Ali je bila katera od teh dveh?«

»To zveš takoj jutri.«

Ko pridem naslednje dopoldne v knjižnico, je Peričnikova pravkar odgrinila pol polovice zemlje, med tem ko se je Primožičeva borila s kosom z maslom namazanega kruha.

»Gospodična Jožica, kadar boste že pisali kako vabilo v imenu gospe banice, pazite, da vam ne bodo padale drobtine na papir, ker puščajjo za seboj prosojne madeže.«

Zadel sem v črno, kajti moja opomba ji je takoj poglajala kri v lice.

Popoldne stopim še mimogrede k Sladonjevim. Bila je samo gospa doma. Vsa navdušena od ljubeznivosti gospe banice je pripovedovala na dolgo in široko, kakšna je bila čajanka, kdo vse je bil tam in kako krasno se je njena hčerka zabavala.

Da ima Slavica jezik kakor na električni pogon, to vem že dolgo, da pa zna tako natanko opisati čajanko, ki je ni bilo, to sem pa šele zdaj zvedel.

Radio Ljubljana

Ljubljana : Miklošičeva c. 5

Maribor : Gosposka ulica 37

stopi; takrat, na poti na čajanko, je pa poiskala najsnažnejše ulice, da bi se ne bila kaj umazala.

Tako je prišla do vladne palače in jo pogumno mahnila po stopnicah v prvo nadstropje. Tu pa ji pride nasproti njena znanca Stojanova Sonja, nečakinja gospe banice.

»Servus, Slavica, kam pa ti? In kako si danes lepa.«

»Povabljena sem na čajanko. Kaj ti ne boš zraven, da bi se domov namenjena?«

»Na kakšno čajanko? Teta nima danes nikake čajanke.«

»Oho, to pa vem jaz bolje. Poglej tole vabilo.«

Sonja je prebrala »vabilo« in rekla vsa ogorčena:

»Ljuba Slavica, tu te je pa nekdo nesramno potegnil; kajti tega ni moja teta napisala. Škoda, da je ni doma; peljala bi te takoj k nji, da bi se lahko sama prepričala.«

Kako je potem Slavica prišla iz vladne palače do mene, sama ni vedela. Pazila je samo na to, da je zadržavala jok, ki ga je šele v moji sobi spustila.

»Oh, ta sramota,« ihtela je krčevito, »kako se bodo ljudje smejali, ko bodo to zvedeli.«

»Bodi brez skrbi, saj ne bo nihče zvedel. Ti nisi tako nespametna, da bi to grdo potegavščino okrog pripovedovala, jaz bom pa tudi molčal ko grob.«

»Stojanova Sonja pa gotovo ne bo. Če pove v šoli, potem zvedo...« In Slavica je zopet zaplakala in sicer zdaj v moj robec, kajti njena dva sta bila že popolnoma premočena.

»Slavica, ne jokaj!« skušam jo potolažiti. »Sonjo jaz dobro poznam. Kar obljubi, zvesto drži. In ker ti je obljubila, da ne bo nikomur o tej zadevi pravila, bo tudi molčala. Ako bi jo na primer jutri vprašal o ponesrečeni »fajfi okloko«, sem prepričan, da bi se naredila nevedno ko novorojeno dete. Seveda, pri vas doma...«

Napredek mlekarstva na Češkem

Nedavna praška mlečna afera, o kateri se je toliko pisalo v republikah in se še danes piše in razpravlja, je dala povod ustvarjanju mlekarstva zakona. Novi zakon, za katerega se sedaj vrše priprave, bo zelo strog. Da se ga ne veselijo mali vozičkarji in mlečni prekupeji, je razumljivo, bo pa tudi neprijeten vseh mlečnih trgovini. Vozičkarji bodo izgubili, vse mleko bo moralo biti upravljeno in izdano petom mlekarjem po gotovih predpisih. Mleko bo moralo imeti določeno tošobico, biti zdravo, čisto in ne prekoračiti gotovo število bakterij. Je razumljivo, zakaj bi konsument ne dobival mleka z vsemi dobrinami in predvsem pesterizovanega. Dvomljivo pa je, če bo mogoče zakon v polni meri izvajati. Je bilo dovolj težko izvajati dosednji zakon o živilih, kaj pa sedanji, če ostane z merilom na bakterije. Aparent za izvajanje zakona se tudi lahko vpostavi ali izboljšati vse na hitro pri onem, ki mleko daje, bo nemogoče. Kar lahko zmora veleprodajec neke v Ameriki z mlekom, je večjemu številu manjših mlekarjev težko in neizvedljivo, dokler se gospodarske razmere v mnogem ne izboljšajo. Sicer se pa nekaj, kar je težje izvedljivega popusti, da bo zadovoljstvo na obeh straneh.

Izvajanje namenjenega zakona, bo gotovo veliki producentov neugodno. Če se na upoštevanje vrednosti čistega, zdravega mleka tudi s finančne strani, da se mu cena nekoliko zviša, bodo kmetovalci zadovoljni.

Združeno mlekarstvo se bo še povečevalo in osnovala se bodo nove mlekarne. Ne bo torej dolgo, da bo republika, kakor posejana z mlekarjami, ki se delijo zopet po obratovanju na samo mlekarne, maslarne, sirarne, tvaršterne (izdelava kvarglov). Ali pa so tudi take mlekarne, ki se bavijo s popolno predelavo v vse mlekarne izdelke.

Malokje se posveča mlekarstvu toliko pozornosti, kakor v tej državi. Češkoslovaška, ki je do nedavna uvažala, danes izvažala za več milijonov Din svojih mlečnih izdelkov. Tako je vpeljeno sedaj mlekarstvo na pr. na Moravskem, da si je nemogoče misliti gospodarstvo brez te panoge, ki je kmetu glavni vir dohodkov. In to mlekarstvo se razvija v deželi sladkorne industrije, kjer prevla-

dajo v gotovi dobi v pokrmu goveda samo pesni odpadki, ki so najmanj sposobni za sirjenje.

Pri vsem tem mislim na naše domače prilike, ki so v mnogih krajih veliko ugodnejše za razvoj mlekarstva, od tujeskih. Le združeni duha in lastne poštenosti bi potrebovali, da bi zmogli toliko, kot naši severni bratje.

Tamnanje, da država ne pomore pri osnovanju kake mlekarne je neupravičeno, dokler mlekarja sama ne pokaže uspeha! Svoječasno sem slišal izgovore, češ, na Češkem lahko imajo to in ono dobro urejeno, saj država daje! Da bo jasno, kako se vpostavlja na Moravskem, ki je ista, kot v Čehah mlekarne, navedem postopek.

Prvi mora biti okrog dodavateljev mleka zadosten, tako da pride dnevno najmanj 1000 l mleka v mlekarjo. Voda potrebna pri mlekanju mora biti kemično preiskana, da je zdrava in ne vsebuje snovi, ki bi škodovala mleku, odnosno mlečnim izdelkom. Pred vsakim započetim delom mora imeti društvo ali združba, vsaj 30—40% gotovine, z deleži, ki so visoki navadno 310—480 Din. Vseh deležev mora biti vpisanih pred obč. zborom za osnove mlekarne, najmanj 400. Sedaj šele pristopi država s podporo. Lanskega leta so se združila 3 večje nove mlekarne. Naj navedem višino cene mlekarne v obč. Združki, z ozirom na pridobljeno drž. subvencijo. Mlekarja v Združki, je na parni pogon, da lahko predela nad 10.000 l mleka dnevno, je opremljena z najmodernejšimi stroji za izdelavo masla in raznovrstnih sirov. V mlekarji je stanovanje upravitelja, pisarna in lastna prodajalna.

Vpisanih ima ta mlekarja 800 deležev s 130 člani, delež po 510 Din.

Zaradba s stroji in drugo opremo stane 1 milj. 360.000 Din. Državne subvencije je prejela 331.000 dinarjev.

Tako podobno se torej delijo podnere pri osnovanju mlekarne. Naj omenim da deluje omenjena mlekarja danes s 3000 l mleka, ki se plačuje po odstotkih tošobice 51 para za odstotek. Večje mlekarne se postavljajo navadno na centrih s takim delokrogom, da imajo enake razdalje iz več občin skupno. Fr. Pavlica, Kromeriz, ČSR.

Osrednje mlekarne, registrirane združbe z omejeno zavezo v Ljubljani, so imele dne 28. t. m. v svojih prostorih v Maistrovi ulici št. 10 občni zbor. Iz poročila načelnika posnemamo, da se za mlekarjo v današnjih razmerah ne izplačajo nobene investicije, ker si je najboljši kupiti voz in konja ter voziti mleko nekontrolirano brez plačila vseh davkov in brez režije v mesta in ga prodajati. To je razvidno iz najskrajnejšega bruto-dobička, ki v današnjih mlekarjih obratnih znaša pri produkciji in prodaji ca 12 do 15 odstotkov. Vendar so na drugi strani Osrednje mlekarne nujno potrebne za našega kmetovalca. Kajti, dva in pol milijona litrov mleka bi ostalo našemu slovenskemu kmetovalcu, če ne bi Osrednje mlekarne s svojo organizacijo tega mleka predelale in razpečale. To znači, da bi bil slovenski kmetovalec prikrajšan za ca 5 milijonov dinarjev na svojih dohodkih.

Obrtna banka kralj. Jugoslavije v l. 1929. Glavna banka znaša 75 milj., od česar je država vplačila 15,5 (l. 1928 12,6) milijonov, delničarji pa 35,5 je znašal: pri centrali (leta 1928 25,2 milj. Ves plasman banke koncem l. 1929 je znašal: pri centrali menice 54,8, lombard 1,7, tek. rač. 0,95. Zadrage 13,56, skupaj 70,8 milj., pri glavni podružnici pa menda 11,9, reeskont 2,4, tek. rač. 1,5 in zadrage 0,07, skupno 15,87, v celi državi 86,7 milj. Din napram 69,8 milj. koncem 1928. V Sloveniji se vidi padanje napram 1928 in pokrajina zaostaja z izkoriščanjem za onim, kar ji pripada. Vloge so znašale 27,7 (16,56) milj. Din, od tega v Beogradu 21,85 (+ 8,9), Zagrebu 5,8 (+ 2,2). Čisti dobiček centralne znaša 2,2 (1,15), podružnice 0,37 (0,03), skupno s prenosom 2,56 (1,2) milj. in se bo izplačalo 9 Din (1928 4 Din) na delnico, kar pomeni 7 odstotno obrestovanje dosed. vplačil.

Velikoprodaja soli v Ljubljani. — Po pogojih, pod katerimi se je za čas od 1. aprila 1930 do 31. marca 1935. oddala velikoprodaja soli v zakup, preneha z dnem 31. marca v večjih mestih, kjer so prodajna monopolska skladišča (pri nas v Ljubljani), neposredna oddaja soli potom uprave državnih monopolov iz njenih skladišč. Po objavi monopolskega inspektorata v Zagrebu bode zakupnik velikoprodaje z dnem 1. aprila 1930 otvoril za mesto Ljubljana in okraj ljubljanska okolica posebno velikoprodajo soli v Ljubljani, iz katere upravičeni maloprodajalci soli na tem področju. Nabavljanje soli od katerekoli druge strani je kaznjivo.

Wiener Bankverein izkazuje za 1929 na glavnico 55 milj. šilingov 2,6 milj. šilingov čistega dobička napram 5,145 milj. v letu 1928. Dividenda banke se bo znašala na 1 šiling (1928 1,50 1927 1,80). V koncern banke spadajo v naši državi:

»Opšte jugoslovansko bankarsko društvo«, ki plačuje 5% dividende, Zemaljska banka za B. in H., ki plača za 1929 zopet 14% dividende. O Zdrženih papirnicah Vevče itd. omenja poročilo banke, da so trpele pod težkimi razmerami na eksportnem trgu, da pa so zvišale ponovno produkcijo, kar je pripisovali večjemu konzumu papirja v Jugoslaviji. Izvršile so se tudi obsežne nove investicije. — V vodstvu Wiener Bankverein se so izvršile tudi velike osebnosti izpremembe. K Kred. zavodu je prešel dosednji ravnatelj Oskar Pollak, za gen. ravn. in podpredsednika pa je bil izvoljen Aleks. Weiner.

Dobave. Zagreb. žel. ravn. sprejema do dne 5. aprila ponudbe glede dobave 850 kg karbida. — Ravn. drž. rudnika Kreka sprejema do 18. aprila ponudbe glede dobave 2 zobatih koles. — Vršili se bosta naslednji ofert. licitaciji: Dne 23. aprila t. l. pri gradbeni upravi mornarice v Boki Kot. glede dobave 300.000 komadov židne opeke, 150 ton negašenega apna, 50 ton portland-cementa, 40.000 komadov žlehnjakov ter cementnih in keramičnih plošč. — Dne 24. aprila pri kmidi mornarice v Zemunu glede dobave raznega vrvarskega materiala. — Dne 23. aprila t. l. se bo vršila pri računsko-ek. oddelku gradb. ministrstva za gradbe v Beogradu licitacija glede dobave pohištva.

Dobave mesa. Dne 1. aprila se bo vršila pri intendanturi kmde drav. div. obl. v Ljubljani licitacija glede dnevne dobave mesa za čas od dne 11. aprila 1930 do 31. marca 1931.

OBLASTVENO KONCESIJONIRANA šoferska šola

I. GABERSČIK, bivši komisar za šoferske izpite, LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 52.

Prihodnji redni tečaj se prične dne 1. aprila.

Borza

Dne 29. marca 1930.

Ta teden so se vršili na ljubljanski borzi samo 4 sestanki. Zato je bil promet manjši kakor prejšnji teden: znašal je samo 12.14 milijonov Din napram 19,9, 20,79, 22,88 in 15,64 milij. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa beleži deviza Praga, kateri sledi London. Gibanje tečajev je bilo nenotno, bolj pa je prevladovala čvrsta tendenca. Kakor običajno je večino potrebe krila Narodna banka.

Na ljubljanski borzi je bila ta teden zaključena Kranj. ind. po 260, nadalje 8% Blerovo posojilo po 98.

Efektivno tržišče postaja živahnije. Promet je znaten skoro v vseh državah papirjih. Tečajji so bili v splošnem za investicijsko posojilo, agrare in dolarske papirje evrski, le v petek so nekoliko popustili. Vojna škoda je v teku tedna polagoma dopuščala. Napram začetku tedna je pridobilo na tečaju tako invest. pos. zlasti pa dolarski papirji, dočim je vojna škoda zaključila teden po slabših tečajih kakor pa jih je imela koncem prejšnjega tedna. Promet v državah papirjih je bil prav znaten. Očitno je, da so povzročili hoso naših državnih papirjev dolarski papirji, ki so tudi v Ameriki pridobili na tečaju, toda ne samo radi nakupov iz naše države, katere cenijo nad 100 milj. Din ali nad 2 milj. dolarjev (kar je malo z ozirom na skupno količino teh obveznic, katerih je za 47 milijonov dolarjev), ampak tudi radi nakupov drugih evropskih držav v New Yorku, saj so tudi drugi evropski papirji v New Yorku narasli, ker so bili radi razmeroma nizkih tečajev in stalnega zniževanja obrestne mere v Evropi zelo rentabilni.

Čvrsta tendenca na tržišču bančnih papirjev traja še dalje, saj je bil nakup pri visokih dividendah in nizkih tečajih zelo rentabilen. Največ so pridobili tečajji naših prvovrstnih bank: tako se je v teku tedna uvrstil tečaj Narodne banke za več kakor je znašal ves kupon čez 600 Din, kupon 400 dinarjev, Praštadione od 860 na 900, 905, Union-banka od 188 na 200, Jugo-banka notira sedaj brez kupona 83, prej 88, kupon je znašal 8 Din, tudi druge bančne delnice beležijo čvrstejša tečaja.

Industrijski papirji ne beležijo skoro nikakih izprememb. Edino lesnoindustrijski papirji so slabšeji, čvrstejši pa so delnice parobrodskih družb. Prometa je prav malo. Na Dunaju je Kranjska ind. po prehodni oslavitvi ponovno dosegla stari visoki tečaj.

DENAR

Curih. Beograd 9.1275, Amsterdam 207,37, Atene 6,70, Berlin 123,35, Bruselj 72,08, Budimpešta 90,235, Bukarešt 3,0725, Carigrad 2,45, Dunaj 72,825, London 25,1375, Madrid 64,30, New York 516,60, Pariz 20,23, Praga 15,31, Sofija 3,745, Trst 27,075, Varšava 57,95, Kopenhagen 138,40, Stockholm 138,35, Oslo 138,90, Helsingfors 13.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12,525, (valuta) 12,48.

VREDNOSTNI PAPIRI

Dunaj. Počon.-savska-jadran. 87,85, Wiener Bankverein 20,85, Creditanstalt 51, Escomptegesell. 169, Ruše 33, Alpine 34,20, Trboveljska 58,25, Kr. ind. 36,50, Leykam 5,50, Rima Murany 102,90.

Žito

Valovanje na svetovnem žitnem trgu traja še nadalje in položaj je dokaj nejasen. Na našem domačem žitnem tržišču je čedalje bolj opaziti, da primanjkuje pšenice boljše kvalitete in da se ji cena čedalje bolj povzraja, navzile temu, da je prišel ves naš žitni trg zopet pod vpliv ameriškega trga ter da reagira na vsako izpremembo. Tako je sedaj tudi koruza čvrstejša — le za ostala krnila je položaj z ozirom na razmeroma zelo nizko ceno koruze slabši. V splošnem je promet živih in povpraševanja po blagu je dovolj, le ponudbe v pšenici boljše kvalitete in v pšenični moki ničilo, so zelo sporadične. Glede pšenične moke velja še vedno — če vzamemo v obzir srednje in boljše mlino — veliko pomanjkanje ničilo in na drugi strani spet velika preobilica krušnih mok, tako da oddajajo ničilo le v zvezi s črnimi mokami, same pa sploh ne. — Gornjebačka pšenica 79 kg teška velja 210 Din nakladalna postaja, spodnjebačka 205, koruza časa primerno suha, 102,50 in čez sremska in bačka nakladalna postaja. Pšenična moka ničilo notira 350 za srednjo in do 370 in čez za boljše bačko znamko. V ostalem ni beležiti izprememb.

Novi Sad. Pšenica bač. 77 kg 195—200, bačka 78 kg, gornjebač. 78 kg, gornjeban. 78 kg 200 do 205, ban. Tisa šlep 78 kg 205—207,50, Bega šlep 77 kg 197,50—202,50, sr. 77 kg 180—185, 76 kg 175—180, koruza bač. sr. gar. 97,50—102,50, bač. srem. ladja Dunav, ban. ladja Dunav, Bega 100—105, bač. srem. april 100—102,50, maj 102,50—105, ban. 95—97,50, bar. 150—155. Promet: 3 vag. pšenice, 41 vagonov koruze, 2 vag. ovs. 6 vag. moke, 2 vagona otrobov. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet srednji. Pšenica maj 21,37—21,48, zaklj. 21,39—21,40, okt. 20,85—20,50, zaklj. 20,38—20,39, rž maj 12,06—12,15, zaklj. 12,10—12,12, okt. 12,25—13,30, zaklj. 12,25—13,26, koruza maj 12,19—12,51, zaklj. 12,19—12,20, koruza julij 12,40—12,60, zaklj. 12,30—12,40, tranzit maj 11,59—11,60, zaklj. 11,40—11,46.

Jajca

Vkljub živahnemu povpraševanju po blagu so cene vendar v zadnjem času polagoma popuščale in sicer do 65 para za komad. Vsled velikonočnih praznikov pa ni izključeno, da bodo cene zopet nekoliko poskočile. V pričakovanju tega dviga so se že danes nakupne cene dvignile na 70 para.

Fižol

Ker se bližamo času, ko se bo sadil fižol, je umestno, da podamo par nasvetov glede gojitve. Za fižol sta pri nas zemlja in podnebje prav ugodna. Vsako leto se skupi za ta predmet mnogo denarja, ki gre naravnost v milijone. Se več pa bi bilo uspeha, ako bi se sadile tiste vrste, ki se najbolj zahtevajo. Kmetovalec bi moral saditi le tak fižol, ki pri nas najbolj obrodi in ga tudi najlažje s pridom prodamo. Ne smemo pozabiti, da je velik del fižola namenjen za izvoz in se ga komaj ena desetina porabi doma. Najbolj cenjene vrste za izvoz in ki imajo dosledno skoro vsako leto najboljšo ceno in se tudi lahko oddajo, so: prepelica, mandolon, ribenčan, zeleni, kratki in okrogli ter fižolica med nizkimi vrstami; nadalje Cipro, koks, češnjavec, okrogli, rdeči in črni med visokimi vrstami. Ker so pa za nekatere druge vrste fižola pri nas zelo ugodna tla, naj izbira kmetovalec samo iz teh vrst, ki smo jih navedli. Gojitvi poleg omenjenih še 20 ali celo 50 drugih vrst je samo v škodo. Vse te vrste se lahko uživajo tudi v stročju ali pa izluščene kot zrnje. Cene so v glavnem sledeče: nizke vrste: prepelica, mandolon, ribenčan in zeleni kratki fižol 4, zeleni okrogli 3,75, beli drobnji ali fižolica 5,50; visoke vrste: Cipro rjavi in črni češnjavec 5,50, koks visoki, veliki 4,75, češnjavec okrogli, rdeči 4 Din.

Zakaj je film privlačen?

Mnogo je vzrokov, ki so filmu pripomogli k temu. Pomudimo se danes samo pri enem pojavu, ki je zelo značilen za vsako filmsko umetnino. Mislimo na ritem v filmu. Tudi glasbena in plesna umetnost imata svoj ritem, ki pa je bistveno drugačen. Vsebinski ritem je tisto, kar daje odigravanju dejanja živahno in pestro spremembo. Podobne pojave najdemo tudi v življenju samem. Na eni strani mirno, enakomerno selsko življenje, na drugi divja naglica, s katero se odigrava življenje za zidovi milijonskih mest. Vsak trenutek je v tem vrvežu dragocen. Človek je podoben zobu kolesja velikankega stroja. Skoro ni več on gospodar materije, bolj in bolj postaja suženj stroja, mehanizma življenja.

Vse to si je na izrazit način prisvojila filmska umetnost. Ritem je tako bogat na izpremembah, tako pester, tako nagel mnogokrat, da bi ga v življenju samem nikdar ne mogli doseči. Malenkost je danes v filmu doseči blazno brzino elegantnih avtomobilov, orjaških lokomotiv, brzino, ob kateri bi v realnosti morali žrtvovati svoje življenje. Strah bi nas bilo, da bi morali doživljati s toliko naglico, brez odmore, brez miru in počitka. Prevara je vse to. Toda vprav ta prevara nas v filmu zaziblje v neko novo življenje, ki je našemu vsakdanjemu precej enako, a nam vendar poda samo najvišje vrhunce in najgloblje nižine življenja samega. Saj je v filmu vse do podrobnosti resnično, je fotografirano življenje samo in vendar brezmejna prevara. Vse ono, kar najdemo v življenju samem, najdemo tudi v filmu, toda stopnjavano do neverjetnosti. Ta ritem filma, tej novi umetnosti tako bistven, nam mnogokrat pripomore do najglobljega doživljanja, ustvarja razpoloženja, v katerih občutimo najgloblje utripe življenja, utripe, ki bi jih mnogi od nas v realnosti nikdar ne doživel.

V filmu ni časa za razvijanje dejanja do podrobnosti, v njem je zgoščeno vse na najvažnejše. — V filmu si pa tudi gledalec išče tega, česar v življenju nima. Tako je danes mnogim postalo poseban kina življenjska potreba. — Človek si išče brzine, ki je v življenju ne najde; išče si globlin življenja, počasnejših utripov miru. — In vse to ob golem gledanju, brez lastnega duševnega napora. V najglobljih trenutkih postane dejanje za trenutek podobno veličastni himni miru. Značilen in izrazit primer za to nam nudi film »Sveta gora«, ki je gotovo ostal marsikomu globoko v spominu. Kako lepo je izrazil v njem filmski ustvarjalec umetnik življenje morja — življenje, ki je človeškemu tako podobno! — Ob morskem obali, v večernem hladu se odigrava dejanje... Ob morskem pomolu pleše mlada umetnica in skuša v gibanju telesa podati gibanje morja. Divje je morje, kadar je razburkano — divji je v teh trenutkih njen ples. A tudi na morju nastopijo trenutki miru. In ta mir, tako svečan in blagodejen, je izražen tudi v plesu. Ne v plesu samem; v filmski prevari. Vitko, mlado telo se počasi vzpne kvišku, vzpne proti nebu, odbije se od tal; in zdi se, kakor bi za trenutek obviselo v zraku. Zdi se, kakor da je vse to le senca. Le gibanje telesa in nemirno podrtavanje prozornega pajčolana v zraku govori proti temu. Ne! V resnici — oči nas ne varajo. Kakor brez teže je človeško telo, živo človeško telo! In že trenutek nato se spušča počasi proti zemlji... V realnosti je to nemogoče, a mogoče je v filmu. In vedno znova se ponavlja to gibanje — kakor gibanje morja. Tudi morje je ob teh prizorih čisto mirno. Zdi se, kakor da je z drobnimi kristali posejano in drhti v večernem soju... In v tem je izraz tolikega miru, da človeka skoro zazibava v občutje onostranskega življenja. Himna miru je, ki bi je v resničnem življenju nikoli ne mogli doživeti. In vendar ta himna ni laž, ni prevara, je resnično življenje, a filmsko fotografirano tako naglo (do 500 sličic na sekundo in več), da napravi ob normalnem predvajanju filma (20 do 30 sličic na sekundo) na naše oko vtis izredno mirnega in počasnega odigravanja dogodka.

Prav tako je danes s filmsko kamero možno zasledovati najhitrejša dogodka, n. pr. let topovske kroglice, ki napravi ob normalnem predvajanju na naše oko vtis, kakor bi se ta čisto počasi gibala v valujočem zraku. Nadalje je možno v pospešeni brzini podati dogodke, ki se odigravajo sicer tedne in mesece, n. pr. razvoj cveta. V nekoliko trenutkih se iz nežnega popka pred nami razvije in odpre cvet duhteče vrtnice, skrivnosti, ki je v realnosti naše oko nikoli ne bo moglo doživeti.

Torej že brzina sama je v filmu lahko učinkovito izrazno sredstvo s stoterimi možnostmi, ki soustvarjajo v filmu ono mnogoličnost, ki gledalca privlači in omamlja. H. B.

Socialno-kulturni drobiž

V Avstriji je bilo sredi januarja tekočega leta 273.197 brezposelnih. Zvezni kancler Schober se trudi na vse načine, da zboljša položaj bednih. Zlasti veliko pomanjkanje trpe poljski delavci. Podjetniki teh niti ne upoštevajo skoro, ampak dajejo prednost potujočim delavcem, ker ti ne stavijo nikakih zahtev in tudi ne zahtevajo dolgotrajne zaposlitve. Temu skuša Schober odpraviti s tem, da po izkušnjah, ki jih je storila Nemčija (doslej morajo mnogokje spati poljski delavci pod kapom). Vrh tega hoče navesti posebne socialne atašeje, ki naj bi stali avstrijskim izseljencem vedno ob strani. Tudi kreditno organizacijo bodo zboljšali, da bo nižjim slojem bolj pomagano.

V Romuniji imajo veliko število brezposelnih, toda trenutno še nikakega socialnega zavarovanja. Sedaj zahtevajo delavci socialno zakonodajo po zgledu drugih držav, ki naj bi ščitila reveža pred bedo. Sicer stoji vlada še vedno na precej odklonilnem stališču, toda z ozirom na vedno večjo brezposelnost bo pač prisiljena nekaj ukreniti.

V Španiji je že tekom Riverve diktature delavsko gibanje se silno razširilo in biti danes v velikim koraki k še večjemu napredku. Sicer je skušal že Primo de Rivera ustvariti po fašističnem zgledu nekatere delavske sindikate in »gospodarske svete« toda delavci so ohranili svojo samostojnost

Mariborska trgovina

Maribor, 29. marca.

Danes se je vršil v Gambrinovi dvorani redni občni zbor gremija trgovcev za mesto Maribor. Občni zbor je otvoril in vodil gremijev načelnik g. Weigl ki je uvodoma pozdravil številno navzočo šlano. Izbrano poročilo o poslovanju v letu 1929, ter o stanju blagajne je podal gremijev tajnik Juro Zidanšek. Iz njegovega poročila posnemamo: Članov šteje gremij 744, 1928 740, obrtnih listov se je podelilo lani 125 (105), vajencev se je na novo sprejelo 45 (46), oproščenih je bilo 43 (42), odjavljenih 15 (12). Trgovsko nadaljevalno šolo je obiskovalo v šolskem letu 1928/29 112 učencev in 53 učenek. Ob zaključku šolskega leta jih je bilo 145 (151). Nameščenec je bilo med letom prijavljenih 184, odjavljenih pa 164. Gremijalno načelstvo je imelo 11 sej. Premoženje gremija znaša 0,44 (0,48) milj., od tega hiša gremija 0,265 milj. Din. Dohodki gremija so lani znašali 126.000 (109.000) Din, izdatki po 121.000 (113.000) Din.

Gremij je sodeloval s številnimi intervencijami glede zboljšanja dosedanje zakonodaje; približno 40 nasvetov oziroma predlogov je šlo na Zbornico za TOI in Zvezo gremijev. Med drugimi je interventiral gremij radi poenostavitve blagajniških poslov pri tujakih davni upravi oziroma za delitev blagajne na mestno in okoliško, razen tega tudi za otvoritev nekatere poslovavnice poštnega urada v poslopju okrajne davčne in okrajne uprave. V zavezi poštnepaketskega prometa je vložil gremij preko Zbornice za TOI predlog za diferenciranje poštne tarife za pakete. Trgovski promet je bil v zimski sezoni 1929/30 radi izredno mile zime zelo slab, tako da je ostalo precej blaga nerazprodanega po zalozah. V zvezi s tem se je izvršila tudi premostitev kontrole dohodkov iz Maribora. Da se paralizirajo posledice, naj se deluje na pospešenju gradbene akcije in dvigu tujkega prometa.

Trgovski gremij v Murški Soboti

M. Sobota, 27. marca.

V torek, dne 25. t. m., se je vršil tukaj občni zbor Gremija trgovcev za srez M. Sobota. Iz podanega poročila je razvidno, da je izvršilo načelstvo gremija pod vodstvom zelo agilnega načelnika g. Fr. Čeha v preteklem poslovnem letu ogromno del. Razen notranjih društvenih zadev je posvečalo pozornost tudi zadevam, ki so važne za celo Slov. krajino. Iz poročila posnemamo:

Dne 25. in 26. maja 1929 se je vršil v Murški Soboti občni zbor Zveze trg. gremijev za Slovenijo, katerega se je udeležilo okrog 170 delegatov iz cele Slovenije, kakor tudi žurnalisti vseh največjih slov. časopisov, zastopniki vel. županstev politične oblasti, ter vel. obč. Murška Soboti. — Na tem občnem zboru je dosegla Murška Soboti ter tudi ostalo Prekmurje največje priznanje ter smo si s tem navezali najtežje stike z našimi kolegi širom cele Slovenije, kar je veliko pripomoglo ne le do medsebojnega spoznanja, temveč tudi do živahnih zaključkov kupčij.

Dosegli smo nadalje, da nam je uprava drž. monopolov s svojim rešenjem štev. 24.401 od 18. nov. 1929 izdala nalog, da nam mora vele-zakupce soli izdajati sol Kresko — Morsko v razmerju 4 — 1.

V poštno telefonskem prometu smo dosegli, da imamo danes odprto tel. progo med Mursko Soboti in programi: Wien, Graz, Klagenfurt, Velden am Wörthersee, Salzburg, Innsbruck, Linz, Leibnitz, Spielfeld, Villach, Szombately, Trst in Reka, kar je veličanske važnosti za našo eksportno trgovino. V prihodnjih dneh pričakujemo istotako otvoritev telefonskih relacij s programi: Praga, Brno, Berlin, Halbenrain, Budapest in Nagykanizsa. Kakor nam je tudi zagotovljeno, dobimo v najkrajšem času otvoritev želez. prometa na progi Hodoš—Davidhaza, ker je za to že odobren kredit.

V letu 1929. smo otvorili tudi samostojno trgovsko nadaljevalno šolo, katero obiskuje 24 vajencev.

V Murški Soboti se je ustanovil takisto tudi meroizkusni urad. — Ko je bila ukinja na carinarnico II. reda v Gederovcih, smo takoj napravili potrebne korake, da se ustanovi zopet carinarica in sicer po možnosti v Murški Soboti.

Na tem mestu se mora naglasiti, da je Gremij trgovcev vsled agilnosti vodstva eden največjih činiteljev v našem javnem življenju in se mora Slovenska krajina ravno njemu zavaliti za nekatere važne pridobitve.

POMLADNA MODA

Din
229—

Čevlji za sprehode z visoko peto iz mehkega boksa v svetlih barvah sunburn (svetla) ali samum s temnejšo kombinacijo. Našiti okrasni so karaktristika novosti letošnje pomladi.

Din
229—

Družabni lakasti čevlji okrašen z umetkom lizard-usnja, z dvojno izrezo pod špango. Isti čevlji v svetlih barvah s temnejšim okrasom.

Din
229—

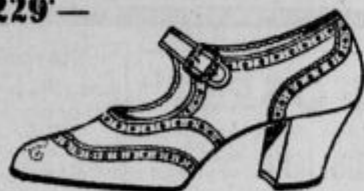
Elegantni čevlji iz ševro usnja, ru-javkaste barve, okrašen s pravim zma-jevim usnjem »Katanga« z vitko špa-njolsko peto, bo kras Vaše nozice.

Din
229—

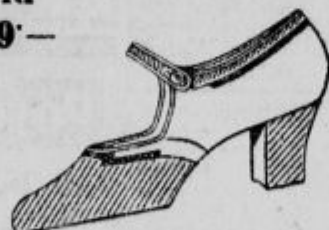
Izrezan čevlji je namenjen za spre-hode in za družbo. Izdelan je iz meh-kega boksa v črni ali rjavkasti barvi, ter modni sunburn in baker. Na ulici se nosi tudi okrašen s kovinasto zaponko.

Din
229—

Z našivi okusno okrašeni čevlji iz mehkega boksa, temne ali svetlo rjav-kaste barve. Polnizka usnjena peta z gumijem.

Din
229—

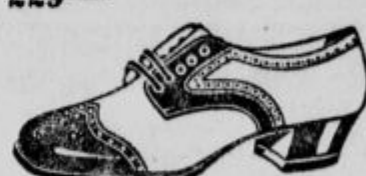
Okusno kombinirani čevlji, sunburn-samum barve, s polvisoko peto in na-šitimi okraski temnejše barve. Novost letošnje pomladi.

Din
229—

Čevlji za sprehode in šport, okusno kombiniran v modernih barvah samum-topas, drap-rujavi in z diskretno per-forovanim okrasom. Pristojno dovršeno k Vašemu šport-nemu kostumu.

Din
229—

Naš novi model polčevljev za sprehod. Zadnja novost angleških žurnalov, izdelana iz prima boksa, široke udobne oblike z usnjeno peto. Ti čevlji so vredni več kakor stanejo.

Št. 17—22 Din 69—
Št. 23—26 D n 79—
Št. 27—30 Din 99—
Št. 31—34 Din 129—

Dovolj širok na prstih, da zadosti vsem zahtevam otroške noge v raz-voju, udoben, z nizko peto. V svoji enostavnosti eleganten. Za šolo in krajše sprehode iz rujav-katega boksa. Za praznike iz črnega laka. S tem čevljem boste razveselili sebe in svojo hčerko.

Št. 27—30 Din 129—
Št. 31—35 Din 149—

Elegantni otroški čevlji iz mehkega boksa drap barve z umetkom imitacije zmajškega usnja. Pristojno najbolje k svetli poletni obleki.

Št. 27—30 Din 99—
Št. 31—35 D n 129—
Št. 36—38 Din 149—

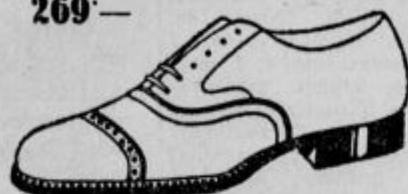
Gumijast podplat z obliko indijanca, gornji del iz prima dull boksa. Udobni in trpežni.

Št. 27—30 Din 129—
Št. 31—35 D n 149—
Št. 36—38 Din 169—

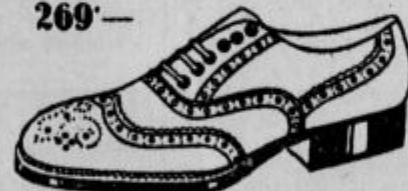
Ti čevlji so izdelani iz prima boksa na robu živani, z usnjenim podplatom in gumijasto peto. S svojo umerjeno ceno bodo razveselili otroke in starše.

Din
269—

Elegantni polčevlji za sprehode. Iz prima telečjega boksa v rjavi barvi, okrašen z nežnimi našivi. S svojim izgledom, dobrim materialom in eno-stavnimi elegantnimi linijami je pri-ljubljen pri tisočih odjemalcev.

Din
269—

Angleška oblika zadnji model. Ta je edini pravi športni model, ki ne sme manjkati v nobeni garderobi elegantnega gospoda. Izdelan je iz prima boksa v črni ali svetlo rujavi barvi, okrašen z luknji-cami na robu šivan, udoben za spre-hode in štrapac.

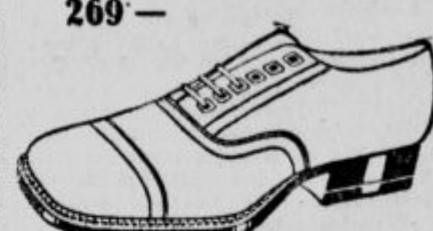
Naši novi pomladni modeli

so izbira vseh lepot. ki jih je prinesla kultura obu-tve celega sveta. Ako obiščete v naših čev-ljih katerokoli vele mesto, se boste uverili, da od-govarja naša obutev najnovejši tamkajšnji modi. Slike zadnjih vzorcev so bile poslane tvornici radiotelegrafskim potom iz New Yorka, Moda Pariza in Londona je tudi izkoriščena. Naše prodajalne so dobro založene in vedno pri-pravljene, da vam za pomlad najbolje postrežejo.

Obiščite nas!

Rata

Din
269—

Enostavni elegantni polčevlji mo-derne zaokrožene oblike, iz najboljšega boksa v rjavkasti ali črni barvi. Pod-plat je izdelan iz izbranega kru-pona, a peta z gumijem osigura vam elastičnost in lahko hojo tako, da tudi po daljši hoji ne boste čutili utrujenosti.

Din
269—

Širša fazona tega čevlja je pripravna za vsakega gospoda, ki ima širšo ali občutljivo nogo. Olajša delo in nudi udobnost pri hoji. Izdelujemo ga iz prvovrstnega črnega ali rjavkastega boksa z močnim pod-platom.

Beograd, Ljubljana, Zagreb, Subotica, Sarajevo, Osijek, Veliki Bečkerek, Novi Sad, Skoplje, Sombor, Dubrovnik, Brod n. S., Zemun, Maribor, Split, Niš, Mitrovica, Kragujevac, Vršac, Belovar.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon številka 23.28.

ŽIVČNI GLAVOBOL

Vsi, ki vas muči živčni glavobol, migrena, narahlo, hrupa itd. in se zato čutite oslabele ter za vsako delo nesposobne, kupite si takoj

NOSAL

prašek za noslanje

Cudili se boste uspehu! NOSAL prežene bolečine razbistri in osveži glavo tako, da se kmalu povrne zopet ugodje in veselje.

Vedite: NOSAL ne škoduje žestim itd., ker se ne uživa temveč noslja (šnola).

Zahtevajte v lekarnah izrecno originalni NOSAL-BAHOVEC z napisom proizvajalca

Lekarna M. BAHOVEC Ljubljana

Službe iscejo

Zidarski polir
teoretično in praktično izvežban, želi z aprilom premeniti službo. Ponudbe na upravo pod značko »Samostojen« št. 3517.

Šofer
s prakso, prvovrsten vozač, samostojen v popravilih, trezen in vreden ter lepega nastopa, želi namestjen. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vesten« št. 3532.

Gospodična
zmožna kavicje ter večja slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika, išče mesto prodajalke, blagajničarke ali poslovođkinje podružnice. Cenjene dopise upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva in podjetna« št. 3573.

Trgovski pomočnik
mlad, agil, želi službo za takoj ali po veliki noči. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 500.

Mladenč
sin kršč. staršev želi kot učenec vstopiti pri kakšni trgovini z mešanim blagom. Naslov: Tome, Nova vas pri Raketu.

Izprašan kurjač
išče mesto k lokomobili ali k stabilni kotli. Naslov v upravi pod št. 3667.

Kuharica
ki je že več let služila v župnišču na deželi, išče enako službo. Ponudbe na upravo pod »Kuharica« št. 3668.

Izprašan kurjač
in kovač želi spremeniti mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3629.

Zasluzek
Takošnji zaslužek

in dobiček z domačo industrijo pletenja nogavic in pletenin na švedskem krožnem pletilnem stroju »Are«. Pouk brezplačen. — Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

Zastopnike iščem!
Velik zaslužek s prodajo kemične novosti! — Vsak kupi. — M. Škof, Maribor, Praprotnikova 191.

Dobra stvar
ne izgubi nikdar na dražljivosti. — Ljudje jih kupujejo radi in večkrat. Gre za dva uspešna zakonito zavarovana artikla, katera pozdravi vsaka gospodinja z neizmernim veseljem. Kateri zastopnik ne bi hotel s takim artiklom zaslužiti denar? Vsak to lahko stori kot stransko kupčijo. Pokažite samo artikel in že je kupčija storjena. Naši zastopniki pravijo: Od strani strank niti enega preklica. — Pošteni verzirani zastopniki pišejo: Agentura in generalna komisija Scapiera, Miklošičeva cesta 14.

Krepak mladenič
poštenih kmečkih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, kateri ima res veselje do trgovine z mešanim blagom na deželi, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo s priporočili občine ali župnega urada. Ponudbe pod »Marljiv« št. 3655 na upravo lista. Ponudbi, ki mora biti lastnoročno pisana, je priložiti prepise spraveval.

Mizarskega vajenca
hrana in stanovanje v hiši, sprejme Vidmar, Zgornja Šiška.

Krojaškega vajenca
sprejme Ivan Kovič, Moste pri Ljubljani

Krojašk. pomočnika
za boljše delo sprejemem takoj. — Franc Brtoncelj, Selca 15 nad Škof. Loko.

Služkinjo - hišno
samo prvovrstno, mlado, sprejemem takoj. Predstaviti se je pri naslovu, katerega se izve v upravi pod št. 3580.

Čevljarskega vajenca
sprejme Novak Ivan, Tacec 4, št. Vid n. Ljubli.

Piano instruktorja
ico), za 13 letno deklico nedeljah dopoldne — 10.00. Angleščine zmožni imajo prednost. Oblak, Glince XIII/11.

Hišnik

poročen, upokojenec, 40 do 50 let star, pošten, trezen in močan, ki bi opravljal tudi druga dela, se sprejme v Ljubljani. Prosto stanovanje, razsvetljava in 500 Din mesečno. — Pismene ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Gospodaru vedno na razpolago«.

Dva potnika

po možnosti manufakturnista — za poset privatnih strank — sprejemem v stalno nameščenje. Dobra eksistenco. — Ponudbe na upravo »Slov.« v Mariboru pod značko »Agilen«.

Krojašk. pomočnika
dobro izvežbanega, takoj sprejemem za velika dela. — Pavel Pogljajen, kraj, mojster - Zadruga ulica 1, Kodeljevo pri Lj.

Krojašk. pomočnika
za fina dela sprejemem takoj. — Anton Vrhovec, Dravljice 102.

Mizarski pomočnik
vešč v stavbnem in pohištvenem delu, se sprejme. Ivan Svete, Tomišelj, pošta Ig.

Krojašk. pomočnika
za mešana dela sprejemem takoj. — Avgust Jerina, krojač, Dol. Logatec, Čevica.

Dva vajenca
sprejemem za plesarsko obrt. — Angelo Jelčič, Aleševčeva 22, Ljublj. 7.

Posredovalnica Ogrinc
Miklošičeva cesta 28 — rabi hotelske, privatne in orožniške kuharice, služkinje, likarico in natakarice.

Učenka
pridna in poštena — se sprejme v trgovino mešane blaga na Jesenicah. (Nastop takoj.) Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2969.

Trgovskega vajenca
sprejemem takoj. Kramžar Franc, Šmartno pri Slovenjgradcu.

2 mizar. pomočnika
se sprejemata. Delo stalno, vsa oskrba v hiši. Sprejmejo se le dobre moči. I. Jeglič, Radovljica.

Trgovski pomočnik
galanterijske stroke, mlajša moč, vreden in pošten, za Ljubljano, se takoj sprejme. — Ponudbe pod »Poštenost« št. 3646 na upravo.

Pouk

Šoferska šola
I. oblast, konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Dame, pozor!

Najnovejši spomladanski raznovrstni modelni kroji po meri se izvršujejo v krojnem učilišču, kjer se vrši tudi redni pouk v prirojev, damskih oblek. Izdelujejo se tudi po najnovejših modelnih krojih plašči, kostumi, obleke itd. pri strokovno izpraznjeni učiteljici ter lastnici modnega ateljeja Rozi Medved. Mestni trg 24, III. nadst., nasproti magistrata.

Krojači, šivilje,

ki hočete ustreči strankam in delati po modi, obiščite zadnji tečaj v pomladni sezoni, ki se prične 8. aprila. Prodaja vseh inozemskih časopisov za gospode in dame. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. Izdelava krojev po meri.

Stanovanja

dveh sob in kuhinje se takoj odda Pod Rožnikom, cesta X/27.

Opremljena soba

se odda s 1. aprilom sliedni osebi. — Naslov v upravi »Slov.« št. 3536.

1-2 sob. stanovanje
kompletno, išče čez dan odsotna boljša stranka brez otrok. Ponudbe pod »Čistota« št. 3578 upravi.

Kot sostanovalka

se sprejme na hrano in stanovanje k mladi uradnici. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Uradnica« št. 3690.

Stanovanje

4 sob, kuhinje in pritlikin oddam z majem, tudi kot pisarno ali za zobotehnični atelje. Mesečna najemina 2000 Din. — Ponudbe pod »Pred škofijo« na oglaš. odd. Slovenca.

Objave

Čolni
na Ljubljani se že izposojajo. Dobi ga vsak proti mali odškodnini pri izlizu Gradašice.

G. Bernik
se poziva, da pride po spleteno stole, sicer ne odgovorjam zanje. Anton Merhar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 22.

Avto prevoznništvo

Naročila za prevoz pohištva in vsako drugo blago s težkimi in lahki avtomobili sprejema E. BOLAFFIO, Ljubljana VII
Telefon 2663 in 2147

DRAŽBENI OGLAS

V nedeljo 6. aprila ob 16 se bo vršila zmanjševalna dražba stavbnih del pri nadarbinskih poslopih, ki so proračunjena na 11.477 Din. Nadaljnja pojasnila se dobe pri načelniku ali v župnijskem uradu. Cerkevno konkurenčni odbor na Ponikvi ob juž. žel.

Vnajem

Dva trgovska lokala na prometnem kraju oddam v Kamniku. Naslov v upravi Slov. št. 2968.

Pozor, ključavničarji!

Odda se v najem zaradi nenadne smrti, na zelo prometni točki dobro vpeljana delavnica z vsem orodjem in moder. stroji. Interesenti naj se obrnejo na naslov: A. Malenšek, Boh. Bistrica.

Gostilno

vzajem v najem ali na račun kjerkoli. Kavcije zmožna. Ponudbe v upravi pod šifro J. R. 50.50.

Mlekarno

dobro vpeljano, s stanovanjem, se odda zaradi odstopovanja. — Naslov v upravi »Slov.« št. 3707.

Dobra zemlja

zelo prikladna za nasad zelenjave in sočivja — se odda v celoti ali delno. — Informacije pri Bergmann in drug, tekstilna tovarna, Celje.

VILA

v lepi legi na Gorenjskem se išče za najem preko poletja. Ponudbe na S. Knafelc, Beograd, Miloša Velikog 17/III.

Razno

Na obroke

kupite lahko vsakovrstno blago s posredovanjem Kreditne zadruge detailnih trgovcev, Cigaletova ulica 1. Posreduje hitro in diskretno.

Visoka šola življenja!

Posvetovalnica vsem krivico, pomanjkanje ali kakorkoli trpečim, izboljšanje življenja — sploh prepoved sveta želečim. Krajev. organizirano, nudi tudi dejansko odpočel Pojasnila (10 Din) uredništvo »Domačije« Maribor, Koroška 10.

Deklico

šole prosto, četudi brez staršev, sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Pridna in poštena« št. 3688.

Dame, ki rabijo šivilje
za dom ali v salone, dobi jo brezplačno naslove. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

POMLADNE NOVOSTI

ZA OBLEKE - PLAŠČE
POVRŠNIKE - ITD. ITD

NOVAK-u
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

Posrestva

Večje lepo posestvo

tik farne cerkve na Dolenjskem, ob glavni cesti, ugodno napredaj. Obstoja iz zidane hiše in gospodarskega poslopja, vrta, lepega sadonosnika, več njiv, mecesnovega in listnatega gozda in košenine. Meri 20 oralov. Po želji oddam zraven tudi vinogradniško posestvo s hišo in viničarijo. Oddaljeno od prvega 10 minut. — Vprašati na oglašni delek »Slovenca« pod značko »Dolenjsko« št. 3603.

Enonadstr. hišo

nov, v okolici Bleda, prodam. Zelo pripravna za kakega letovičarja ali Amerikanca. Pri takojšnjem plačilu cena zelo ugodna. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3006.

Posestvo

blizu Domžal, v lepem industrijskem kraju, pripravnost za vsako obrt ali trgovino, prodaj iz proste roke. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3702.

Nameravate zidati?

Nudim nepristranska ekonomična pojasnila, skice, načrte, proračune in nadzorstva. — Ponudbe pod: »Inženjer arhitekt« na upravo »Slovenca«.

Kompleks gozda

ali večje posestvo z gozdom v lepi legi na Gorenjskem, se kupi. Ponudbe na S. Knafelc, Beograd — Miloša Velikog 17/III.

Prodaj lepo hišo

5 sob, 2 kuhinji, podkletna, elektrika, 1800 m², lepega sveta na periferiji Ljubljane v Šiški. — Kupi se lahko brez sveta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3637.

Krasno posestvo

v najpomembnejšem kraju v okolici Maribora, okoli 15 oralov, obstoječe iz njiv, travnikov, sadonosnika ter gozda, hišno in gospodarsko poslopje v najboljšem stanju, se takoj radi smrti prodaja pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod št. 3529.

Stavbišča za vile

pod Rožnikom prodaja Pokojninski zavod, Gledališka ulica 8/IV.

Stavbna parcela

v Zgornji Šiški napredaj. Proda se tudi nekaj pohištva. Ogleda se lahko od 10 do 18 vsak dan. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3644.

Nova zidana hiša

s 3 sobami, vrtom in njivo se prodaja z gospodarskim poslopjem v mestu Laškem 146. Proda lastnica Jožefa Škodić, Laško. Cena 65.000 Din.

Vila na Bledu

s 14 popolnoma opremljenimi sobami, velikim parkom do jezera in dependanco, se prodaja po zelo ugodni ceni. Radi ogleda in podrobnih informacij se je obrniti na lesno tvrdko Vinko Jan, Bled 2.

Stavbeni prostori

se prodajo v najlepši legi mesta pri dramskem gledališču. Prostor so v obsegu po 300 m². — Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 3415.

Kupimo

Moško kolo

kupim. Naslov v upravi pod št. 3643.

Harmonij

za pouk zborovskega petja kupi Prosvetno društvo Belokrajina v Podzemlju, p. Gradac.

Harmonij

dobro ohranjen, se želi kupiti za vaje v cerkvenem petju za ubožno cerkev. Naslov pove uprava pod št. 3645.

Vsakovrstno

zlato kurnje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Glasba

Klavirje

in pianine prodaja, izposuje, popravlja in čisto uglašuje najceneje — tudi na obroke — tovarna klavirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2.

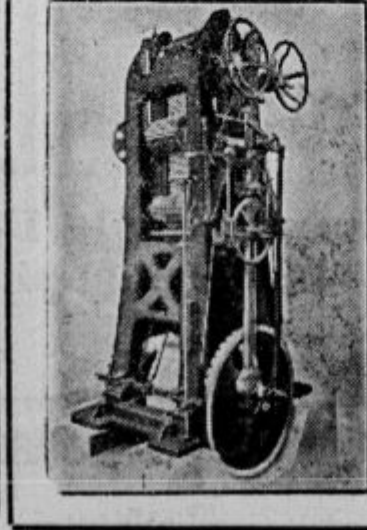
Prodajmo

Prost. gasilno društvo

v Spod. Šiški ima napredaj 4 kolno brzgalno v najboljšem stanju ter voz na peresih za 20 mož. — Iv. Filipič, strugar, Šiška.

Mizarske stroje

različne, v dobrem stanju, z električnim motorjem, orodje komplet, za nizko ceno napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Stroje«.

Strojne tovarne in livarne
d. d.
LJUBLJANA

Brzotekoči polnojarmeniki
najmodernejske konstrukcije sistema »HOFMANN-BRESLAU«

Stroji za obdelovanje lesa
na pogon z jermenom ali direktno elektromotorjem

Specijalni stroji: za izdelavo turnirja, okroglih palic, stolov, lesenih žebričkov, parketov itd.

Širite »Slovenca«!

Parno lokomobilo

15 KS, v zelo dobrem - zaradi opustitve obrata - takoj ugodno prodam. - Ponudbe pod »Praktična lokomobil« na upravo.

Pianino

črn, skoraj nov, lep glas, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slov.« št. 3709.

Hmelovke

4000 kom., impregnirane, proda tudi manjše množine I. Detiček, Pesje, Velenje.

Naicenejši koks

po 85 par kg le v mestni plinarni ljubljanski.

Lanz lokomobil

48/60/72 HP, v brezhibnem stanju, se proda. - Vprašanje na upravo lista št. 3346.

Avto Chevrolet

dobro ohranjen, se proda. Vprašanje na upravo lista št. 3347.

Generator za plin

na oglje za tovorni avto, se proda. Vprašanje na upravo lista št. 3348.

Med

cvetlični, 5 kg, po pošti Din 105 franko. Ajdovi med za potice, cene pismono. A. Maček, čebelarstvo, Vrhnika.

Za pomladno saditev

nudi v poljubni množini prtična drevesca: Jablane, hruške, cepljene, nizke vrtnice in špargljeve sadike v najboljših sortah Matko Maretič, fa Sever & Co., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5 in Langusova 21.

Bencin, motor 50 HP

za 4000 Din napredaj. - Vprašanje na upravo lista št. 3349.

Šivalni stroj

skoraj nov, z okroglim čolničkom, se ceno proda. - Jos. Matelič, Ljubljana, Gradišče 8b, III nadst.

Pisalni stroj

v zelo dobrem stanju, se vsled opustitve pisarne proda. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3495.

Seno

sladko, lastnega pridelka, vezano v bale, pa tudi še nevezano, prodaja pod dnevno tržno ceno po dogovoru. - Posestvo Hammerlitz, Dol. Logatec

Vrtnice

nizke, najnovejše barve, nudi Ivan Jemec, vrtnarstvo, Maribor. Zahtevajte cenik!

Puhasto perje

kg po 38 dinarjev razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. - L. Brozović, Zagreb, Ilica št. 82. Kemička čistilnica perja.

Šivalne stroje

pod najugodnejšimi pogoji (tudi na obroke) prodaja Avgust Pečnik, Stožice, p. Jezica pri Ljubli.

Sadike

vrtnih jagod ima v zalogi Jožef Remic, Šoštanj

Klišeje

več sto komadov od galanterije, manufakture, železnine itd., zelo ugodno prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugoden nakup« št. 3602.

Stroje

za istosmerni tok, 220 voltov, za 1 in pol, 2, 3 in 4 KS, dinamno za 20 KW, v najboljšem stanju, z vsemi pritiskalnimi, z jamstvom, prodam po globoko nižanih cenah. - Vprašajte pri ing. M. A. Gabršček, tehnična pisarna, Gradišče št. 10, Ljubljana.

Radi omejitve obrata

ugodno napredaj: 1. specialni Buntmister stroj, 100 cm dolg, št. 10, ki dela najrazličnejše vzorce brez vsake karte; 1. Achtschloss, 80 cm dolg, št. 8; 1. Popp stroj št. 8, 80 cm dolg; 1. Popp stroj št. 7, 70 cm dolg; 1. stroj za krtačenje. Vsi stroji delujejo garantirano brezhibno, pouk nanje kupcu b. »plačno. - Ponudbe na upravo pod: »Garantirano brezhibno«.

Vrtnice

v najnovejših različnih barvah ima napredaj Ivan Brečelnik, Velika čolnarska ulica št. 21.

Košnja se odda

na ljubljanskem polju. - Tam se prodajo tudi trije vozovi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3632.

Prodaj

dobro ohranjeno modro obleko modne hlače in spomladansko suknjo. Poizve se pri g. Slaparju, Kette-Murnova cesta 8.

Vreče

za moko, po 85 kg, po 8-50 Din, kakor tudi druge po najnižji ceni, pri: A. Grebenc, Ljubljana, Vel. čolnarska 15.

Več voz

prav dobrega suhega sena prodam. Poizve se Sv. Petra cesta 79.

Najboljši cviček

se toči v gostilni pri »Komidarju« v Vodmatu.

8 panjev kuncev

(dvojakov), skoraj novih, se proda. Cena nizka. - Franja Miklavc, Slape 37, p. Dev. Mar. v Polju.

Zelenika (pušpan)

se proda. Ahaceljeva cesta 9, Ljubljana.

Semenski oves

češki, in grahorico, nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska 5

Ugodna prilika

žake, kompletne, z mod. hlačami, skoraj nov. Ure: zlato, srebrno in niklasto, prodam. - Vprašati: v restavraciji »Union« v Mariboru.

Tvrška Carl Pollak d. d.

v Ljubljani proda po zelo ugodni ceni svoj

PAVILJON

na velesojmu. Isti se tam vsak čas lahko ogleda. Cenj. ponudbe naj se pošljejo direktno tvrdki.

OB-4

Vezenje

nevestnih oprem, zaves, pregrinj, najceneje in najfinije Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. - Entlanje ašuriranje, predtiskanje takoj.

Vino:

Burgundec, Blatina, Rizling, Ružica, Muskat silvanec, Dolenjska črnina, Viško Opolo, priporoča gostilna T. Mencinger, Ljubljana, Sv. Petra c. 43.

Pozor, na deželil

Čepice

Na debelo! Na debelo! Velikonočna razprodaja moških in otroških sportnih čepic lastnega izdelka vedno na zalogi vsaka množina. Pri nakupu 15% popusta. Cene zelo nizke. Pošljem tudi po naročilu. Se priporočam

IVAN KNECHTL

krznar, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26, dvorišče.

Špeciialna delavnica

za previjanje elektromotorjev, transformatorjev in vseh električnih aparatov, F. Perčinlić, elektromehanično podjetje, Ljubljana, Gosposvetska 16, restavracija pri Levu.

Talarje, birete

in šemise za vlč. duhovščino izdeluje fino in po nizkih cenah Fr. Himmelreich, kroj. mojster, Ljubljana, Pred Skofijo 9-II.

Elektropodjetje

A. Arhar

Ljubljana VII., Celovška c. 80, prevzema vsaka elektriška dela kot hišne instalacije, zvonce, radijo, telefone, popravlja vsakovrstnih strojev itd. Točna postrežba! Solidne cene!

Ogledala

vseh vrst, velikosti in oblik

Steklo

zrcalno 6-8 mm, masinsko 4-6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.

Spectrum d.d.

Ljubljana VII - Telefon 23-43

Zagreb Celovška 81 Osijek

Krušno

moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

A. GOLOB & KOMP.

LJUBLJANA, Puharjeva ulica 3,

Izde'lovanje emajliranih peči sistema Luc. izdelovanje ZORA peči, peči za žaganje, obložene s samoto opeko Popravilo vseh vrst pločevinastih, emajliranih in Lucovih peči. Splošno kleparstvo, instalacija s'relovodov. Zaloga samotne opeke.

Cene konkurenčne.

Friedler-jev patentiran

GAMMA

za rast las

najpopolnejši sredstvo proti izpadanju las - tvorbi prhlaja - lasnih bušk.

GAMMA

milo za lase

najpopolnejše sredstvo stvo za izpiranje las. Z ravniško preizkušeno in priporočeno. - Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Zastopstvo NADA, drogerija - Subotica.

žage - Remscheid

mlinske, krožne in gate- rice, zajamčene, dobite najugodnejše pri »Jeklo«, Stari trg, Ljubljana.

Talarje

za čč. duhovščino izdeluje po primernih cenah ter se vlnudno priporoča Josip Tomažič, kroj. mojster, Celje, Na okopih 5.

Debele

luskinaste otrobe

kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Krušno moko,

krmilno in otrobe vam nudi v vsaki množini, po zmerni dnevni ceni F. Juvan, valjčni mlin, Srednje Gameline pri Ljubljani.

Mizarstvo

Podpisani se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

AL Trink, Ljubljana, Linhartova 8. Tel. 2856.

V Mariboru

je najugodnejši nakup galanterije, drobnarije, parfumerije, papirja, pletenja, nogavic, vrvarskih izdelkov itd. na debelo in na drobno pri D. ROSINA, Vetrinjska 26

Stalna razstava

umetniških slik in velika izbira okvirjev. Pravkar prispeli novi moderni vzorci okvirjev. A. Kos, Ljubljana, Mestni trg 25, nasproti magistrata.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh.

Original „Ruso“

Trajna in vodna ondulacija

Izpopolnjen aparat - Ne peče v glavo - Ne škoduje lasem Izvršujejo sledeči frizerski saloni

V Ljubljani: Polanc Ivan, Kopitarjeva ul. 1
Wildman Fr., Valvazorjev trg
V Celju: Paidalch Edo, Matija Gubca ulica
V Brežicah: Paidalch Avgust, v hiši srezkega poglavarstva

KLIŠARNA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE • ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE • KOMBINIRANE KLIŠEJE ZA NAVADEN IN NAJFIN. PAPIR KLIŠEJE PO SLIKAH, PERORISIH IN RISBAH, ROKOPISIH, FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLEDNICE, REKLAMNE SLIKE

Zahvala

Za premnoge pisane in ustmene izraze ter dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob priliki smrti našega so- proga, očeta, starega očeta, strica in tasta, gospoda

Adolfa Kappusa

pl. Pichlstain

ter za poklonjeno krasno cvetje se najtopleje zahvalujemo. - Posebno zahvalo smo dolžni častiti duhovščini, gasilnemu društvu in pevcem, kakor zastopnikom S. L. D. in S. R. D., dragim lovskim tovarišem in vsem mnogim ostalim, ki so našega draga pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Kamna gorica, 27. marca 1930.

Žalujoci ostali.

Zahvala

za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti moje preljube, nepozabne soproge.

Posebna zahvala prečastiti duhovščini, pevskemu društvu »Jadran«, ženski zvezi, vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem udeležencem, kateri so jo spremili na njeni prerani zadnji poti. Posebno se pa zahvaljujemo vsem, kateri so jo zadnje dni njenega življenja sočutno tolažili.

Maribor, dne 29. marca 1930.

FRANC LAMPE, soprog - in sorodniki.

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali z nami v najbridkejših trenutkih življenja povodom smrti naše preljube, nepozabne soproge, matere, stare matere, sestre, tete in tašče, gospe

Ane Voje

žene posestnika in železničarja v pokoju

iskren: Bog plačaj! Posebej se zahvaljujemo prečastitim gospodom duhovnikom za častno spremstvo. - Zahvaljujemo se uradništvu tovarne »Zmaje« za prekrasni vence in spremstvo pri pogrebu. Enako se zahvaljujemo tudi za spremstvo uradništvu Zadrzne gospodarske banke in uradništvu ter uslužben- cem Direkcije državnih železnic.

Končno se zahvaljujemo še vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, kakor tudi vsem faranom za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu.

Ljubljana, dne 28. marca 1930.

Rodbini VOJE in CAFUTA.

Ako me jezijo solnčne pege

tedaj enostavno vzajem FELLER-JEVOELSA-CREME POMADO, ter si njo na tanko zjutraj in zvečer namažem obraz. Pege izginejo in z njimi tudi vse ostale napake, a obraz ostane čist in voljan. Za lase pa vzajem samo močno

ELSA-POMADO za rast las.

Postopajte tudi Vi tako - pomagalo bode tudi Vam!

Po pošti dva lonca ene ali po en lonec vsake Elsa-pomado stane Din 40- franko, če se denar vpošlje naprej; po povzetju Din 30- franko. Dobliva se povsod. Kjer ne, naročite naravnost pri

EUGEN V. FELLER, lekarnar

Stubica Donja, Elsatrg št. 134

Obvestilo

Podpisana Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani ni v nikaki zvezi z

Vzajemno pomočjo

LJUBLJANA - Rožna dolina 6/II, in so vse temu nasprotujoče govorice neresnične.

Vzajemna zavaroval., Ljubljana

ABBAZIA (Opatija)

Če hočete preživeti velikonočni teden v svetovnem kopališču ob Kvarneru, pišite po informacije penziji

„PENSIONE VICTORIA“

Pavšalne cene za sobo s popolno oskrbo, s prevozom oseb in prtljage od in do kolodvora, z zdraviliško takso, napitninami itd., torej celokupni stroški od Lit. 315- dalje za osebo in teden; za dva tedna Lit. 590-, za tri tedne Lit. 860- itd. :: Pišite nam še danes! :: Prospekti na razpolago!

Zastopnika

za Slovenijo za prodajo angleških štofov proti gotovini ali na obroke sprejemmo. Gospodje, ki so vpeljeni pri boljših odjemalcih, naj pošljejo svoje ponudbe na

Specijal. skladište engleskih štofova
Zagreb, Gundulićeva ul. 4

Ajdova moka

Din 4-
Polenta, zdrob Din 3-
Koruzna činkv. moka Din 2-75

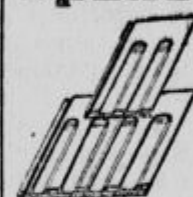
Razpošiljam vsako množino od 25 kg naprej. PAVEL SEDEJ, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

ZA IZDELAVO AJDOVIH IN KORUZNIH

IVAN ZVEZDA

Konfekcija, moške vol. obleke od 350-800 Din
otroške vol. obleke od 125-400 Din
Manufakturno blago od 60-250 Din
Moški moderni klobuki od 60-100 Din
Moške srajce od 40- 80 Din
Srajce, otroške od 25- 35 Din
itd. - JESENICE-SAVA

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn »ILO-VAC« dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo »EKONOM« generalno zastopstvo za Dravsko banovino Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Razpis

Prostovoljno gasilno društvo Laze - Jakovica razpisuje oddajo zidarskih in mizarskih del pri zgradbi gasilskega doma. Načrti in drugi podatki so na vpogled v gostilni g. Fr. Komovca, Laze 31. Ponudbe je vložiti do 13. aprila 1930.

Gas. društvo Laze-Jakovica, p. Planina pri Rakeku.

Skrbite

da bo Vaše perilo vedno snažno, ker to zahteva zdravje. Sedanes zahtevajte veliki ilustrirani katalog od veletrgovine Stermeckl, Celje, v katerem dobite moške srajce molino Din 34, ista s čefir prsni Din 35, iz belega platna Din 36, iz čefirja 49, modna iz čefirja 21, iz pisanega gradla 20, iz finega gradla 53. Velika izbira vseh ostalih vrst perila in tisoč drugih predmetov odlične kvalitete po najnižji ceni. Neodgovarjajoče se zamenja ali pa vrne denar. Cenik zastoj.

Veletrgovina in industrija perila

R. Stermeckl, Celje št. 18

Dravska banovina.

Od dobrega najbolje je le
Gritzner - Adler - Kayser
šivalni stroj in kolo

elegantna izvedba — najboljši material

URANIA

pistalni stroj

v 3 velikostih

Novost

Šivalni stroj

kot damska pisalna miza

Le pri

Jos. Petelinc, Ljubljana

TELEFON INTERURB. 2913

Zmerne cene, tudi na obroke

SLUŽBO

KORESPONDENTA

event. korespondentinje

za francoski in angleški jezik — razpisuje večje lesno industrijsko podjetje s pisarno v Ljubljani. V poštev pridejo samo prvovrstne moči, ki popolnoma obvladajo predmetni jezik. Prednost imajo mlajše moči, ki imajo vsaj nekaj let prakse in ki obvladajo strojepisje. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »KORESPONDENT« štev. 3614.

Zahvala

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene soproge, mamice in tačče, gospe

Nežike Belak

se tem potom najsrčneje zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili med njeno boleznijo in ob tej težki izgubi.

Posebno se zahvaljujemo preč. dr. P. Angeliku Tomincu za tolažilne obiske, cenjenim gospodom zdravnikom za olajšanje njenega trpljenja, čč. sestram Marijanič za udeležbo s svojimi gojenici, in končno vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti. Srčna hvala vsem skupaj in Bog plačaj!

Ljubljana, dne 28. marca 1930.

Zalujoči ostali.

Prava pot, ki vodi do ozdravljenja živcev!

Bolni, izčrpani živali zagrenjujejo življenje, povročajo mnoge bolezni, kakor bodi uje, trganja, omotico, tesnobo, šume v ušesih, motenje v prebavi, pomanjkanje spanja, neveselje do dela in druge slabe pojave.

Moja ravnokar izšla poučna razprava Vam pokaže pravo pot, kako se bote

osvobodili vseh takih bolezni.

V tej brošuri so opisani vzroki, stanek in zdravljenje živčnih bolezni po dolgoletnih izkušnjah — To veselo sporočilo zdravja pošljem vsakomur

popolnoma zastoj.

Tisoči zahvalnic potrjujejo edini obstoječi uspeh neumornega vestnega raziskovalnega dela za dobrobit trpečega človeštva. Kdor pripada velikemu številu živčno bolnih in kdor bolega na teh mnogostevilnih pojavih, naj si takoj nabavi mojo knjižico utehe!

Prepričajte se sami,

da vam nič neresničnega ne obljubljam, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma **brezplačno** in franko ono poučno razpravo. Zadošča dopisnica na:

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 318.

Zaradi poveč. mlina se prodaja po izredno nizki ceni

kompl. oprema kmečkega mlina

na 3 kamne in 1 valjar za debelo mletje (Schrotwalze), 60 mm premer. Mlin je v dobrem stanju ter še v obratu in se lahko vsak čas ogleda. — »ZORA«, lesna industrijska družba in tovarna lesenih žebeljev, d. z. o. z. v Črnomlju — Slovenija.

POTNIKA

specerijske in kolonijalne stroke s primernimi spricavali. po možnosti samskega, večjega hrvatskega in nemškega jezika, sprejme za čimprejšnji nastop za potovanje po Vojvodini dobro vpeljana agenturna trvdka. — Ponudbe s prepisi spricav (če možno s sliko) z navedbo zahtevane plače na oglasni zavod Kardoš, Novi Sad pod šifro »AGENTUR«. 3615

Hranilnica

na

Jeseniceh

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Urađuje vsak delavnik od 8.—12 in od 14.—17., ob nedeljah od 15.—17.

Straussovi valčki

za glasovir sedaj 6 Din

An der schönen blauen Donau - Geschichten aus dem Wienerwald - Frühlingsstimmen - Schatzwalzer - Wein, Weib und Gesang - Du und Du usw.

v trgovini muzikalij

Höfer, Maribor, ulica X. oktobra 2

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

IL NADSTROPJE

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena 1900

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Ustanovljena 1900

Brzjavni naslov: BANKA

Telefonske številke: 2861, 2413, 2502, 2503

Dejnska glavnica:

Din 50,000.000.—

Podružnice:

Brežice

Kranj

Novisad

Rakek

Split

Celje

Maribor

Novomesto

Sarajevo

Šibenik

Črnomelj

Metković

Ptuj

Slovenjgradec

Zagreb

Brzjavni naslov za podružnice: Ljubljanska banka.

Skupne rezerve:
ca. Din 10,000.000.—

Se priporoča za vse bančne posle.

Léo Gerville-Réache:

21

S Zeppelinom okrog sveta

Tovariša Geisenhymer in dr. Kauder, ki sta v stalni ljubeznivi pozornosti za me silno iznajdljiva, mi javita, da nas čaka njun rojak Lubitsch, slavni režiser in prireditelj Paramount-filmov. Hitro torej v avtomobil in v filmsko prestolnico Hollywood.

Šele med to vožnjo si začnem ogledovati Los Angeles. Navdušen in začuden gledam široke ceste s tropičnim drevjem, ki ga tih vetrič lahno ziblje v solncu.

Toda, saj to mesto že poznam. Saj sem že videl njegove široke, ravne ceste. Zdi se mi celo, da sem bil na tem križišču, ki ga označujejo visoke hiše in reklamni stebri, priča prav zapleteni avtomobilski nesreči.

A, že vem! To je kino. To so samo spomini na filme, ki jim je Los Angeles posodil svoje življenje in svoje ulice za viharne zmešnjave, divja preganjanja in akrobatske katastrofe.

Ne da bi pravzaprav zapustili Los Angeles, smo že v Hollywoodu.

Velikanske Paramountove zgradbe se razprostirajo v nedoglednost.

G. Lubitsch nas prijazno vodi po tem malem mestu, ki je mesto v mestu. Vtis imam, kot da bi se sprehajal po ogromni tovarni in po trgovini s starinami ali po shrambi za neravne reči.

Da bi nam napravil veselje, reproducira g. Lubitsch nekaj iz novega Chevalierovega filma. Res čudovit dokaz sinhronizma. Smeh našega Mauricija je nekaj tako privlačnega in nič se ne čudim, da spravi s svojim posebnim naglasom v smeh vse Američanke, kadar poje v angleškem jeziku.

Bivališče g. Lubitscha je prijetna, hladna, razkošna vila, ki jo krasi preprosta umetnost ravnih črt.

* Chevalier je sedaj najboljši francoski igralec zvočnega filma.

Na ljubko urejenem vrtu ima vodne napeljave, v katerih odsevajo nalahno nagnjene veje. Nekaj prelepega mora biti kopanje v teh vodah. Med temnim zelenjem in vodnimi odsevi pa se nam smehljiva lepa blondinka s svojimi živordečimi ustnicami in bledeci očmi: To je gospa Lubitsch. Bela obleka še povečuje njeno lepoto in naše občudovanje.

Prijetno kosilo, — ali žal, ura hiti neizprosno dalje.

Sicer je pa skrajni čas, da zapustim Los Angeles, ki nam je lahko v telesno in duševno pogubo. Prevelik je promet, preveč so zapeljive ženske. Bolj me je pomiril poučni razgovor z našim odličnim generalnim konzulom g. Didotem, ki me je vodil na banket tisoč povablencev, ki je bil prirejen na čast zmagovalcem Oceana.

Povablenci so iz najbolj izbranih, najuglednejših, pa tudi najbolj navdušenih krogov.

Amerikanci se dvigajo s sedežev, da vidijo dr. Eckenerja in gospo Hay; Evropejci pa zato, da vidijo Charlie Chaplina in še nekaj filmskih zvezd, princesin Hollywooda.

K sreči so se napitnice pričele že pri juhi. Le tako je mogel dr. Eckener, ki je včasih kar nečloveški, dati znamenje za odhod ravno v času, ko so nam servirali sadje.

V ladjico! V ladjico!

Kako je res udobno prepotovati 20 km, če se med vami in zrakoplovom množice stiskajo kar se da, in če imajo ti ljudje povrh še največ avtomobilov. In vse to ob poti, ki vodi na vojaško letališče!

To noč, ki spada med najbolj razburjene trenutke našega potovanja, si bom iz več vzrokov dobro zapomnil.

Kar poskusite voziti 70 na uro, kljub vsemu trobenanju!

Naši varuhi, 12 policajev na motorjih, piskajo divje na svoje sirene in razmikajo množice z vihtečimi zastavicami. Z vso naglico nas zmešajo med vrsto avtomobilov,

ki se takoj za nami zopet s truščem strinja. Kakšen čudež je bil, da nimamo polomljenih rok in reber!

Prišel sem do sklepa: Potovanje s Zeppelinom ni preveč nevarno, seveda pod pogojem, da človek ostane v zraku. V tem pa, kar je na potovanju postranskega, kar mrgoli nevarnosti.

Končno se nam vendar prikaže na širokem polju, ki ga tisoči luči odejajo v cebrino kožo, »Grof Zeppelin«, ki plava v zraku, še vedno pritrtjen na steber. Zdi se, kakor da je njegovo srebrno ogrodje postalo transparentno vsled nešteti reflektorjev, ki ga neusmiljeno oblivajo.

Zaenkrat se še ne smemo vkrcati.

Tristo mornarjev ga je osvobodilo, sedaj ga pa vodijo po vsem letališču, da bi našli primeren prostor za odlet. Mi pa se prestopamo v naših čevljičkih po razoranih in peščenih tleh, kjer bi gospa Hay kmalu izgubila obe peti svojih, s srebrom obšitih čevljičkov.

Komaj se Zeppelin ustavi, že hitimo k njemu a nenadoma ga pokorni pomorščaki zopet odneso za tristo metrov dalje.

Tako smo dva do trikrat obhodili vse polje. Pa če bi bili samo mi! Ali z balonom se prestavljajo vsi policaji in za njimi vse množice.

In tako kroži že dobro uro več kot stopetdeset tisoč ljudi, med njimi pa nerazvozljiva zmeda avtomobilov.

Videti bi morali ta dirindaj in slišati njegovo prijetno muziko!

In vse to radi majhne meje rdečih svetilk, ki dovolj tesno obdaja letališče v razdalji nekaj sto metrov.

V višini dvajset metrov označujejo male rdeče luči, kje je nevarnost, da se Zeppelin zadene v žice, ki vodijo elektriko visoke napetosti.

Hudirja! Pa hodimo okrog, kolikor treba!

Zdi se, da je Grof Zeppelin končno našel primeren prostor.

Ljudska knjižnica — In založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 27. zvezek: Prejeli OTROCI SOLNCA 24 Din, vez 32 Din — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA, 24 Din, vez 32 Din — 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez 42 Din — 30. zvezek: Stenikiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez 40 Din — 31. zvezek: Doyle, IZGUBLJENI SVET 24 Din, vez 32 Din — 32. zvezek: Reinmichl, ZAGORSKI ZVO, NOVI, in dr. Slavčič, NA SINAJ.

PUCH

novi modeli!

Dobe se po solidni ceni tudi na obroke le pri trvdki

Ign. Vok. Ljubljana

Razglas

V konkurzni zadevi Korinšek Adolf, trgovec v Rajhenburgu, se vrši sodna prodaja trgovskega blaga v torek, dne 1. aprila od 9 naprej v Rajhenburgu na licu mesta, in sicer v skupinah, kakor so zaznamovane v inventarnem zapisniku. Prodaja se bo nadaljevala po potrebi tudi 2. aprila in naslednje dni. Prodajala se bo manufaktura in razna galanterija. Interesenti se vabijo k obilni udeležbi.

Konkurzni upravitelj.

Gozdna semena

Saša Staré
Mengeš

Ko esarji pozor!

Velika zaloga novih priznanih francoskih koles, katera so tudi letos na prvem mestu

„AIGLON“

Odlikujejo se po pricizni izdelavi, trpežnosti in lahkem teku. — Radi nizkih cen BREZKONKURENČNA. Plačilne olajšave. Ceniki na razpolago.

Glavno zastopstvo:

Viktor Bohlner - Dunaška cesta št. 21 - Ljubljana

Za škropilnice

ni več treba porabljati draga izozemskega gumijastega blaga, ker izdelujem v izrni kakovosti:

razne gumijaste perenospor zaklopke, gumijaste cevke s platneni uložkom, spiralne gumijaste cevke z skleno žico in mehke rdeče cevke v vsi dimenziji. Stalno si preskrbljujte vse potrebščine s svežim, prvovrst. in najcenej. blagom

Prve Jugo tvornice guma »REKORD«
Josipa G. Čuljkoviča - Leskovac.

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Najvarneje in najbolje aložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z reomejeno zavezo v Celju, v novi lasti palači na vogalu Kralja Petra cestel in Vodnikove ulice

Stanje bralnih vlog nad Dto 85,000.000. Obroetna mera najugodnejša. — Za hranilne voge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posetnikov s vsem svojim pmoženjem. —

Posojila na vkajžbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Viagatelji pri ljudski posojilnici v Celju ne plačajo nobenega rentnega javka

Gospodarska zveza

v Ljubljani

ima stalno na zalogi:

Deželne pridelke - žito - mlevske izdelke - specerijsko in kolonijalno blago - sadje - mesne izdelke - južno sadje - semena - seno - slamo - Težakovo

olje za živino - kmetijske stroje in orodja - umetna gnojila - cement - premož itd. - Zastopstvo za prodajo kisove kisline v Dravski banovini

STROJI ZA OHLAJEVANJE IN IZDELOVANJE LEDU

Vereinigte Deutsche Kältemaschinenfabriken
Borsig — Germania — Humboldt

ZASTOPNIKI:
Tehnične poslovalnice

GEORG KORTE

preje KORTE & ERBEN K. D.
Zagreb

Illica št. 134, Telefon št. 21—88

Dr. FRANJO HUTH

Zagreb

Marovska ulica št. 13, Tel. 26—78

PEKO

čevlji

za dame, gospode
in deco

se odlikujejo priznано po svojem plemenitem okusu, prvorazredni kvaliteti in najfinejši izdelavi.

Bogata izbira v ševroju in kuščerjevi koži.

PEKO

družba z o. z.

tovarna in fabrikacija čevljev

Največja tovarna v državi

Epohalna novost

katero mora imeti v hiši vsaka družina, posebno pa frizerske in brivske delavnice.

Novo iznajdeno francosko mazilo »Michel« ustavi momentano izpadanje in osivelost las in odpravi mastnobo las za vedno. Kdor uporablja to mazilo, bo ohranil svoje lase in se bo izognil pleši. Omenjeno mazilo je tako hranljivo sredstvo za lase, da poleg ustavljanja, izpadanja in osivelosti las, odstranjuje tudi mastnobo las. Dognano je, da lahko vsaka dama svoje lase sama frizira, kajti ko si lase namažete s tem mazilom in jih sfrizirate, vam traja frizura potem ko se lase posuše 4 do 5 dni. Pri česanju pa se lasje dvignejo v bujne valove in dobe velik sijaj.

Navodilo, ki sledi, je pisano v cirilici in latinici. Ena tuba se uporablja 20 do 25 dni. Cena tubi je 95 Din, s poštnino pa 110 Din.

Uspeh pomade »Michel«

Veselošpustovani gospod! Pred 5 meseci sem naročila pri Vas pomado Michel 160 g, katere mi je zadostovala do prejšnjega meseca. Za časa uporabe Vašega zdravila se mi je ustavilo izpadanje in sivenje las in so novi lasje dosti gosti. Tudi nimam več prhljaja ne srbenja glave, na čemer sem preje mnogo trpela. Zato Vas prosim, da mi pošljete 80 g pomade Michel, ker hočem imeti to zdravilo vedno v hiši. S spoštovanjem

Ruma, 25. X. 1929.

Anka Vikič.

Za Michel pomado so sledeče doze: 20, 40, 60, 80, 100 in 160 g po ceni od 35, 70, 115, 150, 185 in 290 Din. Za dozo od 160 g garantiramo, da ustavi izpadanje in sivenje las, ozdravi tkivo »žerm« in požene nove lase, odstrani prhljaj, srbenje in vse boli, od katerih lasje izpadajo in sive. V slučaju, da ne bi bilo popolnega uspeha, dajemo zastonj še 160 g ali pa vrnemo prejeti denar.

Depo za Jugoslavijo in pošilja po povzetju (doplačilom): MICHEL, Sremska 10, Beograd.

Prodajajo: Lekarna Delini, Knez Mihajlova 1. Drogerija Eskalup, Kolarčeva 8 in Angleška drogerija, Knez Mihajlova 33. Telef. 27—95, 45, 1-1.

Samo 49 Din

Lasna protokolirana tovarna ur v Švici

Samo 49 Din

St. 125. Budilka, 16 cm visoka, dobro kolesje, 3 letno jamstvo Din 49—
St. 105. Enaka, 19 cm visoka Din 64,26
St. 106. Enaka, z radijskim številom in kazalo Din 76—
St. 120. Kovinska ženska ura z dobrim kolesom, namazana in regulirana. Din 44—
St. 121. Enaka z radijskim številom in kazalo Din 58—
— Cenik zastonj in franko —

H. SUTTNER — LJUBLJANA 2

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko. „TRIUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Spodnještajerska ljudska posojinica

v Mariboru Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

Obreštuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne odteguje vlagateljem rentnega davka

AUTOMOBILISTI.

poslužite se Automobilskega kluba! - Prihranite na času in na neprilikah

Automobilski klub Kraljevine Jugoslavije, Sekcija Ljubljana vrši vse posle prijavljanja in odjavljanja motornih vozil pri oblastih, plačevanje davkov in taks za svoje članstvo brezplačno, za nečlane proti nizki odškodnini. — TAJNISTVO: Kongresni trg 1/I. Telefon 21-93 - Brzoi. naslov: AUTOKLUB

JUGOSLOV. ELEKTRIČNA D. D.
BROWN BOVERI
PODRUŽNICA LJUBLJANA

izvršuje električne naprave ter vsa v to stroko spadajoča popravila

Gospodinje in gospodarji!

Ne pozabite, da se dobi pri meni

Kuhinjska posoda, štedilniki

oprave za kopalnice, banje, peči, izlivke, stenske školjke, klozetne naprave, kovinsko pohištvo, okovje, železne blagajne, žima, morska trava, plitje kleke.

Kmetovalci!

Oglejte si moje priznane najboljše poljedelske stroje, ki so bili odlikovani z zlato in srebrno medaljo.

mlatilnice	bencinski in petrolejski motorji	reporeznice
slamoreznice	kosilnice	mlini za šroitanje žita
gepeji čistilniki	plugi	sadni mlini
trijerji	brane za polje in travnike	stiskalnice za sadje
električni motorji		robkači za koruzo

Vedno na zalogi so:

litni kotli in brzoaparilniki, bakreni kotli za žganje, posamezniki za mleko, transportni vrči, škropilnice za vrlove in vinograde, vodovodne cevi in sesalke za vodo in gnojno, hidravlični ovni, ognjeasne potrebščine, vse orodje za rejo čebel, gonilni jermeni in dr.

Železniške tračnice, traverze, cement, strešna lepenka, štukaturno irsje, okovje za pohištvo in stavbe, mreže za ograje in bodeča žica, verige za kmetijstvo in industrijo.

Obrtniki!

Najboljše orodje za vse obrtniške panoge priznanih svetovnih znamk dobite pri meni po najnižjih cenah.

Monopolna prodaja smodnika in drugih razstreljiv, nakup siarega železa in drugih kovin.

Franc Stupica

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1

Telefon: 2179 in 2601 — Brzoi: Franc Stupica, Ljubljana — Ček. rač. Ljubljana 10515

Odljena glasbila direktno iz tovarne
Zahtevajte brezplačni cenik od največje razpošiljalnice glasbil
MEINEL & HEROLD
tvarnica glasbil.
gramofonov in harmonik
podr. MARIBOR št. B-102

Violine od .	Din 95 višje
Tamburice od .	98 "
Mandoline od .	136 "
Trube od .	505 "
Gramofoni od .	345 "
Roč. harmonike .	85 "

ANT. KRISPER, LJUBLJANA

Salonit

ZA POKRIVANJE STREH
ZA OBLAGANJE STEN
ZA ELEKTRIČNE IZOLACIJE
CEVI ZA KANALIZACIJE

Zadružna Gospodarska banka d.d.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—

vloge nad 480 milijonov dinarjev

Podružnice:

Bled · Celje · Djakovo · Kočevje · Kranj · Maribor
Novi Sad · Sombor · Split · Sibenik

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Brzoi: naslov: Gospobanka

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. — Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod ugodnimi pogoji.